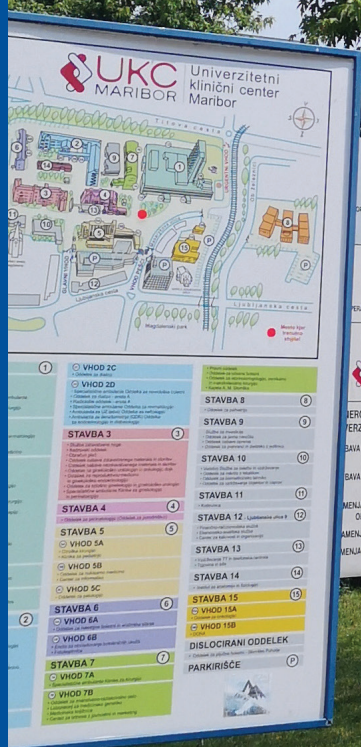

Naša bolnišnica

Kazalo

2	Kazalo
3	Uvodnik
5	Pozornost dosežkom zaposlenih
6	Seji Sveta zavoda UKC Maribor
7	Sanacija v UKC Maribor
9	Boj se Danajcev, ki nosijo darila
10	Oddelek za onkologijo
13	Obisk predstavnikov Švicarske konfederacije
14	Kitajska delegacija
15	Celostna rehabilitacija bolnikov s krvnimi raki
17	Uvedba triaže v ambulantni za internistično nujno pomoč
19	45. obletnica dializne dejavnosti v UKC Maribor
20	Celostni pristop k obravnavi brazgotine
22	12. Bedjaničev simpozij
24	Onkološka zdravstvena nega – praznovanje naše raznolikosti
25	Forenzični simpozij v UKC Maribor
26	Mednarodna učna delavnica o moderni histeroskopiji v Mariboru
28	Delavnice endoskopskih tehnik na oddelku za gastroenterologijo
29	Cepljenje proti gripi
30	Podarite, kar šteje – svoj čas!
31	100 let delovanja medicinskih sester na Slovenskem – izzivi za prihodnost
32	Dan odprtih vrat
33	Obisk iz Srbije in Črne Gore
34	Z majhnimi koraki do zdravja na delovnem mestu
34	Promocija zdravja
35	Svetovni dan ledvic 2019 s sloganom: Zdravje ledvic za vse in povsod!
37	Svetovni dan multiple skleroze v UKC Maribor
38	Svetovni dan jeter v UKC Maribor
39	Mednarodni dan celiakije – prvič v UKC Maribor
40	Vseslovensko petje s srci
40	Z barvami do boljšega počutja
41	Zaposleni UKC Maribor pomemben člen pri zagotavljanju zdravstvene oskrbe v sklopu Vojaško-medicinske vaje 2019
43	Krvodajalstvo in šport
45	Endoskopske poslastice v Pragi
46	Ribiči UKC Maribor zavijali rokave
47	Obrazi Kube
49	Dobro, boljše, Dobrna Člani sekcije za šport in žur na rehabilitaciji v Dobrni
50	Pripravljeni na študij Dentalna medicina
53	Za nami so prvi koraki za še en študijski program
54	Vedno večji krog stikov za še več znanja in izkušenj
57	Medicinci s srcem
58	Raziskovanje študentov zdravstvenih ved prispeva k zdravju in razvoju sodobne družbe – 11. študentska konferenca s področja zdravstvenih ved z mednarodno udeležbo
61	Izobraževanje o temeljnih postopkih oživljanja na Univerzi v Mariboru, Fakulteti za zdravstvene vede
63	Pomembni mariborski zdravniki med obema vojnoma in Zdravniško društvo Maribor
69	Zahvale
74	Zgodovino UKC Maribor pišemo zaposleni...
75	Iz kuhinje
76	Napovednik dogodkov

Direktor:

prof. dr. Vojko Flis, dr. med.

Glavni in odgovorni urednik: Janez Lencl, dipl. inž. za zveze

Uredniški odbor:

izr. prof. dr. Matjaž Vogrin, dr. med., prof. dr. Vojko Flis, dr. med., Tina Škerbinc Muzlovič (T. Š. M.), univ. dipl. medij. kom., Samo Turk, univ. dipl. ekon. (S. T.), prof. dr. Ivan Krajnc, dr. med., izr. prof. dr. (Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske) Majda Pajnkihar, univ. dipl. org.

Lektorji:

Urška Jodl Skalicky, mag. phil., Urška Antoni, prof. ang. (UKC), Sebastijan Frumen, prof. slov. (FZV), Milan Golob (MF)

Fotografije:

UKC Maribor, Rebeka Gerlič (R. G.), univ. dipl. ekon., Nina Mlakar (N. M.), prof. razrednega pouka

Naklada:

3.000 izvodov

Grafično oblikovanje in tisk:

Evrografis d. o. o.

Naslov uredništva:

Univerzitetni klinični center Maribor, za uredništvo Naše bolnišnice, Ljubljanska ulica 5, 2000 Maribor
Uredništvo si pridržuje pravico, da po potrebi skrajša ali slogovno popravi članke.

Fotografija na naslovnici:

R. G.

Fotografija na zadnji strani:

N. M.

Naša bolnišnica je dostopna tudi na spletni strani www.ukc-mb.si/bolnisnica/interni-casopis/

Uvodnik direktorja

Strateška usmeritev UKC Maribor je postati z razvitim svetom primerljiv, sodoben klinični center, kjer je v ospredju pacient, zadovoljen s strokovno in varno zdravstveno oskrbo. Vemo, da je to uresničljiva vizija, saj naši sodelavci nenehno dokazujejo, da kljub slabšim materialnim in kadrovskim pogojem za delo dosegajo odlične rezultate na sekundarni in terciarni ravni. To potrjujejo tudi naša strokovna srečanja in povezave z drugimi modernimi bolnišnicami po svetu.

Vsi se zavedamo, da je sedanje stanje posledica preteklih (ne) aktivnosti in da se to odraža v delovnih pogojih zaposlenih in pogojih bivanja ter zdravljenja pacientov. Čeprav Ministrstvo za zdravje trenutno finančno sodeluje le pri nekaterih prepotrebniških investicijah v opremo, želimo z investicijskimi posegi v infrastrukturo in prostore nadoknaditi zamujeno v preteklih letih.

Verjamemo, da bomo lahko nadoknadili zamujeno in dosegli zastavljene cilje:

- zadovoljiti potrebe in pričakovanja naših pacientov in drugih deležnikov,
- zagotavljati zadostne finančne vire,
- ustvariti priložnosti in sistematično krepiti notranje sposobnosti, učenje, izboljšave in rast na vseh področjih,
- upravljati procese za uspešno in učinkovito doseganje rezultatov.

prof. dr. **Vojo Flis**, dr. med., direktor UKC Maribor

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized letters 'F', 'L', and 'S'.

Uvodnik

»Saj tu je kot v Švici!« so bile prve besede predsednice Nacionalnega sveta Švicarske konfederacije Marine Carobbio Guscetti ob ogledu Oddelka za onkologijo UKC Maribor. Konec maja je Oddelek za onkologijo UKC Maribor obiskala delegacija visokih švicarskih predstavnikov, da bi si ogledali izvedbo največjega finančnega projekta izven Švice, ki je bil zgrajen z davkoplačevalskim denarjem njihovih državljanov. Vidno zadovoljni obrazi predstavnikov švicarske in slovenske politične delegacije so sporočali nekaj, v kar smo lahko v UKC Maribor prepričani! Prepričani smo lahko, da smo enaki in v določenih pogledih celo boljši kot v tujini, vendar, žal, v to ne verjamemo.

Zgodovinska prepričanost v pravljico lika Martina Krpana nam ne dopušča razumeti, da to pravljico živimo in Krpane spremljamo med nami. Koliko oddelkov v UKC Maribor ima izjemne ljudi, ki izstopajo na slovenskem področju in v tujini? Kolikokrat smo kot Mariborčani ali Štajerci že v zgodovini nekaj začeli prvič in potem je stvar splavala v druge roke, ki so si lastile čarobno besedno zvezo »prvič v Sloveniji«? Velikokrat in prevečkrat, da bi smeli to nadaljevati in v to verjeti, pa še vedno verjamemo, da so drugje boljši od nas.

Naša skrb za bolnike je dobra in na strokovno visoki ravni ter se lahko brez skrbi primerja z obravnavo v največjih svetovnih bolnicah. Kot specialisti lahko brez sramu predstavljamo svoje delo kjerkoli v tujini in celo z zavidanjem v očeh drugih debatiramo o naši zdravstveni ureditvi ter oskrbi. Velikanska razlika pa je v številu obravnav glede na posameznega specialista. Na področju onkologije naši kolegi iz tujine na teden obravnavajo manj bolnikov, kot jih na Oddelku za onkologijo v enem dnevu obravnava naš specialist. Takšne obremenitve seveda vodijo v izgorevanje najboljšega kadra in dolgoročno

v nikakršno oskrbo bolnikov, saj bomo postopoma vsi na isti strani mize.

Zato verjemimo, da smo »Švica«, da smo zelo dobri pri svojem delu in zaupajmo sebi. To zaupanje in medsebojno sodelovanje nam bo pomagalo biti še boljši in močnejši ter predvsem premakniti tiste mejnike, ki nas silijo v delo »za tekočim trakom« – do izgorelosti.

Maja Ravnik, dr. med.,
predstojnica Oddelka za onkologijo UKC Maribor

Pozornost dosežkom zaposlenih

V zadnjem obdobju je Svet zavoda UKC Maribor veliko časa namenil obravnavi Novelacije Sanacijskega programa UKC Maribor in obravnavi Programa dela, finančnega načrta in načrta kadrov za leto 2019 (PD). Navedene dokumente je Svet zavoda sprejel na začetku aprila, kar je relativno pozno za njihovo nemoteno uresničevanje. Da so dokumenti sprejeti pravočasno, je posebej pomembno za izvajanje zapisanih nalog, še posebej novih nalog in investicij. Svet zavoda je že pred skoraj dvema letoma sprejel sklep, da se pripravi temeljne dokumente za letno poslovanje v roku 45 dni od objave prvih izhodišč Ministrstva za zdravje (predvidoma so objavljena konec leta za naslednje leto). Žal vodstvu UKC za leto 2019 to ni uspelo. Vzrok je bil v zahtevi Ministrstva za zdravje, da je treba počakati do objave končnih izhodišč za pripravo navedenih dokumentov. Za uresničevanje (PD) je potrebno tudi soglasje Ministrstva za zdravje. Ker ga zavod ni prejel do seje Sveta v sredini maja, smo ministrstvo s sklepom opomnili, da lahko tako pozno podano soglasje pomembno negativno vpliva na izvajanje PD.

Pomemben korak v razvoju in delu UKC Maribor je pripravljen novi sistem vodenja in zagotavljanja kakovosti v UKC Maribor. Pripravili so nov koncept zagotavljanja kakovosti, katerega namen je predvsem zagotavljanje kakovosti na vseh ravneh dela v UKC Maribor. Za koordinatorja za kakovost v UKC Maribor je bil imenovan dr. Roman Košir. V okviru obravnave na Svetu zavoda (le-ta je podal soglasje k predstavljenemu sistemu vodenja kakovosti) je dr. Košir predstavil ključne poudarke procesno zasnovanega koncepta sistema vodenja in zagotavljanja kakovosti, hkrati pa opozoril na pomanjkanje sistemske podpore na nivoju Ministrstva za zdravje (kadri, finance) za uresničevanje tako zahtevnega sistema. Da bi prišlo do premikov tudi na sistemskem nivoju, je Svet zavoda sprejel sklep, s katerim predlaga ustanovitelju UKC Maribor Ministrstvu za zdravje, sprejetje ustreznih ukrepov za izboljšanje in podporo izvajanju sistema zagotavljanja kakovosti v zdravstvenih zavodih v Sloveniji.

Svet zavoda je v slabih dveh letih delovanja pozornost namenjal perečim težavam (sanacijski program, izboljšanje finančnega in kadrovskega položaja, napredek pri investicijah v opremo in zgradbe, izboljšanje na področju informacijske tehnologije ...). Ob tem je poudarjal in opominjal na vrsto dosežkov, ki jih dosegajo zaposleni v UKC Maribor. Čeprav smo že pred skoraj slabima dvema letoma predlagali, da bi oblikovali koncept objavljanja in izrekanja priznanj za pomembne dosežke zaposlenih, ideja šele v zadnjem času dobiva obliko realizacije. Svet zavoda si je prizadeval, da se v UKC Maribor najde način in obli-

ka, da dosežki zaposlenih ne bodo spregledani oziroma da se jim namenijo posebna pozornost. Predlagali smo, da se vsako leto podelijo nagrade Sveta zavoda za posebne dosežke zaposlenih v UKC. V ta namen je bil pred kratkim pripravljen Pravilnik, ki naj ureja to področje. Natečaj in podelitev nagrad naj bi bil (upamo) izveden že v letu 2019. Pri tem je posebej pomembno, da se bodo spremljali dosežki na vseh področjih dela v UKC Maribor, saj je še posebej pomembno zavedanje, da lahko vsak posameznik s svojim delom in idejo izboljša delovne procese, prispeva k učinkovitejšemu delu in uspešnejšemu poslovanju in kar je najpomembnejše, prispeva h kakovostnejšemu in varnemu, torej čim uspešnejšemu zdravljenju in počutju pacientov. Hkrati bo to priložnost za prikaz strokovnega in uspešnega dela zaposlenih, kar bo pripomoglo k ugledu in prepoznavnosti UKC Maribor ter ga utrdilo kot uspešno terciarno zdravstveno ustanovo v Sloveniji in širšem okolju. Prepričan sem, da si z delom in dosežki zaposlenih to tudi zasluži.

Ljubo Germič

Predsednik Sveta zavoda UKC Maribor

Seji Sveta zavoda UKC Maribor

Avtor: S. T.

Foto: R. G., S. T.

Aprila in maja letošnjega leta so se člani Sveta zavoda z vodstvom UKC Maribor sestali na 18. in 19. redni seji Sveta zavoda UKC Maribor. Obravnavali so širok spekter tematik. Tako so bile na 18. redni seji v ospredju predvsem sledeče teme: pregled realizacije sklepov preteklih sej Sveta zavoda, novelacija sanacijskega programa, sistemizacija delovnih mest, program dela in finančni načrti za leto 2019, strateški načrt za obdobje 2019–2022, program za obvladovanje čakalnih dob za leto 2019 in poročilo o izvajanju Programa za obvladovanje čakalnih za obdobje I. kvartala 2019.

Na 19. redni seji so prisotni sprva potrdili zapisnik ter pregled realizacije sklepov 18. redne seje Sveta zavoda UKC z dne 2. 4. 2019, nato pa nadaljevali s pregledom realizacije sklepov in pobud preteklih sej Sveta zavoda UKC Maribor, med katerimi so bili tudi uporaba avtobusa za krvodajalske namene, poslovni prostori v lasti UKC, ki se oddajajo v najem, zasedenost počitniških kapacitet, dopolnitve poročil o stroških energije, usklajenosti internih aktov, stroških vzdrževanja odprtih parkirišč v UKC Maribor, načinih obračunavanja dežurstev v UKC Maribor, izvedenih aktivnostih, prihodnjih načrtih ravnanja s praznimi stanovanji, odgovori na vprašanja glede kumulativne izgube, razrez postavke stroški iz naslova nadomestila plač in zdravstvene storitve, ki so vključene v e-naročanje. Predstavljeno je bilo tudi 3 mesečno poročilo o izvajanju sanacije za obdobje januar–

marec 2019, poročilo o izrednem odpisu osnovnih sredstev in drobnega inventarja zaradi trajne izločitve iz uporabe v obdobju januar–marec 2019, sistem vodenja kakovosti v UKC Maribor, poročilo o stanju na področju informacijske tehnologije, poročilo o poteku pravnih zadev vodenih v UKC Maribor, posebni program invazivne kardiologije in slikovne diagnostike za skrajševanje čakalnih dob v UKC Maribor v letu 2019, izdano pa je bilo tudi soglasje strokovnemu direktorju za delo na Inštitutu za športno medicino Medicinske fakultete Univerze v Mariboru.

Sanacija v UKC Maribor

Sanacijski program

Avtorici: v imenu sanacijske uprave UKC Maribor Suzana Kranjc, Klara Mihaldinec

ZAKONODAJA in IZHODIŠČA:

- Na podlagi Zakona o Vladi RS (Ur. l. RS, št. 24/05 s sprem.) in Zakona o interventnih ukrepih za zagotovitev finančne stabilnosti javnih zdravstvenih zavodov, katerih ustanovitelj je Republika Slovenija (Ur. l. RS, št. 54/17, nadalje ZIUFSZZ), je Vlada RS dne 30. 11. 2017 sprejela Sklep št. 17200-4/2017/2, na podlagi katerega je 1. 12. 2017 uvedla sanacijo tudi v UKC Maribor.

- Sanacijski program za zagotovitev poslovne in plačilne stabilnosti UKC Maribor je bil pripravljen na podlagi izhodišč Sanacijskega odbora MZ. Na podlagi drugega odstavka 11. člena ZIUFSZZ je le tega predhodno obravnaval Svet zavoda dne 10. 4. 2018 na 9. redni seji Sveta zavoda UKC Maribor. Ministrica za zdravje je na predlog Sanacijskega odbora MZ 18. 6. 2018 potrdila Sanacijski program UKC Maribor.

UKC Maribor izvaja aktivnosti z izvajanjem notranjih ukrepov racionalizacije in optimizacije poslovanja oz. varčevalnih ukrepov iz Sanacijskega programa. Indeks finančnega učinka sanacije v letu 2018 je znašal 114,2.

Podatki o poslovnih rezultatih bolnišnic v sanaciji v letu 2018:

Aprila 2019 smo pripravili novelacijo Sanacijskega programa, ki vsebuje 17 sanacijskih ukrepov, ki jih navajamo v posebni tabeli.

Ukrepi so razdeljeni predvsem na tri pomembna področja:

1. obvladovanje nabavnega in materialnega poslovanja:
 - racionalizacija porabe zdravil in medicinskega materiala,
 - občutno znižanje zalog,
 - tekoče spremljanje nabave in porabe materiala;
2. ukrepi na podlagi poslovnih rezultatov osebnih izkaznic klinik in oddelkov:
 - izvajanje zdravstvenih programov, plačanih po realizaciji,
 - pravilno šifriranje zdravstvenih storitev (kodiranje),
 - uporaba alternativnih zdravil,
 - enodnevna bolnišnica na kirurgiji.

Bolnišnica	Tekoči presežek prihodkov oz. odhodkov (v EUR)			Tekoči presežek prihodkov oz. odhodkov (v EUR)			Finančni učinek sanacije 2018 (v EUR)		
	Plan 2018	2018	Indeks Real./Plan	31.12.2017	31.12.2018	Indeks 2017/2018	Plan 2018	Realizacija 2018	Indeks Real./Plan
SB Brežice	-444.662	160.394	136,1	-543.211	-382.818	70,5	153.599	507.067	330,1
SB Celje	-3.778.000	-3.548.546	93,9	-6.224.040	-9.772.586	157	2.073.310	2.403.568	115,9
SB Izola	469.997	119.160	25,4	-1.388.519	-1.269.360	91,4	842.287	1.284.873	152,5
SB Jesenice	18.938	183.090	966,8	2.232.316	2.415.406	108,2	431.400	459.170	106,4
BGP Kranj	-200.449	-1.008.603	503,2	-1.047.425	-2.056.029	196,3	665.216	66.607	10
OI Ljubljana	282.758	931.143	329,3	-282.758	648.385	329,3	776.800	1.514.321	194,9
UKC Ljubljana	-15.125.990	-22.444.536	148,4	-53.465.990	-75.910.526	142	10.333.095	8.079.717	78,2
UKC Maribor	-4.756.580	-2.777.958	58,4	-10.862.109	-13.630.157	125,5	4.150.519	4.740.298	114,2
SB Murska Sobota	-1.221.000	-997.243	81,7	-2.770.770	-3.768.013	136	345.400	383.267	111
SB Novo Mesto	-797.686	394.297	149,4	-2.719.616	-2.325.318	85,5	0*	1.770.000	-
SB Ptuj	-901.503	-551.030	61,1	-3.209.843	-3.760.873	117,2	728.369	732.991	100,6
SB Slovenj Gradec	-1.293.372	-514.026	39,7	-2.306.410	-2.820.437	122,3	1.812.715	1.920.718	106
SB Nova Gorica	-3.587.334	-5.674.287	158,2	-8.529.874	-14.204.161	166,5	1.050.868	355.550	33,8
B Topolšica	-409.796	-134.594	32,8	-617.310	-751.904	121,8	152.600	166.934	109,4
SB Trbovlje	-405.000	-169.882	41,9	-797.657	-967.539	121,3	603.800	615.807	102
SKUPAJ BOLN. V SAN.	-32.149.679	-36.032.621	112,1	-92.533.216	-128.555.930	138,9	24.119.978	25.000.888	103,7

Št. ukrepa v Novelaciji sanacijskega programa	Naziv ukrepa	Predviden zaključek ukrepa	Nosilci	Neto učinek ukrepa na dan 31.12.2018	NOVELACIJA 2019-letni nivo	NOVELACIJA 2020-letni nivo	2019-NOVELACIJA-kumulativa	2020-NOVELACIJA-kumulativa
UKCM10	Širitev programov plačanih po realizaciji	31-12-20	doc. dr. Husam Franjo NAJL, dr. med. / prim. Gorazd Košir, dr. med.	1,419,827	591,015	840,158	2,010,842	2,851,000
UKCM11	Izvajanje anestezije z lastnim kadrom	31-12-20	Jože Kučič, dr. med.	270,131	575,206	1,093,206	845,337	1,938,543
UKCM12	Izvajanje radioterapije	31-12-20	Maja Ravnik, dr. med.	338,503	452,087	900,477	790,590	1,691,067
UKCM14	Izvajanje dodatnega programa CT in MR preiskav	31-12-20	doc. dr. Mitja Ruprecht	919,086	842,496	841,834	1,761,582	2,603,416
UKCM15	Uvedba programa diagnostika DORA	31-12-20	Tomaž Frangež, dr. med.	0	557,674	838,300	557,674	1,395,974
UKCM24	Uporaba cenejših alternativ zdravil znotraj terapevtskih skupin	31-12-20	mag. Maja Petre	150,000	150,000	100,000	300,000	400,000
UKCM26	Elektronsko naročanje laboratorijskih preiskav v UKC Maribor	31-12-20	mag. Maksimilijan Gorenjak		10,000	30,000	10,000	40,000
UKCM36	Prenova nabavnega procesa	30-06-19	mag. Karin Jurše		20,000	0	20,000	20,000
UKCM37	Prenova podpornih procesov na področju financ	30-06-19	Suzana Kranjc		15,000	0	15,000	15,000
UKCM43	Centralizirani zdravstveni informacijski sistem na državni ravni	31-12-20	Ministrstvo za zdravje		0	100,000	0	100,000
UKCM45	Obvladovanje nabavnega in materialnega poslovanja	31-12-20	mag. Karin Jurše		0	85,000	0	85,000
UKCM46	Ukrepi na podlagi rezultatov osebnih izkaznic klinik in oddelkov	31-12-20	izr. prof. dr. Matjaž Vogrin / predstojniki oddelkov		500,000	740,000	500,000	1,240,000
UKCM47	Racionalizacija porabe zdravil in medicinskega materiala	31-12-20	Aleš Turk		300,000	900,000	300,000	1,200,000
UKCM48	Razpoložljivost v sistemu razpršene proizvodnje električne energije	31-12-20	mag. Bojan Vračko		40,000	60,000	40,000	100,000
UKCM49	Enodnevna bolnišnica na kirurgiji	31-12-20	izr. prof. dr. Matjaž Vogrin		30,000	80,000	30,000	110,000
UKCM50	Nova organizacijska struktura UKC MB	31-03-20	prof. dr. Vojko Flis		0	20,000	0	20,000
UKCM51	Kontrola pravilno obračunanih bolnišničnih storitev (SPP)	31-12-20	Vanja Aleksejev		345,000	345,000	345,000	690,000
Skupaj neto učinek na poslovni izid (EUR)- KUMULATIVNO				3,097,547	4,428,478	6,973,975	7,526,025	14,500,000

3. Komunikacija in sodelovanje vseh zaposlenih

Pri pripravi novelacije so bila upoštevana vsa posredovana izhodišča MZ za pripravo sanacijskega programa ter vsebinska izhodišča za pripravo finančnega načrta. Novelacija je bila posredovana na MZ 8. 4. 2019 po predhodni seznanitvi na Svetu zavoda na 18. redni seji z dne 2.4.2019.

Trimesečno poročilo o izvajanju sanacije za obdobje od januarja do marca 2019 je bilo predstavljeno na 19. redni seji na Svetu zavoda 14. 5. 2019. Skupni vrednostni učinek izvajanja sanacije je bil ocenjen na 976.420 EUR, povprečen odstotek

realiziranega ukrepa v mesecu marcu 2019 pa je znašal 97 %. Sanacijski odbor MZ je na temo novelacije Sanacijskega programa obiskal Sanacijsko upravo UKC Maribor 21. 5. 2019.

Dokumenti na temo sanacije so zaposlenim na voljo na intranetu v zavihku »Sanacija«. Ker se zavedamo, da je sanacija lahko uspešna le, če k njeni realizaciji pristopimo vsi zaposleni, vas ponovno obveščamo, da lahko predlagate sanacijske ukrepe ali aktivnosti tudi na obrazcu »Izboljšave«, ki je prav tako na voljo na intranetni strani.

Boj se Danajcev, ki nosijo darila

Avtor: Karin Jurše

Foto: arhiv UKC Maribor

Na nabavnem področju v zdravstvu se večkrat znajdemo v situaciji, ko z odprtimi rokami sprejememo donacijo aparatov posameznih ponudnikov, ki se na koncu z nabavo potrošnega materiala izkažejo kot trojanski konji.

Razumljivo je, da smo vsi zadovoljni, če v času sanacije in pomanjkanja finančnih sredstev dobimo donirano potrebno opremo za zdravljenje naših pacientov. Problem, ki smo ga zapazili v nabavi je, da so stroški dodatne opreme in/ali potrošnega materiala tudi več 10-kratnik vrednosti opreme, ki smo jo dobili. Ne samo, da je sporno vezati javno naročilo potrošnega materiala na prejeta opremo, ki je primerjalno minorne vrednosti, običajno to ni niti ekonomsko smiselno. Podobno velja tudi, ko sami nabavljamo opremo in ob tem ne pomislimo na vse dodatne stroške, ki so povezani s tem in jih ugotovimo šele, ko smo opremo že nabavili. Včasih je zato bolje, da izberemo javno naročilo za nabavo potrošnega materiala ob brezplačni uporabi opreme, kot

smo na primer storili v primeru nakupa reagentov in uporabi laboratorijske platforme. Od prvotnih predračunov za nakup opreme in reagentov v zneskih krepko preko 7 milijonov EUR je sedaj posel zaključen na 3,1 milijonov EUR (brez DDV).

Pri pravkar izvedeni ponovitvi javnega razpisa za medicinski potrošni material ugotavljamo, da lahko vezanje artiklov v zaprte sklope (skupine) pomeni razliko v vrednosti tudi do 100.000 EUR pri posameznem sklopu, saj s sklopi in neutemeljenimi uvrstitvami artiklov v njih omejujemo konkurenco ter s tem dobimo oligopolne (monopolne) cene.

Skupna skrb in prizadevanja vseh, da zmanjšujemo stroške – kar smo že pokazali, da znamo in zmoremo v okviru razprav o ukrepih iz osebnih izkaznic oddelkov – se lahko izkazuje tudi skozi umno pripravo specifikacij in potreb v javnem naročanju, kar pa brez sodelovanja vseh ni izvedljivo.

Klimatizacija v teku

Čeprav v trenutku nastanka tega prispevka ministrstvo še ni potrdilo našega finančnega načrta in s tem omogočilo normalno izvajanje investicij, smo že pričeli s klimatizacijo naših prostorov po prioriteten planu. Trenutno potekajo dela za montažo klim na Oddelku za perinatologijo ter Oddelku za infektivne bolezni in vročinska stanja. V pripravi je tudi izvedba klimatizacije v dveh etažah kirurške stolpnice, prostora na Internem oddelku in Oddelku za gastroenterologinjo.

Uspešno smo izvedli nabavo 40 skoraj novih postelj in 38 omaric (vrednost 14.518 EUR) ter 40 novih vzmetnic (vrednost 7.600 EUR). Nameščene bodo na Oddeleku za nevrokirurgijo in Oddeleku za infektivne bolezni in vročinska stanja.

Oddelek za onkologijo

Avtor: Maja Ravnik

Foto: Aleš Beno, arhiv UKC Maribor

Onkološka dejavnost je v UKC Maribor prisotna že vrsto let tako z uspešnim izvajanjem onkološke kirurške dejavnosti kot tudi sistemskega zdravljenja posameznih oblik raka, ki smo jih izvajali na različnih oddelkih. Kljub temu je Oddelek za onkologijo mlad odderek, saj je bil ustanovljen šele leta 2016, ko smo se pod isto streho preselili internista onkologa Maja Ravnik in Matej Horvat z ekipo usposobljenih medicinskih sester in specialistka radioterapevka Nataša Hrovatič z ekipo inženirjev in medicinskih fizikov. Radioterapevska dejavnost je bila popolna novost na področju UKC Maribor, saj se je do tedaj izvajala izključno na Onkološkem inštitutu, medtem ko se je sistemsko zdravljenje v UKC Maribor že izvajalo na več različnih oddelkih Interne klinike, Klinike za kirurgijo in Ginekološke klinike. Z letom 2017 se je izoblikovala slika Oddelka za onkologijo kot »klasična« tristrana celota, saj se je Enoti za internistično onkologijo in Enoti za radioterapijo pridružila še Enota za paliativno oskrbo. Le-ta je od leta 2012 delovala v sklopu Ambulante za protibolečinsko zdravljenje pod vodstvom Nevenke Krčevski Škvarč.

Kot zelo mlad odderek smo bili postavljeni pred drzno nalogo ustanavljanja in širjenja nove dejavnosti na področju SV Slovenije, kar smo odlično zastavili in doslej tudi izvajali. To je bil izziv za vse poklicne profile našega oddelka.

ENOTA ZA INTERNISTIČNO ONKOLOGIJO

Sistemsko zdravljenje raka ima v UKC Maribor že dolgo tradicijo, saj se že leta uspešno izvaja na Oddelku za hematologijo, zdravljenje solidnih rakov pa se je pred ustanovitvijo Enote za internistično onkologijo izvajalo deloma po različnih oddelkih, in sicer: na Oddelku za ginekološko onkologijo in ginekologijo dojk je potekalo zdravljenje raka dojke in ginekoloških rakov, na Oddelku za torakalno kirurgijo prav tako zdravljenje raka dojke, na Oddelku za abdominalno kirurgijo zdravljenje raka prebavil. Na Oddelku za pljučne bolezni je in še poteka zdravljenje pljučnega raka. Internistična onkologija je relativno mlada specializacija, ki je v Sloveniji kot samostojna specializacija bila priznana šele z letom 2002 in UKC Maribor je že leta 2003 dobil prvo specializantko, ki je 2012 kot prva specialistka prevzela vodenje zdravljenja bolnic z rakom dojke in ginekoloških rakov na Oddelku za ginekološko onkologijo in onkologijo dojk. Jeseni istega leta se je Maja Ravnik pridružila še druga specialistka interne medicine z dodatnim znanjem s področja onkologije Maja Majal, ki je pomagala prevzeti dopolnilno zdravljenje raka debelega črevesa, ki se je do takrat deloma izvajalo na Oddelku abdominalne kirurgije

pod vodstvom Taje Tijane Šumer. Leta 2013 se je ekipi internističnih onkologov pridružil novi specialist Matej Horvat, kar je pomenilo širitev področja obravnave bolnikov z rakom prebavil in s tem tudi dodatno povečanje števila obravnav, hkrati pa intenzivno izobraževanje naših onkoloških sester, ki so pomagale varno uvajati nove terapevtske sheme in pristope.

Samo dejavnost internistične onkologije smo začeli poskusno izvajati na novem Oddelku za onkologijo že 23. decembra 2015. Naša SVZN Irena Tominc Krajnc in njena desna roka Suzana Mlaker sta v pičlih treh tednih usposobili prostore novega oddelka za varno selitev sistemskega zdravljenja onkoloških bolnikov izpod okrilja Klinike za ginekologijo v nove prostore Oddelka za onkologijo.

Po preselitvi dejavnosti na novoustanovljen Odderek za onkologijo se je v prvem polletju 2016 pridružil novi specialist Andrej Žist in nato v letu 2017 še specialistka Ana Demšar. Z njima se je področje dejavnosti iz obravnave raka dojke, ginekoloških rakov in raka prebavil povečalo najprej na področje napredovalega raka prebavil, ki zahteva nekoliko drugačen pristop in zdravljenje, nato pa postopoma še na urološke rake. Z letom 2018 smo uvedli zdravljenje raka pljuč z imunoterapijo, drugo sistemsko zdravljenje raka pljuč pa še naprej poteka na Oddelku za pljučne bolezni.

Takšni hitrosti širjenja dejavnosti so uspešno sledile tudi naše medicinske sestre, saj ob tem, da znajo poskrbeti za onkološkega bolnika od vstopa v naše prostore do zaključka zdravljenja, izvajajo še delo farmacevta. Priprava sistemskih onkoloških terapij, citostatikov, bioloških zdravil, hormonskih terapij ali imunoterapije je namreč njihova domena. V teh letih smo iz začetnih 20 do 25 aplikacij sistemskih terapij na dan dosegli sedanjih 60 in več aplikacij na dan. Terapije se izvajajo večinoma ob delovnikih, vendar so zaradi načina dela in večanja obremenitev velikokrat potrebne tudi delovne sobote. Tempo dela je že skoraj peklenski za sedanjo ekipo, zato si srčno želimo, da bi se sistemska terapija lahko izvajala preko celotnega dneva in ne samo v dopoldanski izmeni ter bi se tako obremenitve zaposlenih prerezale iz ene izmene na dve.

Leta 2019 pričakujemo prihod novih specialistov internistične onkologije: Nine Fokter Dovnik, Marine Čakš, Mateja Perneka in Marije Ivanović. Novi specialisti bodo vsekakor razbremenili dosedanje ekipo, ki je s štirimi specialisti pokrivala zdravljenje bolnikov SV Slovenije, ki so obboleli za najpogostejšimi raki, kot so rak dojke, rak debelega črevesa, rak pljuč in urološkimi raki. Vsekakor bodo prinesli

novega vetra v jadra ne samo na področju rednega dela, ampak tudi na znanstvenem in raziskovalnem nivoju, kjer lahko pričakujemo še večje sodelovanje v različnih mednarodnih kliničnih študijah, ki smo jih v zavidljivem številu opravljali že do sedaj.

ENOTA ZA RADIOTERAPIJO

Dejavnost radioterapije je na področju UKC Maribor popolnoma nova dejavnost. Postavljanje te onkološke dejavnosti je bil poseben izziv, saj se je to zgodilo prvič izven Onkološkega inštituta. Leta 2016, ko se je oddelk ustanovil, smo bili postavljeni pred dejstvo, da moramo nekaj narediti dobesedno iz nič, saj takrat na novem oddelku ni bilo niti stolov niti računalnikov. Bila pa sta dva obsevalnika, ki sta terjala uporabo. Ob začetku radioterapije v UKC Maribor je veliko vlogo odigrala Švicarska konfederacija, saj je prispevala celotno vrednost za obsevalne naprave, kar je bil eden največjih projektov glede prispevkov izven njihove države. Tako smo leta 2016 imeli naprave za delo, imeli smo specialistko Natašo Hrovatič, nekaj inženirjev in dva medicinska fizika ter ob tem še nepopolno opremo za delo. Ob velikem naporu celotne ekipe Oddelka za onkologijo UKC Maribor in ob pomoči radioterapevtov Onkološkega inštituta pod vodstvom Irene Oblak smo v UKC Maribor konec leta 2016 začeli z obsevanji.

Zaradi strogega nadzora Uprave za varstvo pred sevanjem ob uvajanju nove dejavnosti smo sprva dobili dovoljenje za obsevanje za le pet ljudi na dan. V začetku leta 2017 smo zaradi daljše odsotnosti naše specialistke ostali brez našega zdravnika in v tem času so nam priskočili na pomoč kolegi iz OI Ljubljana, vendar smo že s februarjem pridobili novega kolega Krešimirja Lončarja, ki je prišel k nam iz Kliničnega centra Rebro iz Zagreba. Z njegovo pomočjo smo nadaljevali z uvajanjem radioterapevtske dejavnosti, ki smo jo tudi uspešno širili. Leta 2017 nam je uspelo vpeljati vsa paliativna obsevanja in še radikalno obsevanje dojke. Danes se bolniki obsevajo že na obeh obsevalnih napravah v dopoldanski izmeni, kar pomeni 40 bolnikov dnevno.

Na začetku letošnjega leta so se Enoti za radioterapijo pridružili še štirje specialisti radioterapije: Tamara Petrun, Jure Vrbancič, Tanja Žnidarič in Mateja Steinacher. Tako število specialistov bo omogočilo hiter in močan razvoj radioterapije v UKC Maribor ter pokrivanje te dejavnosti za bolnike SV Slovenije. Ob podpori vodstva že letos načrtujemo širitev dela v Enoti za radioterapijo na dve izmeni s končnim ciljem, da v letu 2020 obsevamo 80 bolnikov na dan. Hkrati načrtujemo postopno uvajanje obsevanj tudi na drugih onkoloških področjih (rak prostate, urološki, ginekološki raki ...). To bo resnično velik prispevek k izboljšanju zdravstvene oskrbe bolnikov z rakom v SV Sloveniji!

ENOTA ZA PALIATIVNO OSKRBO

Enota za paliativno oskrbo ima že dolgo zgodovino v UKC

Maribor, saj deluje že od leta 2012 in je v letu 2017 samo »prešla« pod okrilje Oddelka za onkologijo. Z začetkom leta 2017 je na naš oddelk prišla edina specialistka paliativne medicine v UKC Maribor Vesna Ribarič Zupanc in z njenim prihodom se je odprl tudi hospitalni del oddelka, ki premore deset postelj. To število postelj je namenjeno tako bolnikom na sistemskem zdravljenju kot bolnikom, ki se obsevajo in ne zmorejo ambulantnega zdravljenja, ter bolnikom v paliativni oskrbi z akutnimi zapleti. Seveda je tako število absolutno premalo za potrebe bolnikov iz ožje mariborske regije, kaj šele za potrebe bolnikov iz celotne SV Slovenije.

Vesna Ribarič Zupanc

Z marcem 2017 je začela delovati tudi Ambulanta za paliativno oskrbo, ki za zdaj deluje samo enkrat na teden po štiri ure, saj se že srečujemo s prostorsko stisko v ambulantnem delu oddelka, ki premore samo tri prostore za ambulantno delo.

Hospitalni del oddelka je tako postal srce Oddelka za onkologijo, saj je stičišče vse treh enot in nam omogoča mnogo več kot le navaden oddelk. V našem primeru to

pomeni, da imajo naši onkološki bolniki možnost zgodnje paliativne oskrbe, kar je na ravni Slovenije velika redkost, za bolnike pa je to izjemna dobrobit, saj izboljša tako kakovost življenja kot tudi preživetje bolnikov z napredovalo obliko raka. K resnično celostnemu pristopu pri oskrbi onkološkega bolnika pripomore tudi dejstvo, da so na našem oddelku zaposleni sodelavci zdravstvene nege, ki so se izmojstrili na različnih drugih oddelkih UKC Maribor (intenzivna terapija, nevrologija, očni oddelk, ginekologija, kirurgija ...) in svoje veščine prenašajo na ostalo osebje. Z lansko jesenjo se nam je pridružila še fizioterapevtka Liljana Jarh, ki je tako pridodala še en zelo pomemben kamenček pri boljšem in hitrejšem okrevanju naših bolnikov. Zelo pogrešamo še en dodaten profil na našem oddelku, ki bi korenito pripomogel k boljši in celostni obravnavi bolnikov ter pomagal osebju pri delu s tako težkimi bolniki – to je klinični psiholog.

Da je takšen povezani pristop dela dober in da je resnično predano delo Vesne Ribarič Zupanc cenjeno tudi izven našega kolektiva, se je letos izkazalo na podelitvi prireditve NAJ ZDRAVNIK LETA po izboru revije VIVA, saj je Vesna Ribarič Zupanc v našo hišo prinesla »Oskarja« oz. laskav naziv NAJ ONKOLOGINJE LETA 2018.

PRIHODNOST?

Kot mlademu kolektivu na področju, ki zahteva nenehen razvoj in nadgrajevanje, se za pomanjkanje izzivov ni treba bati. Še več, glede na zagnanost in občudujočo predanost celotnega kolektiva je pričakovati, da bo tako eksploziven razvoj, kot smo ga doživeli v teh treh letih obstoja, potekal še dalje, sploh ob podpori vodstva UKC Maribor.

Dokazali smo tako ožji okolici kot tudi znotraj Slovenije, da smo pomemben igralec na tem parketu, deležni smo pohval bolnikov, svojcev, domače stroke in povabil k sodelovanju iz tujine.

Delegacija Švice s predsednico Nacionalnega sveta Švicarske konfederacije Marino Carrobio Guscetti in švicarskim veleposlanikom Denisom Knoblom, ki se je pri nas mudila 22. maja 2019 in si ogledala realizacijo njihovega največjega projekta izven svoje države, je ob ogledu in pogovoru navdušeno komentirala: »Saj to je kot v Švici!« Predsednik državnega zbora Dejan Židan pa je dodal: »Naredili ste skoraj čudež!«.

Tega vsega bi ne bilo, če bi ne bilo sodelovanja in prispevka vsakega posameznika zaposlenega na tem oddelku ne glede na poklic, saj vsak odločilno vpliva pri nastajanju tega mozaika.

Naj citiram našo nagrajenko dr. Ribarič Zupanc: »SKUPAJ DOSEŽEMO VEČ!«

Od leve proti desni: Maja Ravnik, Irena Kotnik, Vesna Ribarič Zupanc, Mihael Majerič, Milena Majer

Obisk predstavnikov Švicarske konfederacije

Avtor: S. T.

Foto: R. G.

V torek, 21. maja 2019, smo v UKC Maribor gostili predsednico Nacionalnega sveta Švicarske konfederacije, veleposlanika Švice v RS, predsednika DZ RS in druge visoke goste, ki smo jih sprejeli na Oddelku za onkologijo. Uvodnemu pogovoru za okroglo mizo je sledil skupni ogled Oddelka za onkologijo, med drugim tudi linearnih pospeševalnikov v Enoti za radioterapijo, ki sta bila nabavljena s Švicarskim prispevkom. Gostje so se spoznali in pogovorili z zdravstvenim in tehničnim osebjem oddelka.

Njena ekselenca, gospa Marina Carobbio Guscetti, predsednica Nacionalnega sveta Švicarske konfederacije: »Za nas je bilo zelo pomembno, da smo obiskali Slovenijo v teh treh dneh, še posebej Oddelek za onkologijo UKC Maribor, ki smo mu v preteklosti pomagali s Švicarskim prispevkom. Izjemno sem zadovoljna, ko vidim, kako dobro delajo zdravniki na oddelku in kako strokovno je delo organizirano in izvedeno. Želim si, da bi se naše sodelovanje nadaljevalo tudi v prihodnje.«

Mag. Dejan Židan, predsednik DZ RS: »Vesel sem, da je na obisku v Sloveniji predsednica Nacionalnega sveta Švicarske konfederacije. Navsezadnje tovrstni predsedniki zelo poredko obišejo tuje države. Obisk je zelo intenziven, pre-

cej se pogovarjamo tudi o Mariboru. Treba je povedati, da je sodelovanje med Švico in Slovenijo izrazito intenzivno; tako smo denimo lani v gospodarskem sodelovanju presegli 2 milijardi evrov, kar je zelo veliko število. Švica preko svojega kohezijskega fonda nudi podporo tudi nekaterim drugim projektom v Sloveniji. Omeniti velja predvsem projekt pomoči pri izgradnji Oddelka za onkologijo. Na tem mestu lahko izrečem veliko spoštovanje predstojnici oddelka Maji Ravnik in seveda vodstvu bolnišnice; od leta 2016 do danes so namreč napravili skoraj čudež. Na mariborski onkologiji dela že več kot 60 ljudi, imajo smeje načrte tudi za prihodnost in kar posebej cenim, je tudi to, da se ne zanašajo le na slovensko znanje, ampak dodatna znanja, ki jih potrebujemo v Sloveniji, pridobivajo v tujini. Z gosti se pogovarjamo, da bo sodelovanje s švicarsko onkologijo teklo tudi v prihodnje, od česar pa nima koristi le Maribor in Štajerska, temveč celotna Slovenija. Koraki, ki jih na tem področju dela UKC Maribor, so pravi.«

Prof. dr. Vojko Flis, direktor UKC Maribor: »Švicarska konfederacija je pomembno prispevala k nastanku Oddelka za onkologijo, za katerega si želimo, da bi se razvil v onkološki inštitut. Ta prispevek je izjemno pripomogel k temu, da je

zdravljenje za onkološke bolnike SV Slovenije postalo bolj prijazno, saj se jim ni več treba voziti v Ljubljano, kar je za bolnike predstavljalo precejšnje obremenitev. Oddelek še ne dela s polno obremenitvijo; čakamo namreč nove specializante, potrebne bodo nove zaposlitve, kar bomo počasi tudi uresničili. V prihodnje si želimo, da bi se sedanji onkološki oddelek dogradil in s tem bolnikom omogočili zdravljenje celotnega razpona rakavih bolezni.«

Maja Ravnik, predstojnica Oddelka za onkologijo: »Aprila smo pridobili tri nove specialiste radioterapije, ob koncu

maja pričakujemo še četrto specialistko. Kader bomo povečali tudi na ostalih enotah, saj pričakujemo štiri specialiste internistične onkologije. Do septembra bi morale biti uresničene zaposlitve vseh osmih specialistov zdravnikov internistične onkologije in radioterapije. Trenutno smo tudi v postopku izbire treh novih inženirjev. Kaže, da bi lahko bila letošnja jesen tista, ko bi lahko z obremenitvami začeli tudi v popoldanski izmeni, zagotovo pa v začetku leta 2020. Trenutno že vsak mesec stopnjujemo obremenitve.«

Kitajska delegacija

Avtor: S. T.

Foto: N. M.

V petek, 31. maja 2019, smo v UKC Maribor gostili delegacijo s Kitajske. Namen obiska je bila utrditev in dodatna vzpostavitve sodelovanja z bolnišnicami v Šanghaju. Gre za mesto, ki ima 38 izjemno modernih bolnišnic z izredno napredno medicinsko tehnologijo. Z njimi UKC Maribor že sodeluje, a si želi to sodelovanje še poglobiti. Tako je v preteklem letu vodstvo UKC Maribor te bolnišnice že obiskalo, tokrat je kitajska delegacija vrnila obisk. Gre za sodelovanje pri temeljnih raziskavah in skupnih kliničnih raziskovalnih projektih.

Gostje, sicer predstavniki različnih bolnišnic Šanghaja, so si med drugim ogledali Medicinsko fakulteto Univerze v Mariboru s poudarkom na laboratorijskem delu, Oddelek za radiologijo in Oddelek za onkologijo. Ob koncu obiska so gostje izrazili izjemno zadovoljstvo, se zahvalili za gostoljubje in poudarili stopnjo profesionalnosti zdravstvenega osebja in bolnišnice kot take, ter predvsem dosežke s področja medicine, ki so po njihovih besedah na zavirljivi ravni.

Celostna rehabilitacija bolnikov s krvnimi raki

Avtor: Kristina Modic, S. T.

Foto: S. T.

V torek, 4. junija 2019, je v UKC Maribor potekala novinarska konferenca »Bolniki s krvnimi raki dobili priložnost rehabilitacije v Mariboru«, na kateri so sodelujoči predstavili program celostne rehabilitacije bolnikov s krvnimi raki v UKC Maribor.

O programu so spregovorili Zlatko Roškar, predstojnik Oddelka za hematologijo in hematološko onkologijo UKC Maribor, Mirjam Koler Huzjak, klinična dietetičarka v UKC Maribor, Boštjan Mlaker, fizioterapevt na Inštitutu za fizikalno in rehabilitacijsko medicino UKC Maribor, Kristina Modic, izvršna direktorica Slovenskega združenja bolnikov z limfomom in levkemijo, L&L, Brina Žagar, koordinatorica programa rehabilitacije iz Slovenskega združenja bolnikov z limfomom in levkemijo, L&L, Sanja Roškar, psihologinja v programu rehabilitacije in Marianne Virag Kelenc, bivša bolnica z limfomom, ki je uspešno zaključila 6-mesečni program rehabilitacije.

Bolniki s krvnimi raki se soočajo z napornim zdravljenjem, zato potrebujejo celostno rehabilitacijo, ki jih podpre in vrne nazaj v življenje. Slovensko združenje bolnikov z limfomom in levkemijo, L&L, je v partnerstvu z Združenjem hematologov Slovenije in v sodelovanju s hematologom Zlatkom Roškarjem, predstojnikom Oddelka za hematologijo in hematološko onkologijo UKC Maribor, ter strokovnjaki za rehabilitacijo iz UKC Maribor aprila letos uspelo razširiti program rehabilitacije za bolnike s krvnimi raki tudi v Mariboru. Doslej se je program, ki ga sestavljajo fizikalni, prehranski in psihosocialni modul, izvajal le v Ljubljani, zdaj pa so tudi štajerski bolniki dobili priložnost, da ob strokovno vodeni rehabilitaciji lažje in hitreje okrevaajo, pomembno prispevajo k uspehu zdravljenja in se opolnomočeni vrnejo nazaj v življenje ter v delovno okolje. Pilotni program, ki je poleg podporne terapije tudi pomembna preventiva za življenje po bolezni, sofinancirajo Ministrstvo za zdravje in podjetja ter posamezniki z donacijami preko SMS-ov in donacijami na TRR združenja. Združenje bolnikov zato lepo vabi širšo

Program celostne rehabilitacije bolnikov s krvnimi raki

SKUPAJ NA POTI DO ZDRAVJA

Nosilec programa:

Partner v programu:

Program sofinancira:

 REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZAZDRAVJE

slovensko javnost, da z donacijo preko poslanega SMS-a na 1919 in besedilom ZDRAV5 podpre delovanje programa in pomaga tlakovati pot za njegovo širitev tudi v druge regije po Sloveniji.

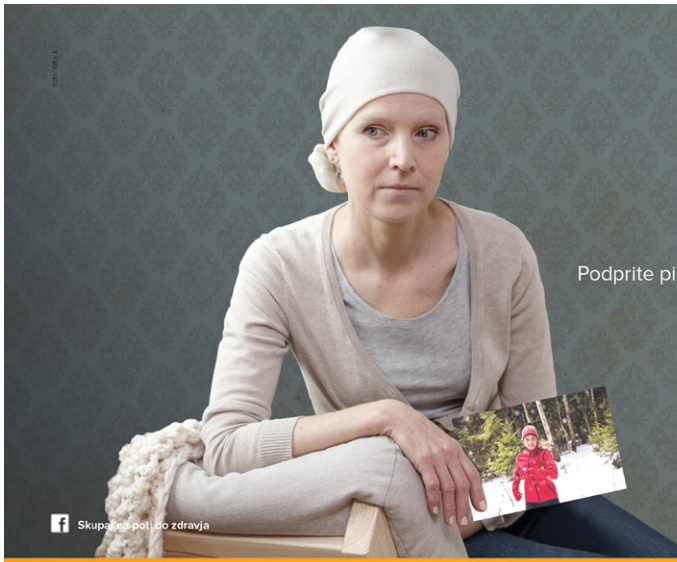
Program celostne rehabilitacije »Skupaj na poti do zdravja« je namenjen bolnikom z limfomom, diseminiranim plazmocitomom, levkemijo, MDS in drugimi krvnimi raki v času aktivnega zdravljenja in še šest mesecev po zaključenem zdravljenju bolnikom, ki so na vzdrževalnem zdravljenju ter bolnikom po zdravljenju s presaditvijo krvotvornih matičnih celic.

Program sestavljajo trije moduli in različne dodatne oblike svetovanja:

- Fizikalni in gibalni modul: meritve telesnih zmogljivosti, uvrstitev bolnika v ustrezno vadbeno skupino, redna tedenska telesna vadba s fizioterapevtom ali kineziologom (odvisno od stanja in telesnih zmogljivosti bolnika).
- Prehranski modul: ocena prehranskega stanja z meritvami

in pogovorom, priprava individualnega prehranskega načrta, redno spremljanje stanja in informiranje s strani kliničnega dietetika.

- Psihosocialni modul: mesečne skupinske delavnice s psihologinjo ter po potrebi tudi individualna psihološka pomoč.
- Posvetovalnice s strokovnjaki: mesečne posvetovalnice s strokovnjaki s področja rehabilitacije, hematologije in onkologije na temo prehrane, gibanja, psihosocialnega stanja in obvladovanja različnih zdravstvenih težav, ki jih prinaša naporno zdravljenje in okrevanje.
- Individualno svetovanje zdravstvenih strokovnjakov in predstavnikov Združenja L&L: bolniku omogočamo individualno pomoč strokovnjakov, kadar jo potrebuje. Več o vsebini programa in strokovnjakih, ki sodelujejo, ter izkušnjah iz programa najdete na spletni strani projekta www.nazajvziviljenje.si.

Z VAŠO POMOČJO NAZAJ V ŽIVLJENJE

Vaša donacija rešuje življenja!

Podprite pilotni rehabilitacijski program za bolnike s krvnimi raki in s tem tlakujte pot za uvedbo programa v redno zdravstveno oskrbo. Pomagajte jim [#nazajvziviljenje](https://www.nazajvziviljenje.si). Več na [nazajvziviljenje.si](https://www.nazajvziviljenje.si)

SLOVENSKO ZDRUŽENJE
BOLNIKOV Z LIMFOMOM IN LEVKEMIJO

Uvedba triaže v ambulanti za internistično nujno pomoč

Avtorja: Amadeus Lešnik, Andrej Markota

Foto: arhiv UKC Maribor

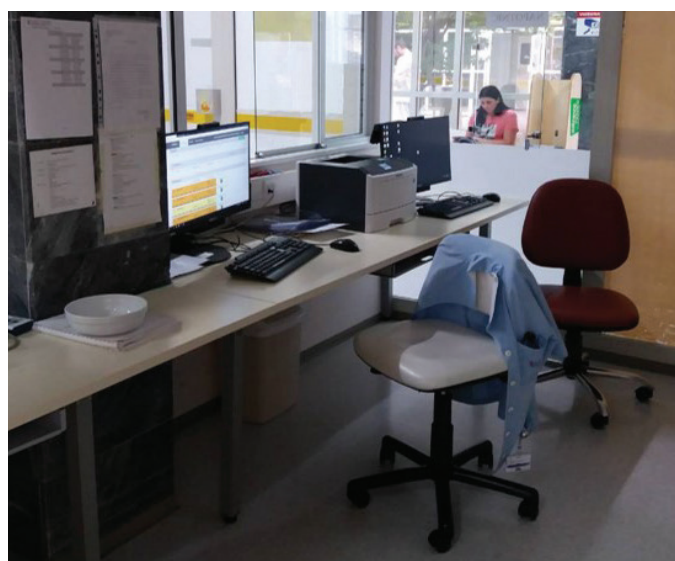

Prihod na INP.

Število obravnavanih pacientov v ambulanti za Internistično nujno pomoč (INP) že nekaj let presega zmogljivosti sporne obravnave vseh pomoči potrebnih. Dodatno se na INP srečujemo z vedno bolj kompleksnimi bolniki, pri katerih je potrebna razširjena diagnostika, zdravljenje in opazovanje. Čakalne dobe pred začetkom obravnave so pogosto nesprijemljivo dolge, zato je bilo treba vrstni red obravnave pacientov določiti s pomočjo triaže, pri kateri kriterij za vrstni red obravnave nista niti diagnoza niti čas prihoda, temveč izključno ogroženost ali potencialna ogroženost pacienta. Za zagotovitev pravočasne in varne oskrbe pacientov smo na INP uvedli Manchestrski triažni sistem, s katerim določamo klinično prioriteto oskrbe in s tem zagotavljamo večjo varnost pacienta. Glede na število obravnavanih pacientov ter pričakovane bolezni, ki jih obravnavamo, je bila uvedba triažnega sistema nujna. Potrebo po sistematični triaži smo utemeljili glede na število obravnavanih bolnikov (okrog 18000/leto), glede na naravo bolezni, ki jih obravnavamo (akutni koronarni sindrom, bolečina v prsih, krvavitev iz prebavil, bolečina v trebuhu in ostala internistična urgentna stanja) in glede na število bolnikov, ki jih iz te ambulante sprejmemo na enoto za intenzivno medicino, na polintenzivne oddelke in na kontinuiran nadzor EKG (okoli 6–8 na dan). Tudi informacijski sistem, ki smo ga uporabljali, ni bil prilagojen delu v urgentni ambulanti. Bolniki so bili prika-

zani po vrstnem redu prihoda na INP, ni bilo pregleda nad stanjem ogroženosti, nad naročenimi in opravljenimi laboratorijskimi ter slikovnimi preiskavami. Prav tako informacijski sistem ni omogočal ločevanja med bolniki, pri katerih se je obravnava že začela, in tistimi, ki so še v čakalnici. Način obravnave pacientov pred uvedbo triaže je temeljil na določitvi vrstnega reda pregleda glede na čas prihoda na INP. Vrstni red pregleda je večinoma določal zdravnik, ki se je subjektivno odločal, katerega bolnika bo pregledal prej. Možnost opazovanja bolnika je bila omejena s številom postelj v opazovalnici in z velikostjo čakalnice, kjer so bili bolniki, za katere je bilo ocenjeno, da med obravnavo ne potrebujejo bolj neposrednega nadzora. Ob prihodu je bolnik po oddaji napotne dokumentacije na začetek pregleda čakal v čakalnici, možnosti nadzora nad stanjem čakajočih bolnikov pa ni bilo. Uvrstitev pacienta v čakalno vrsto na podlagi napotne diagnoze, ki načeloma ni natančno vezana na klinično prioriteto, ne omogoča zanesljivosti in predstavlja tveganje, da med množico spregledamo paciente, ki potrebujejo takojšnjo obravnavo.

Zaradi velikega števila pacientov, novih načinov zdravljenja in pričakovanih pacientov, da bodo hitro in kakovostno oskrbljeni, je bila triaža kot kompleksen proces za varno vodenje pretoka pacientov nujna. Ob tem je treba povedati, da triaža ni namenjena postavljanju diagnoz in ne temelji na

Triaža

Opazovalnica/triažirni prostor/ambulanta

domnevni ali napotni diagnozi, temveč na trenutni prizadetosti pacienta oziroma potencialni ogroženosti, saj so lahko pacienti z enako diagnozo različno prizadeti.

Vpeljevanje triaže smo se lotili v dveh fazah. V prvi fazi smo opravili nujno potrebne prostorske spremembe, ki nam omogočajo triažo. V obstoječem objektu smo dosedanja čakalnico premestili v skupno avlo Klinike za interno medicino. Dosedanja čakalnica je postala prostor za opazovanje bolnikov, kjer je tudi prostor za triažo. Triažo za zdaj izvajamo v dveh izmenah. Glede na manjše število prihodov bolnikov

ponoči, poskušamo takrat preglede bolnikov izvajati sproti. Ko bo število primerno izobraženih medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov ustrezno, bomo izvajanje MTS razširili na 24 ur na dan in vse dni v letu.

Življenjsko ogroženi in nepomični pacienti še vedno vstopajo v INP skozi dosedanja vhod neposredno v prejšnjo čakalnico, ki smo jo preuredili v triažni prostor in opazovalnico ter vanjo namestili dodatne postelje. Če bolnika spremlja zdravnik, ga preda neposredno zdravniku, ki je zadolžen za INP. Če bolnika ne spremlja zdravnik (npr. bolnika pripelje reševalno vozilo brez spremstva zdravnika), poteka predaja bolnika preko triažne sestre. Vhod, skozi katerega so doslej vstopali vsi bolniki, namenjeni v INP, je čez dan namenjen samo za urgentne in nepomične bolnike, vsi drugi pa vstopajo skozi glavni vhod stavbe Klinike za interno medicino, kjer je urejena nova čakalnica za INP. V čakalnici je sprejemnica, v kateri je triažna medicinska sestra, ki ji bolnik odda napotnico. Takoj, ko je možno, triažna medicinska sestra opravi triažni postopek. V čakalnici je plakat, ki prikazuje triažno shemo z dopustnimi čakalnimi dobami in monitor, ki prikazuje dejansko čakalno vrsto in naslednjega bolnika, ki je predviden za pregled. Vrstni red obravnave bolnikov določa triažna medicinska sestra, bolnik pa pride v ambulanto z izmerjenimi vitalnimi funkcijami, nastavljenim intravenjskim dostopom in posnetim EKG. V nekaterih primerih triažna medicinska sestra bolniku po vnaprej določeni shemi odvzame kri za laboratorijske preiskave.

Z uvedbo triaže poskušamo slediti številu bolnikov, ki so napoteni na INP, in vedno bolj kompleksnim stanjem bolnikov, ki jih obravnavamo na INP. Za zagotavljanje bolj optimalne obravnave bomo dodatne spremembe načina obravnave bolnikov izvajali tudi v prihodnje.

Prikaz čakalne vrste.

45. obletnica dializne dejavnosti v UKC Maribor

Avtor: Robert Ekart

Foto: Bojan Mihalič

Dializna dejavnost se je v UKC Maribor začela 4. aprila 1974. Letos smo praznovali 45-letnico delovanja. Ob tej priložnosti smo 5. in 6. aprila 2019 v kongresnem centru Habakuk v Mariboru organizirali strokovno srečanje z 19 predavanji zdravnikov in 10 predavanji medicinskih sester. Vsak predavatelj je pripravil tudi pisni prispevek, ki smo ga recenzirali trije recenzenti, nato pa je bil objavljen v zborniku, ki smo ga izdali ob tej priložnosti.

Program tega srečanja je bil zasnovan tako, da smo povabili predavatelje iz UKC Ljubljana in UKC Maribor, ki so strokovno in znanstveno aktivni na področju nefrologije, dialize in transplantacije. Drugi dan strokovnega srečanja je program potekal vzporedno v dveh različnih predavalnicah. Predavali so zdravniki in sestre iz različnih dializnih centrov po Sloveniji, ki so se odzvali povabilu Sekcije medicinskih sester in tehnikov v nefrologiji, dializi in transplantaciji.

Našemu vabilu k aktivnemu sodelovanju so se odzvali vsi vabljeni predavatelji, med katerimi so bili tudi trije priznani predavatelji iz tujine, in sicer prof. dr. Rosenkranz iz deželne bolnišnice v Gradcu (LKH Graz), Avstrija, prof. dr. Sarafidis iz Soluna, Grčija, in prof. dr. Rychlik iz Prage, Češka. S prvima dvema predavateljema sodelujemo tudi v skupnih projektih in raziskavah; poleg tega imamo tudi nekaj skupnih objav v revijah s faktorjem vpliva.

Uvodni del srečanja je povezovala Jagoda Djordjevič, pozdravni govor je imel direktor UKC Maribor prof. dr. Vojko Flis. Nato nam je pevski zbor Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor La Vita pod vodstvom zborovodkinje Klementine Mikec Korpič zapel dve pesmi.

Program srečanja je vseboval predavanja z različno tematiko s področja žilnih pristopov za hemodializo, uremičnih toksinov, hemodiafiltracije, neinvazivnih meritev krvnega tlaka in analize pulznega vala, ocene ledvične funkcije pri bolnikih z rakom, debelosti in srčnožilne umrljivosti, vloge sečne kisline pri napredovanju ledvične bolezni, telemedicine s pomočjo peritonealne dialize, ledvične biopsije, preživetja po presaditvi ledvice, prihodnosti dialize z novimi napravami, pediatrične hemodialize ter številne druge zanimive teme.

Dejavnost dialize in nefrologije v UKC Maribor sta nedvomno v stalnem stiku s strokovnim razvojem v svetu, saj stremimo k napredku, razvijanju novih metod zdravljenja in se trudimo, da našim bolnikom vedno ponudimo svoje najboljše znanje ter izkušnje.

Iskreno se zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem Oddelka za dializo UKC Maribor za skupno sodelovanje v želji za nadaljnjo kakovostno in strokovno oskrbo bolnikov, ki so nam zaupani v zdravljenje. Prav tako še posebej iskrena hvala za odlično sodelovanje zdravstvenemu osebju Oddelka za nefrologijo ter zaposlenim na Oddelkih za žilno kirurgijo, radiologijo, internistično intenzivno medicino, intenzivno medicino operativnih strok in abdominalno kirurgijo ter vseh ostalih oddelkih, kjer se zdravijo naši bolniki. Iskrena hvala tudi predstavnicam Centra za stike z javnostmi UKC Maribor Rebeki Gerlič, ki je vložila veliko truda za uspešno organizacijo našega srečanja.

Posebej se zahvaljujemo vsem donatorjem, ki so omogočili izvedbo tega strokovnega srečanja.

Celostni pristop k obravnavi brazgotine

16. strokovno srečanje fizioterapevtov

Avtor: Karolina Računica

Foto: Karolina Računica

Inštitut za fizikalno in rehabilitacijsko medicino (IFRM) je 10. aprila 2019 organiziral 16. strokovno srečanje fizioterapevtov na temo celostnega pristopa k obravnavi brazgotine. Proces celjenja ran ne poteka vedno fiziološko in izid celjenja ni vedno idealen. Patološke brazgotine so rezultat podaljšane in nenormalne celjenja rane. Po podatkih statistike ima več kot 50 % bolnikov težave zaradi brazgotin, največkrat v obliki zmanjšane gibljivosti, bolečine, hiper- in hiposenzitivnosti ter anksioznosti. Za strokovno obravnavo patološke brazgotine potrebuje fizioterapevt širok spekter teoretičnih znanj in praktičnih izkušenj. Strokovno srečanje fizioterapevtov je sestavljalo 13 predavanj in dve delavnici.

Po uvodnem pozdravu strokovnega direktorja izr. prof. dr. Matjaža Vogrina sta udeležencem strokovnega srečanja dobrodošlico izrekli tudi predstojnica Inštituta prim. izr. prof. dr. Breda Jesenšek Papež in vodja fizioterapevtov Ksenija Kmetič.

Moderatorica srečanja je bila Liljana Jarh.

Prvo predavanje je imela manualna terapevtka Branka Slakan Jakovljevič, ki je govorila o teoretičnih in praktičnih izhodiščih obravnave brazgotin. Poudarila je, da se moramo zavedati, da ne obravnavamo le brazgotine, ampak obravnavamo bolnika, ki ima brazgotino in da lahko ima brazgotina tudi močan čustven naboj, ki včasih zahteva sodelovanje psihoterapevta ali psihiatra. Kaj se zgodi, ko celjenje zaide v napačno smer, nam je predstavil specialist dermatovenerologije Alen Jović. Poudaril je, da med ambulantnim delom za celjenje brazgotin najpogosteje priporočajo silikonske gele ali obliže. Kako se v plastični kirurgiji poskušajo izogniti motečim brazgotinam in kakšne terapevtske možnosti imajo, če kljub temu nastanejo, nam je predstavila mag. Jerneja Vidmar z oddelka za plastično in rekonstruktivno kirurgijo. Poudarila je, da na koži nastane brazgotina po vsakem kirurškem posegu, poškodbi, globoki opeklini ali okužbi. Z načrtovanjem kirurških rezov na koži, z natančnim upoštevanjem atravmatske kirurške tehnike ter z uporabo določenih specifičnih kirurških tehnik je možno narediti pooperativne brazgotine čim manj moteče. Brazgotin za zdaj še ni možno popolnoma odpraviti, lahko pa z določenimi tehnikami izboljšamo njihov videz in moteč vpliv na funkcioniranje ter počutje bolnika. Z oddelka za ortopedijo nam je asist. dr. Zmago Krajnc povedal nekaj o artrofibrozi po ortopedskih operacijah (gibljivost prizadetega sklepa je omejena zaradi pojava ob-

sklepnega brazgotinskega tkiva in posledične kontraktуре sklepa). Takšen bolnik potrebuje intenzivno in usmerjeno fizioterapijo, nesteroidni antirevmatik in kriorterapijo. V poštev pridejo tudi lokalne injekcije in uporaba ortoz. Kljub intenzivni terapiji je včasih potreben kirurški poseg. Da je možno patološke brazgotine subjektivno in objektivno ocenjevati in da za to oceno obstajajo tudi splošno sprejeta orodja, nam je predstavil doc. dr. Miroljub Jakovljevič z Zdravstvene fakultete v Ljubljani. Brazgotina, ki je nastala po travmatskem dogodku, pusti čustveni zapis v našem telesu, kar se kaže kot slabo celjenje, bolečina, hiperodzivnost, neodzivnost, tesnoba, panika, slaba samopodoba, občutki krivde, žalost itd. Vrednotenje in vključevanje čustvenih dimenzij brazgotine v proces zdravljenja ter tako s pomočjo psihoterapevta olajšati delo fizioterapevtu in mu omogočiti boljše rezultate nam je predstavila specialistka psihiatrije in psihoterapevtka Darja Škraba Krmelj.

Prvemu sklopu predavanj je sledil odmor, drug sklop predavanj pa je začela Blanka Koščak Tivadar, ki je govorila o vplivu brazgotine na drsnost mehko tkivnih struktur in živcev ter o raznih tehnikah za zmanjšanje brazgotinjenja. O vplivu brazgotine na pretok limfe in terapiji limfedema z manipulacijo fascij je spregovorila Živa Vida Arko. Limfedem je posledica obstrukcije limfnih vodov ali regionalnih bezgavk, ki nastanejo zaradi brazgotin po kirurških posegih in poškodbah ter restrikcij površinskih fascij, ki so posledica radiacijske terapije ali vnetij. Z manipulacijo fascij lahko te restrikcije odpravimo in s tem izboljšamo limfni pretok. O različnih terapevtskih pristopih obravnave brazgotine je govorila Renata Javornik iz IFRM UKC Mari-

bor. Različne fizioterapevtske tehnike zmanjšajo adhezije in formacijo brazgotine, kar pomaga pri remodeliranju in vzpostavitvi normalne funkcionalne mobilnosti. Med fizioterapevtske tehnike spadajo rahla masaža brazgotine, uporaba toplote, prečno frikcijska masaža, miofascialno sproščanje, ročna limfna drenaža, kineziološki trakovi, terapije z ultrazvokom ali z laserjem in galvanske kopeli. Z opornicami in kompresijskimi rokavicami bolnike oskrbijo na delovni terapiji, po potrebi jim priporočamo tudi nabo silikonskih plošč ali obližev.

O osnovah manualnih tehnik pri obravnavi brazgotine je spregovorila Karin Vitez. Poudarila je, da se manualne mehkotivne tehnike lahko uporabljajo tako pri svežih kot tudi pri zelo starih brazgotinah. Med najbolj pogosto omejenimi tehnikami so prolongirano raztezanje, površinski ali globinski pritisk, z vibracijami ali brez, s trakcijo pod različnimi koti, rolanje, dvigovanje tkiva itd. Mehkotivne tehnike so lahko samostojne ali v kombinaciji z drugimi tehnikami (ročna limfna drenaža). Zelo pomembno je, da fizioterapevt glede na fazo celjenja in na odzivnost bolnikovega telesa izbere primerno manualno tehniko, ustrezen pritisk, čas trajanja obravnave ter število ponovitev, ki je lahko za vsakega pacienta drugačna.

Integracijo brazgotine z metodo »scarwork« je predstavil Jan Grudina. To je koncept obravnave brazgotin, katerega osnova je delovanje na mehkih tkivih okoli brazgotin z veliko mero čuječnosti in spretnostjo zaznavanja sprememb v tkivu. Cilj obravnave po tem konceptu je, da se spremeni kvaliteta vezivnega tkiva okoli brazgotine. Začne se z obravnavo površinskih slojev, postopoma se preide na globlje sloje, vključno z morebitnimi prizadetimi organi. Delo s to tehniko je zelo nežno in za pacienta v večini primerov neboleče.

Diplomirana delovna terapevtka Zvezdana Sužnik iz IFRM nam je predstavila zgodnjo kontrolirano mobilizacijo pri

poškodbi tetiv na roki kot možnost preprečevanja brazgotin. Kontrolirano mobilizacijo dosežemo z individualno izdelano opornico v treh do sedmih dneh po poškodbi in jo izvajamo štiri do šest tednov. Namen je preprečiti strganje in pospešiti celjenje tetive, preprečiti kontrakture v prstih, omogočiti drsenje tetive v ovojnici in s tem preprečiti nastanek zarastline in razvoj brazgotin, ohraniti obseg gibljivosti prstov, omogočiti posamezniku čim bolj nemoteno izvedbo vsakodnevnih aktivnosti in vključevanje v družbo. O pomenu kompresijskih oblačil in brazgotinah je spregovorila Mojca Kobal Petrišič. Poudarila je, da je treba kompresijska oblačila namestiti čim prej po zacelitvi kože in da sodijo med pripomočke, s katerimi vplivamo na zmanjšanje brazgotin. Največja rast brazgotin je v prvih šestih mesecih, zato je zgodnje nameščanje kompresijskih oblačil zelo pomembno. Predvsem je potrebna posebna pozornost pri otrocih, kjer je zaradi rastnih hormonov brazgotinjenje večje. Za doseganje idealnih rezultatov se pacientu priporoča, da nosi kompresijska oblačila 24 ur dnevno 6 do 18 mesecev ali več in jih sleče le pri osebni higieni, nanašanju kreme ali masaži, dokler brazgotina ne dozori. Kompresijsko oblačilo mora omogočati nemoteno gibanje sklepov. Po zaključku predavanj sta v popoldanskem delu sledili dve odlični delavnici, in sicer »Osnovni principi obravnave brazgotine«, ki jo je vodila Branka Slakan Jakovljevič in »Uporaba kinezioloških trakov pri obravnavi brazgotine«, ki nam jih je predstavila Živa Vida Arko.

Z udeležbo in izvedbo 16. strokovnega srečanja fizioterapevtov smo bili na Inštitutu za fizikalno in rehabilitacijsko medicino zelo zadovoljni, saj je bila udeležba na tem srečanju izredno visoka. Udeleženci srečanja so bili navdušeni z izborom teme, vsebino predavanj ter izvedbo delavnic. Srečanje se je izkazalo kot zelo uspešno, tako da se na IFRM že spogledujemo z naslednjim 17. strokovnim srečanjem fizioterapevtov, ki bo prav tako celostno obravnavalo eno od aktualnih tem v fizioterapiji.

12. Bedjaničev simpozij

Protimikrobno zdravljenje (izziv sedanjosti in prihodnosti)

Avtor: Božena Kotnik Kevorkijan

Foto: N. M.

Mariborski infektologi smo letos pripravili že 12. Bedjaničev simpozij, ki je postal tradicionalen in ga prirejamo vsako drugo leto zadnji konec tedna v maju. Z letošnjim smo obeležili 90-letnico oddelka. Za temo simpozija smo izbrali protimikrobno zdravljenje, saj vemo, da je to prisotno in potrebno v vseh medicinskih vejah in lahko

predstavlja veliko težavo pri obravnavi bolnika. Hkrati smo infektologi tisti zdravniki, ki ga najbolj obvladamo, čeprav smo tudi sami včasih v stiski, ko se srečamo z bolnikom, ki mu je treba predpisati protimikrobno zdravilo, vendar ne najdemo idealnega antibiotika, izid obravnave in zdravljenja pa nista vedno ugodna.

Prvi del srečanja in predavanj je bil namenjen počastitvi 90-letnici oddelka. Na začetku srečanja je udeležence pozdravil in nagovoril predsednik državnega zbora Republike Slovenije mag. Dejan Židan, ki je povedal, da oddelek pozna, saj se je pred nekaj leti zdravil na našem oddelku in občuduje naše znanje ter trud vseh zaposlenih za bolnika. Po pozdravnih go-

Mag. Božena Kotnik Kevorkijan, predsednica organizacijskega odbora.

vorih je mag. Božena Kotnik Kevorkijan v sliki in besedi predstavila zgodovino oddelka od začetkov pred izgradnjo oddelka na današnjem mestu in zadnjih 90 let, ko je bil oddelek lociran v bolnišnici na mestu, kjer stoji še danes. Predstojnica oddelka doc. dr. Nina Gorišek Miksić je podelila zahvale zaslužnim nekdanjim in zdaj že upokojenim sodelavcem, ki so pripomogli k strokovnemu razvoju ter dobremu imenu oddelka. Prim. Jelka Reberšek Gorišek je orisala življenjsko in poklicno

Mag. Dejan Židan, predsednik Državnega zbora RS, pozdravlja udeležence.

Prim. Jelka Reberšek Gorišek

pot akad. prof. Milka Bedjaniča, ki je začel svojo pot infektologa v mariborski bolnišnici in nadaljeval na infekcijski kliniki v Ljubljani. Predstojnica infekcijske klinike v Ljubljani doc. dr. Tatjana Lejko Zupanc je predstavila vlogo in pomen infektologije ter infektologov skozi prikaz nekaterih najpomembnejših infekcijskih bolezni, ki so krojile zgodovino in še danes predstavljajo globalni problem, ki bi lahko bil usoden tudi v prihodnosti, kot so kuga, tuberkuloza, gripa ...

Simpozij smo nadaljevali s predavanji, ki so bila strogo vezana na stroko. Najprej je Nina Erjavc predstavila skupni prispevek infektologov iz Maribora, Celja in Murske Sobote o razdelitvi antibiotikov in novostih s tega področja. Mag. Jana Rejc Marko je predstavila zdravljenje invazivnih glivnih okužb, mag. Zvonko Baklan pa protivirusna zdravila. Sibila Unuk je pripravila pregled 15-letnega spremljanja ambulantne porabe antibiotikov v naši regiji. Sledil je satelitski simpozij MSD na temo zdravljenja težjih okužb z novjšimi antibiotiki.

Popoldanski del simpozija je začel prof. dr. Milan Čižman s predavanjem Poraba antibiotikov v Sloveniji – kje smo, kam gremo? Mag. Andrej Golle je predstavil pregled občutljivosti najpomembnejših bakterij v UKC Maribor za lansko leto. Gre za rezultate preiskav, opravljenih v laboratoriju za humano mikrobiologijo mariborske enote NLZOH. Zelo zanimivo je bilo predavanje prof. Irene Zdovc z Veterinarske fakultete v Ljubljani o rabi antibiotikov pri rejnih živalih in odpornih bakterijah v prehranski verigi, ob katerem je marsikdo pomislil na to, da bi postal vegetarijanec. Mag. Božena Kotnik Kevorkijan je predstavila rezultate iz tretje nacionalne raziskave bolnišničnih okužb in rabe antibiotikov o rabi antibiotikov ter drugih protimikrobnih zdravil v UKC Maribor ter nekaj primerjav z ostalimi slovenskimi bolnišnicami. O uporabi antibiotikov pri nosečnicah je predavala Sandra Kolar, doc. dr. Nina Gorišek Miksić pa je predstavila obsežno področje an-

antibiotikov», saj pravega slovenskega izraza za to nimamo. Farmacevtki iz našega UKC Polonca Drofenik in Maja Cvikl sta prikazali sodelovanje kliničnega farmacevta pri zdravljenju s protimikrobnimi zdravili v UKC Maribor. Za konec prvega dne simpozija je Barbara Robnik navedla probleme in dileme na področju neželenih učinkov antibiotičnega zdravljenja.

Drugi dan simpozija smo pripravili in izvedli delavnice na temo protimikrobnega zdravljenja. Delavnice so bile usmerjene v pet področij: okužbe dihal, okužbe mehkih tkiv in kosti, okužbe osrednjega živčevja in lymške borelioze, okužbe prebavil in okužbe sečil ter za konec kompleksno področje bolnišničnih okužb in večkratno odpornih mikroorganizmov. Nosilci delavnic so bili specialisti infektologi z našega oddelka in EOBO. Kljub lepemu sobotnemu dopoldnevu je bila udeležba dobra. Marsikomu je bil ta del simpozija najbolj zanimiv, z vprašanji in glasovanjem o ukrepanju pa smo se preizkusili vsi udeleženci.

Majda Petek (levo), vodja administracije na oddelku 37 let, Ksenija Ekart Koren (desno), infektologinja na oddelku.

Srečanje smo popestrili z zanimivim in prijetnim družabnim programom. Uvodni del je spremljala harfa in mladi harfist Brin Bernatović, ob večerji pa so za dobro vzdušje poskrbele pevke iz skupine Katrinas.

Ocenjujemo, da je simpozij uspel, da je bil zanimiv za zdravnike različnih področij in da je postregel z aktualnimi temami. Izdali smo zbornik 12. Bedjaničevega simpozija, ki obsega več kot 200 strani in upamo, da bo v pomoč tako zdravnikom pri poglobljanju in utrjevanju že pridobljenega znanja kot tudi študentom medicine pri nadaljnjem študiju ter drugim zaposlenim v zdravstvu, ki jih ta problematika zanima. Kljub dobri udeležbi in številnim poslušalcem iz vse Slovenije ostaja grenak priokus, da se simpozija niso udeležili tisti, ki bi se ga morali in ki jim je bil tudi namenjen: to so zdravniki iz našega UKC, ki bodo najbrž še naprej konziliarno klicali infektologe za okužbe, ki bi jih lahko pozdravili sami, potrebna znanja pa bi lahko pridobili tudi na Bedjaničevem simpoziju.

Anketa, ki so jo izpolnili udeleženci, je pokazala, da so bile za udeležence najbolj privlačne in najbolj koristne delavnice in da si tudi v bodoče želijo več delavnic in manj teoretičnih predavanj.

Za konec še povabilo na 13. Bedjaničev simpozij, ki bo maja 2021.

Predavanje predstojnice oddelka doc. dr. Nine Gorišek Miksić.

tibiotične kirurške profilakse. Nadaljevala je prof. dr. Bojana Beović z infekcijske klinike v Ljubljani in predstavila t. i. »antimicrobial stewardship«, ki ga slovenimo »nadzorovana raba

Onkološka zdravstvena nega – praznovanje naše raznolikosti

Avtor: Irena Tominc Krajnc

Foto: arhiv oddelka

18. maj je dan evropskih onkoloških medicinskih sester (EONS). V okviru programa ENCD 2019 je od 16. do 18. maja potekala vrsta aktivnosti po vsej Evropi. Letošnja tema je bila varnost – za bolnike z rakom in medicinske sestre. Gostiteljica zasedanja upravnega odbora, okrogle mize in zaključnega seminarja s ključnimi cilji in priporočili je letos bila Praga.

Bolezen makule ali rumene pege, ki je področje najostrejšega vida v našem očesu, je najpogostejši vzrok poslabšanja vida pri starejših odraslih v razvitem svetu.

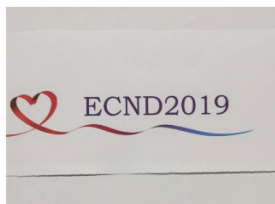
Vzroki za nastanek bolezni ali okvare makule, ki povzroči okvaro vida, je lahko različen. Najpogostejši vzrok je starostna degeneracija makule. Na Oddelku za očne bolezni UKC Maribor je že leta 2010 začela delovati Ambulanta za zdravljenje starostne degeneracije makule. V naslednjih letih se je zaradi izjemnega napredka tako diagnostike kakor tudi sodobnih možnosti zdravljenja ta dejavnost razširila še na zdravljenje drugih bolezni makule – ne le starostnih, in sicer še na zdravljenje makularnega edema pri sladkornih bolnikih, zdravljenje makularnega edema po zapori ven mrežnice in okvari makule pri močno kratkovidnih bolnikih. Zato smo dejavnost te prvotne ambulate razširili in jo preimenovali v Ambulanto za zdravljenje makule.

Trenutno ta ambulanta deluje 6 do 8-krat tedensko. Tedensko pregledamo 150 do 200 bolnikov z boleznijo makule. Število teh bolnikov vztrajno narašča. Leta 2010 smo opravili 170 pregledov teh bolnikov, leta 2018 pa je bilo teh pregledov že okoli 7000, kar je skoraj 4200 % več. Bolniki se redno kontrolirajo na 1 do 2 meseca in odvisno od poteka bolezni prejmejo tudi posebno biološko zdravilo, ki ga operativno injiciramo v oko. Gre za kronično bolezen, ki zahteva trajno zdravljenje teh bolnikov. Takšnih operativnih posegov zdravljenja je bilo lani približno 6000. Ta obsežna dejavnost, ki jo opravljamo izključno ambulantno, zahteva izjemno veliko ustrezno usposobljenega kadra; zdravnikov in medicinskih sester ob podpori administracije. Gre za izrazito timsko delo. Trenutno predstavlja ta dejavnost več kot 70 % vse ambulantne dejavnosti oddelka. Ker se delo zajeda tudi v kirurški del (aplikacija injekcij), to občutno vpliva na delo v ostalih operacijskih sobah, saj nam primanjkuje operacijskih sester. Trenutno to delo nemoteno poteka ob veliki požrtvovalnosti in dobri organizaciji vseh zaposlenih. Tako nam uspeva, da so bolniki ustrezno oskrbljeni in pravočasno zdravljeni.

Prav zaradi tega, ker število teh bolnikov vztrajno narašča in ker so bolniki izrazili potrebo po organizaciji v obliki društva, kjer bi se lahko lažje seznanjali z naravo bolezni, možnostmi zdravljenja, s strahom pred izgubo vida ali popolno slepoto, o možnih oblikah pomoči in predvsem s sodelovanjem s stroko, smo 31. januarja 2019 organizirali prvo srečanje bolnikov z boleznimi makule v UKC Maribor s podporo podjetja Novartis.

Namen srečanja je bil seznaniti bolnike o boleznih makule, z glavnimi vzroki za njihov nastanek in o možnostih diagnostike in zdravljenja. Večina bolnikov živi v stalnem strahu pred popolno izgubo vida, kar pa pri tej bolezni ne nastane. Že samo ta podatek pomeni za bolnika veliko olajšanje in nudi nov pogled na situacijo. Ozaveščenost bolnikov o njihovi bolezni je tisto, kar jim lajša življenje in daje nov smisel – še posebej, kadar gre za starejše in polimorbidne bolnike.

Prihodnje srečanje teh bolnikov načrtujemo aprila in upamo, da bodo z našo pomočjo lahko uresničili svojo željo po ustanovitvi društva teh bolnikov z enim samim namenom: pomagati tem bolnikom v njihovi nemoči in strahu.

Utrinki z Oddelka za onkologijo UKC Maribor.

Forenzični simpozij v UKC Maribor

Avtor: Katarina Čeranić Ninić

Foto: R. G.

Jure Koprivšek

Enota za forenzično psihiatrijo je 21. marca 2019 v kirurški stolpnici Univerzitetnega kliničnega centra Maribor organizirala simpozij z naslovom Obnavna zaprtih oseb, odvisnih od psihoaktivnih substanc – kje smo in kam gremo? Na simpoziju smo skupaj z domačimi in tujimi uglednimi strokovnjaki s tega področja poskusili zastaviti temelje učinkovitejšega zdravljenja in pokazati na težave, s katerimi se srečujemo v vsakdanji praksi.

Odvisnost od različnih substanc je eden bolj perečih problemov, s katerim se srečujemo v klinični praksi psihiatrije. Še posebej, kadar se bolezen pojavi v populaciji bolnikov, ki so ob tem ali prav zaradi tega zagrešili hujše kaznivo dejanje.

Velik terapevtski izziv predstavlja obravnava obsojencev v zaporih, kjer je stopnja uporabe in odvisnosti od različnih psihoaktivnih snovi alarmantno visoka.

Strokovnjaki so opozorili na potrebo po večji uporabi alternativnega kaznovanja uporabnikov drog ter ustrezni obravnavi in zdravljenju, ki ga potrebujejo. Slušatelje so seznanili z obravnavo odvisnosti v zaporski ambulanti in siceršnjo obravnavo odvisnosti v pravosodnem sistemu. Poudarjena je bila potreba po zagotovitvi (ob potrebnem kadru) ustreznih prostorskih pogojev v zavodih za prestajanje kazni zapora (ZPKZ) oziroma vzpostavitvi terapevtskih skupnosti v teh zavodih ob pomoči, ki jo osebe, odvisne od psihoaktivnih substanc, potrebujejo tudi po odpustu s prestajanja kazni zapora. Poslušali smo strokovnjakinjo z Dunaja, ki je predstavila delovanje sistema zdravljenja zaprtih oseb od prepovedanih drog v Avstriji.

Simpozij je bil zaključen z okroglo mizo in s skupnimi ugotovitvami, da bi bilo treba na tem področju poiskati systemske rešitve. Obnavna zaprtih oseb, odvisnih od psihoaktivnih substanc, iz zavodov za prestajanje kazni zapora je smiselna, če Zavodi za prestajanje kazni zapora (ZPKZ) zagotovijo ustrezno namestitvev obravnavanih oseb oz. zagotovijo ustrezen kader, ki bi tovrstne bolnike adekvatno motiviral in pripravil za zdravljenje na Enoti za forenzično psihiatrijo. Z vzpostavitvijo navedenega programa bi se zmanjšalo povratništvo kriminalnega vedenja in uporabe psihoaktivnih snovi, kar je pomembno tako z vidika spoštovanja človekovih pravic, kakor tudi s stališča ekonomike in javnega zdravja.

Med predavanji.

Mednarodna učna delavnica o moderni histeroskopiji v Mariboru

Avtorici: Milena Mikluš, Branka Žegura Andrić

Foto: R. G.

Na Medicinski fakulteti v Mariboru je od 13. do 15. marca 2019 potekala mednarodna histeroskopska učna delavnica, ki jo je s sodelavci organizirala in vodila doc. dr. Branka Žegura Andrić, začetnica ambulantne histeroskopije v Sloveniji. Delavnica je potekala v soorganizaciji Klinike za ginekologijo Maribor in Evropske akademije za ginekološko kirurgijo iz Leuvna. Slednja je oblikovala intenzivni tečaj histeroskopije z namenom pridobivanja teoretičnega znanja in predvsem praktičnih veščin. Tridnevne delavnice se je udeležilo dvanajst udeležencev iz cele Evrope.

Prvi dan delavnice smo začeli s pozdravnim govorom in uvodnim predavanjem organizatorke delavnice doc. dr. Branke Žegura Andrić, ki je predstavila histeroskopske instrumente in kirurške tehnike, ki se uporabljajo v sodobni histeroskopiji. Sledilo je predavanje doc. dr. Vide Gavrić Lovrec, ki je predstavila pomembnost dobre predoperativne diagnostike. Poudarila je pomembnost dobre ultrazvočne priprave bolnice pred histeroskopskim posegom. Po uvodnih predavanjih je sledil trening praktičnih veščin in ocena psihomotoričnih veščin, ki smo jih preverili na koncu delavnice, da bi ocenili napredek udeležencev. V popoldanskih urah smo poslušali predavanja povabljenih predavateljev, in sicer Cristine Di Cesare iz Rima, ki je govorila o možnih patoloških slikah, s katerimi se srečamo med histeroskopijo, ter izred. prof. dr. Milana Reljiča, ki je govoril o diagnostičnih

terapevtskih izzivih histeroskopije pri neplodnih bolnicah. Po končanih predavanjih so udeleženci začeli z vajami diagnostične histeroskopije. Vsak inštruktor je med celotno delavnico poučeval dva udeležence. Pri začetnih vajah je bilo pomembno, da se udeleženci seznani s histeroskopom. Prve vaje smo popestrili s kliničnimi izzivi: udeleženci so imeli deset različnih diagnostičnih stanj, ki so jih morali obvladati. Prvi dan je bil zelo uspešen, zaključil se je z druženjem in skupno večerjo, kjer smo se dobro spoznali in imeli možnosti deliti izkušnje iz vsakodnevne klinične prakse.

Drugi dan delavnice je bil namenjen vajam iz operativne histeroskopije. V jutranjih urah je vabljeni predavatelj in inštruktor iz Luksemburga Filip de Bruyne vodil kviz, ki je sprožil zanimivo debato med udeleženci. Nato so se udeleženci preizkusili v operativni histeroskopiji na modelih. Kot modele smo pripravili živalske modele z različnimi patologijami (polip ali miom), ki so omogočali čim bolj realno delo. V popoldanskih urah je doc. dr. Branka Žegura Andrić spregovorila o možnostih in omejitvah bipolarnе histeroskopije pri ambulantnem delu. Predavanje je bilo izredno zanimivo, toda sledile so še zanimivejše vaje na modelih z uporabo bipolarnе operativne histeroskopije.

Zadnji dan delavnice je bil namenjen pridobivanju tako teoretičnega kot praktičnega znanja. Osrednja tema je bila re-

Branka Žegura Andrić ob otvoritvi histeroskopske delavnice.

Udeleženci med praktičnim delom.

sektoskopija. V dopoldanskem času smo ponovno preverili psihomotorične veščine udeležencev z istimi vajami kot prvega dne. Že samo po dveh dneh praktičnega dela smo opazili napredek pri vseh udeležencih, saj so vse vaje opravili hitreje in učinkoviteje kot prvega dne. Sledila so predavanja. Najprej je asist. Tamara Serdinšek predstavila predavanje o resektoskopiji, nato je sledilo predavanje Marije Rebolj Stare, ki je govorila o možnih zapletih med histeroskopijo in načinih razreševanja le teh. V popoldanskih urah so udeleženci spoznali še praktično delo z resektoskopom. Delo je ponovno potekalo na živalskih modelih. Med nalogami so bile resekcija polipa endometrija, resekcija mioma, disekcija septuma maternice in resekcija endometrija. Po zaključenih vajah so lahko pre-

izkusili IBS (»Integrated Bigatti Shaver«), ki velja za eno izmed novjših histeroskopskih tehnik. Z vsako novo vajo so se njihova zanimanja za histeroskopske tehnike povečevala, hkrati pa so postajali čedalje bolj večji histeroskopije.

Menimo, da so udeleženci imeli možnosti pridobiti veliko teoretičnega in predvsem praktičnega znanja. Tečaj so ocenili kot zelo koristno in dobro organizirano dejavnost, kar je pomembna dodatna potrditev za ves trud, ki so ga organizatorji vložili, in predstavlja pomembno spodbudo za naprej. Radi bi se zahvalili vsem predavateljem in inštruktorjem, ki so delili svoja znanja in veščine, ter vsem organizatorjem in sponzorjem, ki so omogočili ta edinstven histeroskopski tečaj.

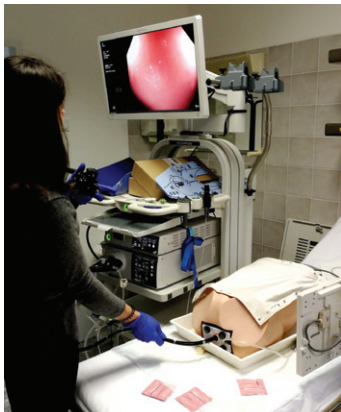

Predavatelji, inštruktorji in udeleženci histeroskopskega tečaja.

Delavnice endoskopskih tehnik na oddelku za gastroenterologijo

Avtor: Andreja Ocepek

Foto: Andreja Ocepek

Februarja in marca 2019 smo v endoskopski enoti Oddelka za gastroenterologijo Klinike za interno medicino v sodelovanju s podjetjem Olympus organizirali delavnice endoskopskih tehnik na umetnih in živalskih modelih. Februarski sklop je bil namenjen predvsem edukaciji medicinskih sester – instrumentark, marca pa so se na modelih

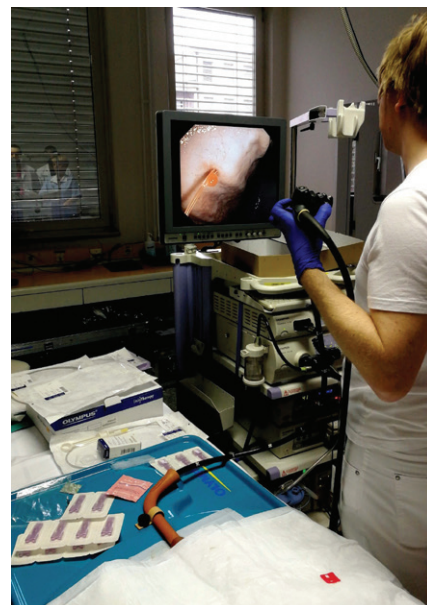
učili zdravniki, predvsem specializanti gastroenterologije.

Februarske delavnice so se udeležile medicinske sestre in tehniki, ki asistirajo pri endoskopskih preiskavah na matičnih oddelkih in v drugih endoskopskih ambulantah in centrih v Mariboru, Murski Soboti in Celju. Udeleženci so bili razdeljeni na štiri skupine in so se izmenjevali na štirih delovnih postajah, na katerih so spoznali in aktivno vadili tehnike endoskopske hemostaze, predvsem postavitve kovinskih sponk in zank, tehnike polipektomije, uporabe in nastavitve elektro-koagulacijske enote in enote za plazemsko koagulacijo z argonom ter se seznanili z možnimi tehničnimi napakami na endoskopski opremi ter ukrepanjem ob pojavu tovrstnih napak.

Tudi na delavnici za zdravnike, ki smo jo organizirali marca, smo imeli štiri delovne postaje. Na živalskih modelih (prašičjih želodcih) so zdravniki, specializanti in specialisti našega oddelka ter

gosti iz Murske Sobotice, Slovenj Gradca in Rogaške Slatine neposredno vadili (t.i. »hands-on-training«) različne metode endoskopske polipektomije in hemostaze, seznanili so se z enoto za plazemsko koagulacijo z argonom in vadili tehnike kolonoskopije na simulatorju debelega črevesa. Obe delavnici sta potekali v popoldanskem času in sta v dobrem vzdušju zelo hitro minili. Udeleženci so bili zadovoljni s pridobljenim praktičnim znanjem in neposredno izmenjavo izkušenj. Po dobrem odzivu bomo na oddelku z velikim veseljem tudi v prihodnje organizirali podobna izobraževanja iz endoskopskih tehnik.

Cepljenje proti gripi

Avtor: S.T.

Foto: arhiv UKC MB

V sredo, 24. aprila 2019, smo v veliki predavalnici prim. dr. Zmaga Slokana (16. etaža stolpnice Klinike za kirurgijo UKC Maribor) predstavili pomen cepljenja proti gripi, prikazali rezultate precepljenosti zaposlenih v UKC Maribor ter podelili priznanja Oddelku za pljučne bolezni in Laboratoriju za medicinsko genetiko, ki sta se med oddelki v UKC Maribor najbolj odrezala (izvzemši Enota za obvladovanje bolnišničnih okužb).

V letošnji sezoni so najbolj precepljeni oddelki v UKC Maribor:

- 1.) Enota za obvladovanje bolnišničnih okužb – 100 %
- 2.) Oddelek za pljučne bolezni – 89,4 %
- 3.) Oddelek za infekcijske bolezni in vročinska stanja – 87,7 %.

V letošnji sezoni je zabeležena največja rast cepljenih oseb v primerjavi z lansko sezono pri naslednjih oddelkih:

- 1.) Enota za obvladovanje bolnišničnih okužb, 30-% rast
- 2.) Laboratorij za medicinsko genetiko, 26,6-% rast
- 3.) Skupne službe kirurških oddelkov, 23,4-% rast

Več o gripi in samem cepljenju sta povedala asist. Zoran Simonovič, predsednik Komisije za obvladovanje bolnišničnih okužb v UKC Maribor, in Lea Knez, vodja Enote za obvladovanje bolnišničnih okužb v UKC Maribor:

Gripa je zelo nalezljiva bolezen, saj se virusi gripe hitro širijo med prebivalci. Vsako sezono zaradi gripe zbolijo do 10 % prebivalcev. Gripa lahko pri bolniku povzroči poslabšanje osnovne

bolezni ali se zaplete s pojavom pljučnice. Cepljenje proti gripi je najučinkovitejši ukrep za zaščito pred boleznijo in pred zapleti zaradi gripe. V zadnjih dveh letih se število Slovencev, ki se cepijo proti gripi, povečuje, a je še vedno veliko nižje kot v večini evropskih držav, kjer se proti gripi cepi običajno več kot 50 % oseb z večjim tveganjem za težji potek gripe. Cepivo proti gripi je dokazano varno in učinkovito in ne more povzročiti bolezni ali vplivati na težji potek gripe ali prehlada.

Zdravstveni delavci smo pomemben vzgled našim pacientom, ko se odločajo za cepljenje proti gripi. Običajno smo bolj ogroženi za okužbo, saj prihajamo v neposreden stik z bolniki, hkrati pa lahko gripo prenašamo tudi na svoje paciente in svoje bližnje. Dokaz o vedno večjem zavedanju pomembnosti cepljenja pri preprečevanju širjenja gripe predstavlja vse večji delež zdravstvenih delavcev, ki se cepijo proti gripi. V UKC Maribor se je v letošnji sezoni proti gripi cepilo 24,1 % zaposlenih, kar je za 5,6 % več kot lani oziroma za 9,7 % več kot predlani. Proti gripi se je cepilo skoraj 55 % zdravnikov. Na Oddelku za pljučne bolezni in Oddelku za infekcijske bolezni in vročinska stanja UKC Maribor, kjer se srečujejo z najtežjimi bolniki z gripo in dobro poznajo prednosti cepljenja, se je proti gripi cepilo skoraj 90 % zaposlenih.

Razumevanje pomembnosti cepljenja proti gripi je zelo visoko že pri študentih medicine. Letos se je proti gripi cepilo kar 95 % študentov 5. letnika Medicinske fakultete v Mariboru. Cepljenje študentov so pomagali izvesti zaposleni v UKC Maribor.

Podarite, kar šteje – svoj čas!

Avtor: Mojca Dobnik

Foto: N. M.

Nihče ni tako velik, da ne bi potreboval pomoči – in nihče ni tako majhen, da je ne bi mogel nuditi. (kralj Salomon)

Dejavnost UKC Maribor je usmerjena v doseganje najboljših strokovnih in poslovnih rezultatov. Med svojimi storitvami smo leta 2019 ponudili prostovoljski program. Pacientom želimo na ta način omogočiti bolj kakovostno preživljanje prostega časa v obliki družabništva, medsebojne solidarnosti, spodbujanja aktivnega vključevanja v družbo in krepitevijo socialnih stikov.

Ljudje prostovoljijo iz različnih razlogov. Nekateri želijo nuditi pomoč posameznikom v stiski, vračati organizaciji, od katere so v preteklosti sami prejeli pomoč, višati kakovost življenja v lokalni skupnosti ali spremenjati svet na bolje. Ob delu osebno rastejo in pridobivajo dragocene izkušnje. Prostovoljstvo v Sloveniji ima dolgo tradicijo, je pomemben socialni korektiv družbe, prispeva k povezovanju organizacij in ljudi v lokalnih skupnostih ter omogoča ljudem, da si s prostovoljskim delom pridobijo neprecenljive izkušnje.

Kaj je prostovoljstvo?

Prostovoljsko delo je delo, ki ga posameznik po svoji svobodni volji in brez pričakovanja materialnih koristi zase opravlja v dobro drugih ali v splošno korist. Področje organiziranega prostovoljstva v Sloveniji ureja Zakon o prostovoljstvu.

V zavodu smo izmed 100 kandidatov oblikovali skupino 15 prostovoljcev, ki so maja začeli opravljati prostovoljstvo na Oddelku za onkologijo v ambulantnem delu in negovalni enoti ter na Oddelku za psihiatrijo v psiho-geriatrični enoti. Če se bo pojavil interes še na ostalih oddelkih, bomo dejavnost razširili.

Prostovoljce prepoznate po modrih majicah z napisom

PROSTOVOLJEC.

Prostovoljec v UKC Maribor:

- se lahko družijo s pacienti,
- lahko pacientu pomagajo pri raznih opravilih (telefoniranje, branje, nakup revij ...),
- lahko pacienta spremlja in z njim čaka na preiskave oz. ambulantne preglede,
- lahko pacientu ali svojcem pomagajo pri iskanju splošnih informacij,
- lahko spodbujajo pacientovo aktivno vključevanje v družbo.

Kandidati najprej opravijo dvodnevno uvodno usposabljanje na Slovenski filantropiji, nato pa še enodnevno usposabljanje v zavodu. Temu sledi uvajanje pod vodstvom mentorja. Na Oddelku za psihiatrijo je to Biserka Pipuš, na Oddelku za onkologijo pa Marija Horvat.

Katere lastnosti mora imeti prostovoljec?

Prostovoljec mora biti empatičen, priazen, strpen in spoštljiv. Obvladati mora komunikacijske veščine, imeti veselje do dela z ljudmi ter svoj čas nameniti sočloveku.

V procesu uvajanja se lahko prostovoljec premisli in prekine sodelovanje, če ugotovi, da mu prostovoljsko delo ne ustreza. Prav tako lahko zavod prekine sodelovanje s prostovoljcem, če se le-ta ne izkaže za zanesljivega, spoštljivega, empatičnega, odgovornega in je z njim težko sodelovati.

Vsa popolnost in vse božanske vrline so skrite v tebi samem – odkrij jih in jih pokaži svetu.

(Shri Babaji)

Utrinki z dvodnevnega uvajalnega seminarja za prostovoljce.

100 let delovanja medicinskih sester na Slovenskem – izzivi za prihodnost

Avtor: Hilda Rezar

Foto: e-vir

5. maja praznujemo mednarodni dan babic in 12. maja mednarodni dan medicinskih sester v spomin na rojstvo Florence Nightingale (1820–1910). Florence Nightingale je bila britanska humanistka, medicinska sestra in ustanoviteljica sodobne zdravstvene nege. Najbolj znana je po svoji vlogi v krinski vojni (1854–1855), od koder je v svojih

poročilih poročala svetu o grozotah vojne in opozarjala na nujnost ustrezne medicinske oskrbe predvsem zaradi neurejenih higienskih razmer v bolnišnicah. Letos obeležujemo 100 let od zaposlitve prve medicinske sestre na Slovenskem Angele Boškin – »skrbstvene sestre«, kot so se medicinske sestre imenovala leta 1919. Angela Boškin sodi med najpomembnejše osebnosti v razvoju zdravstvene nege in javnega zdravja v Sloveniji. Pod njenim vodstvom je še isto leto pričela delovati prva ambulanta za nosečnice na področju takratne Slovenije.

Letošnji moto mednarodnega dneva medicinskih sester in babic se glasi »Medicinske sestre in babice zagovornice zdravja za vse«, katerega namen je zajeti vse partnerje in sodelavce v multidisciplinarnem timu za strokovno, varno in kakovostno zdravstveno obravnavo pacientov.

Poklic medicinske sestre, babice, zdravstvenega tehnika in bolničarja je odgovoren, večkrat naporen, predvsem pa lep in dinamičen. Zaposleni v zdravstveni negi smo največja poklicna skupina v zdravstvenem sistemu. Naše poslanstvo je skrb za sočloveka, skrb za zdrave in bolne na vseh ravneh delovanja in v vseh življenjskih obdobjih, pri tem pa ne smemo pozabiti na skrb zase. Zaposleni v zdravstveni negi se zavedamo, da je skrb za sočloveka požrtvovalno delo in hkrati pravica vsakega posameznika, ki vstopa v zdravstveni sistem. Odločitve, ki jih medicinske sestre dnevno sprejemamo, vplivajo na uspešnost in učinkovitost celotnega sistema ter odločilno vplivajo na kakovost in varnost zdravstvene oskrbe pacientov.

Zaposleni v zdravstveni negi smo del zdravstvenega sistema in vidimo priložnost v iskanju novih rešitev v organizaciji dela, medsebojnem sodelovanju v reorganizaciji procesov dela in tesnem multidisciplinarnem sodelovanju, katerega cilj je celostna in skrbna obravnava pacienta.

Hkrati se soočamo z izzivi današnjega časa, kot je zadržanje poklicnih skupin zdravstvene nege v poklicu. Vsakič, ko zaposleni v zdravstveni negi zapusti zdravstveno organizacijo, to vpliva nanj, na zdravstveno organizacijo in na uporabnike zdravstvenih storitev. Delovni pogoji, preobremenjenost, neorganiziranost delovnih procesov, odnosi in komunikacija so najpogostejši vzrok zapuščanja poklica. Fluktuacija zaposlenih v zdravstveni negi ni vedno nujno povezana z negativnimi izkušnjami, kakor tudi vse posledice odhoda niso vedno nujno negativne. Vsaka fluktuacija zaposlenih v zdravstveni negi posledično vpliva na stroške in storilnost, saj se mora organizacija odzvati na nastalo vrzel na področju strokovnih znanj in veščin. Zavedati se moramo, da novi zaposleni potrebuje čas, da doseže raven znanja in veščin svojega predhodnika. Težave se pojavijo pri zagotavljanju kontinuirane zdravstvene nege in oskrbe, povečajo se lahko tudi stroški.

Izziv zadržanja zaposlenih v zdravstveni negi je globalen. Soočamo se s tem, kako izboljšati odnose, delovne pogoje in reorganizirati delovne procese ter kako finančno spodbuditi zaposlene. Prav tako se soočamo s tem, kako pritegniti in obdržati visoko usposobljen kader v zdravstveni negi za zagotavljanje skrbne, kakovostne in varne zdravstvene nege.

Pri tem je ključnega pomena stil neposrednega vodenja, ki temelji na vključevanju in nudenju podpore zaposlenim, zagotavljanje »ustreznega« števila zaposlenih, prilagodljive oblike urnikov dela, praktičnih poklicnih priložnosti, strokovne avtonomije in odgovornosti ter možnosti nenehnega izobraževanja. Pri tem je ključnega pomena dolgoročno načrtovanje razvoja posameznega področja z načrtnim razporejanjem pripravnikov in študentov na kliničnih vajah na področja, na katerih želijo strokovno rasti.

S štipendijami želimo finančno podpreti študente zdravstvene nege, saj nam omogočajo pritegniti najboljše študente zdravstvene nege v našo ustanovo. V lanskem študijskem letu so bile s strani UKC Maribor podeljene prve štipendije za področje zdravstvene nege. V naslednjem študijskem letu nameravamo podeliti štiri štipendije za področje zdravstvene nege.

Zaposleni v zdravstveni negi smo nepogrešljivi del zdravstvene obravnave uporabnikov naših storitev. S skupnimi prizadevanji bomo ustvarili zdrave pogoje za uspešno delovanje in s tem uporabnikom oz. pacientom omogočili kakovostno in varno zdravstveno nego v vseh življenjskih obdobjih. Izzivov nam nikakor ne bo zmanjkalo.

Dan odprtih vrat

Avtor: S. T.

Foto: S. T.

Center za transfuzijsko medicino UKC Maribor je v sodelovanju z Rdečim križem Slovenije in projektnimi skupinami Univerze v Mariboru v zahvalo krvodajalcem organiziral Dan odprtih vrat. Dogodek je potekal 3. in 4. junija 2019 na treh lokacijah:

- 4. 6. 2019, Center za transfuzijsko medicino UKC Maribor,
- 4. 6. 2019, Enota za transfuzijsko dejavnost Ptuj,
- 3. 6. 2019, Enota za transfuzijsko dejavnost Murska Sobota.

Organizirani so bili vodeni ogledi, predavanja o zdravem življenju in prehrani ter vpis v register krvodajalcev, darovalcev kostnega mozga in organov.

Predstojnica Centra za transfuzijsko medicino Bojana Bizjak:

»Na dnevu odprtih vrat smo predstavili svoje delo, ljudje so si lahko ogledali, kaj se dejansko dogaja z njihovo odvzeto krvjo. Poudariti smo želeli tudi, kako pomembno je zdravo življenje krvodajalca za zdravo in varno kri, zato smo skupaj s projekti študentov Medicinske fakultete in Fakultete za zdravstvene vede pripravili predavanja na temo zdravega življenja, o nevarnostih nekaterih

najbolj pogostih dejavnikov tveganja, hkrati pa smo le-te tudi merili. Njihovo dosedanje sodelovanje in številne dejavnosti, s katerimi se vključujejo v promocijo darovanja krvi, kostnega mozga in organov, za nas predstavlja neprecenljivo pomoč. Ob dnevu odprtih vrat je potekal tudi vpis v register darovalcev kostnega mozga, organov in krvi. Z nami so bili tudi predstavniki Rdečega križa. Brez njihove velike zagnanosti in pozitivne energije ter brezmejne požrtvovalnosti Slovenija ne bi bila to, kar je. To pomeni, da je varna država za vse bolnike, ki vsak trenutek potrebujejo kri. Ta dan je bil posebej namenjen krvodajalcem, ki so se odzvali v velikem številu. Ponovno se zahvaljujem tem tihim herojem med nami, ki anonimno rešujejo življenja popolnim neznancem, in menim, da gre pri tem za najvišjo obliko solidarnosti med nami.«

Obisk iz Srbije in Črne Gore

Avtor: Klavdija Potočnik

Foto: N. M.

Na povabilo EOBO so UKC Maribor konec februarja obiskale predstavnice zdravstvenih institucij iz Srbije in Črne Gore. Med drugimi smo gostili Jeleno Vusorović, glavno pomočnico v Direktoratu za javno zdravje in programsko zdravstveno zaščito Črne gore, ki je tudi odgovorna za izobraževanje zdravstvenih delavcev s področja bolnišničnih okužb v Kliničnem centru Črna gora, Marijo Mijajlović, glavno sestro Splošne bolnišnice Kraljevo, ki deluje na področju bolnišničnih okužb in akreditacij bolnišnic ter Mihaelo Janković, glavno sestro Splošne bolnišnice Vršac. Sprejela in pozdravila sta jih pomočnica direktorja Hilda Rezar in strokovni vodja zdravstvene nege Klinike za kirurgijo Igor Roj. Ob tej priložnosti je Hilda Rezar prejela častno članstvo v Zbornici medicinskih sester Srbije. Po uvodnem nagovoru je stekla beseda o izmenjavi izkušenj s področja zdravstvene nege ter programa obvladovanja bolnišničnih okužb. Vodja Enote za obvladovanje bolnišničnih okužb

Lea Knez je predstavila vizijo ter pomen enote v UKC Maribor. Sledil je obisk Enote za intenzivno medicino operativnih strok. Enoto in organizacijo dela sta predstavila predstojnik Zvonko Borovšak in strokovna vodja zdravstvene nege Saša Verdnik. Sledil je obisk Oddelka za travmatologijo, kjer je goste pozdravil predstojnik oddelka Andrej Čretnik. Strokovna vodja zdravstvene nege Andrejka Horvat je predstavila organizacijo dela na oddelku ter pomen oddelka v regiji. Gostje so se udeležili tudi strokovnega izobraževanja in delavnic s področja obvladovanja bolnišničnih okužb. Cilj srečanja je bila izmenjava izkušenj, saj področje obvladovanja bolnišničnih okužb predstavlja aktualno problematiko ne le doma, temveč tudi širše v regiji. Medsebojno sodelovanje ter pozitiven odziv gostov nam je vsekakor v spodbudo in nam daje nov zagon za izzive, ki so pred nami.

Z majhnimi koraki do zdravja na delovnem mestu

Avtor: Martina Krajnc

Foto: S. T.

Na svetovni dan zdravja, ki je bil 8. aprila 2019, je delovna skupina za načrtovanje in spodbujanje promocije zdravja na delovnem mestu organizirala dogodek »Peš v 16. nadstropje kirurške stolpnice«. Na vrh najvišje stolpnice v UKC Maribor smo se podali v dveh terminih, in sicer ob 7.15 ter ob 13.00, ko smo povabili tudi novinarje, ki so organizacijo dogodka zelo dobro predstavili v medijih. »Pohoda« v 16. etažo se je udeležilo veliko zaposlenih, s čimer smo člani delovne skupine izredno zadovoljni in nam daje potrditev, da delujemo v pravi smeri. Prav tako smo po dogodku prejeli številne pozitivne odzive z željo, da takšne dejavnosti v prihodnje ponovimo.

Veselimo se vaših povratnih informacij z vašimi pobudami in predlogi.

Promocija zdravja

Avtor: Marta Leskovar Firer

Foto: arhiv UKC Maribor

Delovna skupina za načrtovanje in spodbujanje promocije zdravja na delovnem mestu je na dan boja proti kajenju 31. maja 2019 organizirala dogodek »Z majhnimi koraki do zdravega srca«. Dobili smo se v prostorih postinfarktne rehabilitacije, kjer smo se razdelili v dve skupini. Ena skupina je kolesarila 10 minut, druga skupina je 10 minut izvajala kardio vaje, potem smo se zamenjali. Ob koncu smo vsem udeležencem razdelili diplome. Dogodka se je udeležilo malo število zaposlenih, čeprav jih je bilo sprva prijavljenih več, kar pripisujemo predvsem preobremenjenosti na delovišču. Prav tako smo po dogodku prejeli številne pozitivne odzive z željo, da takšne aktivnosti v prihodnje še ponovimo. Zato vam obljubljam, da bomo tudi v bodoče delovali tako, da bo zadovoljnih vedno več zaposlenih.

Svetovni dan ledvic 2019 s sloganom: Zdravje ledvic za vse in povsod!

Avtor: Sebastjan Bevc

Foto: arhiv UKC Maribor

Letošnji svetovni dan ledvic smo doma in po svetu pospremili s sporočilom: Zdravje ledvic za vse in povsod.

Kot že leta poprej smo tudi letos na drugi četrtek meseca marca ponovno poudarili pomen zgodnjega odkrivanja in preprečevanja ledvične bolezni; tokrat s posebnim poudarkom in opozorilom na škodljivost uživanja soli.

Kronična ledvična bolezen (KLB) predstavlja velik svetovni javno-zdravstveni problem. Zaradi KLB nastanejo hudi zapleti, pojavi se lahko odpoved ledvic, zaradi pogostejših srčno-žilnih zapletov pa tudi zgodnja smrt. Za bolnike s KLB je še posebej pomembna uravnotežena in primerna prehrana, k čemur sodi zmanjšanje vnosa soli v telo s hrano.

Sol je v našem življenju dnevno prisotna, saj jo uporabljamo za konzerviranje, izboljšanje okusa in teksture jedi. S kuhinjsko soljo tako dnevno uživamo natrij – mineral, ki je nujen za ustrezno delovanje telesa. Natrij je v telesu pomemben za normalno delovanje celic, uravnavanje vode in krvnega tlaka, delovanje mišic in živčevja. Količina natrija v telesu je odvisna od količine zaužitega natrija. Iz telesa se izloča preko ledvic, nekaj natrija izgubljamo tudi z znojenjem. Običajno ga zaužijemo več, kot ga potrebujemo. Ob bolezenskih stanjih povišana koncentracija natrija v telesu lahko vodi v zadrževanje tekočine v telesu, kar se kaže z otekanjem in zvišanjem krvnega tlaka. Zvišan krvni tlak povzroči okvaro žila na srcu, možganih, očeh, ledvicah ... Posledično smo lahko priča srčnemu infarktu, možganski kapi, slabšanju vida in delovanju ledvic. Dnevno naj bi tako zaužili največ 2000 mg natrija ali 5 g kuhinjske soli, kar predstavlja le eno majhno žličko soli. V želji po dnevnem zmanjšanju vnosa natrija s hrano so nam v pomoč naslednji praktični nasveti:

- kupujmo sveža ali zmrznjena živila,
- ne kupujmo konzerviranih ali vnaprej pripravljenih zmrznjenih živil,
- če kupujemo konzervirana živila, naj ne bodo slana ali v slani omaki,
- namesto začimb s soljo kupujmo začimbe, ki ne vsebujejo soli,
- preverimo vsebnost natrija ali soli v izdelkih, preden jih kupimo (izberimo živila, ki imajo do 0,3 g soli/100 g oziroma 0,1 g natrija/100 g živila),
- kupujmo naravna živila (svežo zelenjavo in sadje) in nepredelana žita namesto predelanih živil z dodano soljo,
- solnico odstranimo z jedilne mize,
- ne dosoljujmo hrane, še preden jo poskusimo,
- namesto soli pri pripravi hrane uporabljamo sveže, suhe ali

zmrznjene začimbe: peteršilj, rožmarin, timijan, poper, papriko ...

- cele začimbe (poprova zrna) dodajmo jedem že na začetku kuhanja, da bo aroma boljša,
- namesto česna in čebule v prahu (z dodano soljo) dodajmo jedem svež česen in čebulo,
- konzervirano hrano (fižol, grah, tuno, kisle kumarice, olive, rdečo peso, zelje, repo ...) pred uporabo sperimo z veliko količino vode,
- ne uporabljajmo jušnih kock, ker vsebujejo veliko soli,
- ne jejmo vnaprej pripravljenih obrokov, ampak hrano raje večkrat skuhamo sami,
- ne solimo vode, v kateri kuhamo testenine, riž ali zelenjavo, sol dodajmo kasneje,
- namesto salam raje jejmo meso, ki smo ga sami pripravili in prej marinirali,
- zmanjšajmo uživanje slanih prigrizkov, namesto njih raje grizljajmo sveže korenje ali drugo svežo zelenjavo ali sadje,
- sami specimo kruh.

Zgoraj napisani nasveti so dostopni na povezavi: https://www.svetovnidanledvic.org/resources/files/KLB_in_sol_2019.pdf

Dejavnostim ob svetovnem dnevu ledvic v Sloveniji, ki sta jih pripravila Zveza društev ledvičnih bolnikov Slovenije in nefrologi pod okriljem Slovenskega nefrološkega društva, smo se pridružili tudi v Univerzitetnem kliničnem centru (UKC) Maribor. Namen dejavnosti je bilo ozaveščati ljudi o pomenu ohranjanja zdravja ledvic s posebnim poudarkom na škodljivosti uživanja soli in pomenu preprečevanja ter zgodnjega odkrivanja KLB ter učinkovitega zdravljenja povišanega krvnega tlaka in sladkorne bolezni. Še pred samim dnevom ledvic sta bili v Sloveniji izvedeni dve izobraževalni srečanja, namenjeni edukatorjem, zdravstvenim delavcem, študentom in prostovoljcem, ki bi sodelovali pri aktivnostih ob dnevu ledvic, ter širši javnosti. Na Medicinski fakulteti v Mariboru sta 26. februarja občinstvo s predavanji na temo ohranjanja ledvic pri otrocih in odraslih nagovorila izr. prof. Nataša Marčun Varda, predstojnica Klinike za pediatrijo UKC Maribor, in izr. prof. Sebastjan Bevc, predstojnik Oddelka za nefrologijo UKC Maribor. Na srečanju se je razvila zanimiva debata, ki je potrdila pomen nadaljnjega seznanjanja o bolezni ledvic in osveščanja o pomembnosti preventivnih dejavnosti in nujnosti ukrepov za preprečevanje nastanka ali napredovanja ledvične bolezni.

Na sam dan ledvic, 14. marca, so prostovoljci društva ledvičnih bolnikov – Franciška Letonja, Irena Vreča, Aleksander Trnjar, Rado Turk in medicinske sestre Klinike za interno medicino Zvonka Vujanovič, Tina Škrinjar, Maja Rozman, Tatjana Šopinger Lipovnik, Mojca Žohar, Jožica Tomažič v UKC Maribor pripravili zdravstveno-vzgojni točki v avli Klinike za interno medicino in Klinike za kirurgijo ter sodelovali pri pripravi in delu na zdravstveno-vzgojnih točkah društva ledvičnih bolnikov Lilija v nakupovalnih centrih Qlandija in Europark. V pomoč pri izvedbi dela na zdravstveno-vzgojnih točkah so jim bili medicinska sestra pripravnica Ana Kozel in študenti Fakultete za zdravstvene vede Iva Sajovic, Jana Maček, David Krel in Lars Somi ter predstavnici trgovine DIAFIT. Tudi letos so se akciji ob dnevu ledvic pridružili na Kliniki za pediatrijo, kjer so na zdravstveno-vzgojni točki sodelovali zdravnik Mario Kulaš in Tadej Petek, medicinske sestre Monika Pevec, Petra Klemen in Mira Mlakar ter bolničarka Manuela Šeško. Letos je bila ob dnevu ledvic prvič postavljena zdravstveno-vzgojna točka tudi v Večgeneracijskem centru Danica Rače - Fram, kjer je bila aktivna medicinska sestra Katarina Kac.

Na vseh omenjenih mestih so delili informativna gradiva, obiskovalci so lahko ocenili tveganje za razvoj KLB, izmerili so jim krvni tlak in sladkor v krvi, na nekaterih mestih tudi hemoglobin v krvi. Kot že vsa leta doslej so tudi letos pobudniki akcije ob podpori farmacevtske družbe Roche v laboratoriju UKC Maribor obiskovalcem omogočili brezplačni prostovoljni test ugotavljanja prisotnosti beljakovin v seču – proteinurijo, ki je lahko prvi in zgodnji pokazatelj KLB.

14. marca je bilo na vseh zdravstveno-vzgojnih točkah od 8. do 14. ure izmerjenih natanko 478 krvnih tlakov in krvnih sladkorjev, 350 hemoglobinov ter oddanih 258 vzorcev seča v laboratorij UKC Maribor, kjer sta Petra Romih in laboratorijski tehničnici Karolina Zidarič ter Ksenja Horvat opravili teste ugotavljanja prisotnosti beljakovin v seču, dodatno tudi na prisotnost nitritov

v seču.

Rezultati testa proteinurije so bili posredovani predstojniku Oddelka za nefrologijo UKC Maribor, ki je ob pomoči zdravstvene administratorke Simone Šori udeležence, pri katerih je bilo ugotovljeno prekomerno izločanje beljakovin in/ali nitritov s sečem, o tem pisno obvestil in jim priporočil obisk pri svojem izbranem zdravniku.

Analiza rezultatov testa proteinurije je pokazala pričakovano pojavnost proteinurije (13/258; 5 %). Vzorec seča je oddalo 186 odraslih žensk, 69 odraslih moških, dva mladoletnika in en otrok. Pri osmih udeležencih je bila proteinurija v seču semikvantitativno ocenjena kot 1+, pri treh je bila proteinurija semikvantitativno ocenjena z 2+, pri dveh pa je bila proteinurija semikvantitativno ocenjena s 3+. Pri otrocih oz. mladoletnikih, ki so oddali seč, proteinurije nismo potrdili. Pri petih ženskah smo potrdili tudi prisotnost nitritov v seču.

Udeležence zdravstveno-vzgojnih točk smo spodbujali k reševanju kviza o poznavanju delovanja ledvic in bolezni ledvic ter izpolnjevanju vprašalnika o povečanem tveganju za razvoj KLB. Na voljo so jim bile tudi zloženke z informacijami o bolezni ledvic in srčno-žilnih obolenjih. Na zdravstveno-vzgojnih točkah so obiskovalce spomnili na pomembnost zdrave prehrane z majhnim vnosom soli, zadostnega pitja tekočin, telesne aktivnosti, opustitve kajenja, pravilnega jemanja predpisanih zdravil in pomen preventivnih pregledov.

Z izvajanjem zdravstveno-vzgojnih aktivnostih ob svetovnem dnevu ledvic in pozitivnem odzivu tako udeležencev kot sodelujočega osebja je bil izpolnjen cilj seznanjanja o bolezni ledvic in osveščanja o pomembnosti preventivnih dejavnosti in nujnosti ukrepov za preprečevanje nastanka ali napredovanja ledvične bolezni.

Svetovni dan multiple skleroze v UKC Maribor

Avtor: Renata Žohar

Foto: arhiv UKC Maribor

Zadnja sreda v maju je namenjena svetovnemu dnevu multiple skleroze. Društvo Spoznajmo multiplo sklerozo je 29. maja 2019 skupaj z nevrološkim oddelkom UKC Maribor ozaveščalo mimoidoče v avli kirurške stolpnice UKC Maribor.

Za kronično vnetno boleznijo, ki prizadene osrednje živčevje, najpogostejše zbolevalo mladi odrasli, stari med 20 in 40 let, ženske kar dvakrat pogostejše kot moški. V Sloveniji ima multiplo sklerozo (MS) okoli 3.000 ljudi. Znaki in simptomi bolezni so zelo različni: vnetje očesnega živca, dvojni vid, vrtoglavica, motnje ravnotežja ali spomina in koncentracije, spremenjen občutek ali mravljinčenje po različnih delih telesa, šibkost v spodnjih ali zgornjih okončinah ter drugi.

Zaradi dostopnosti do sodobnega zdravljenja imajo slovenski bolniki sicer mnogo manj zagonov in znakov napredovanja bolezni kot pred desetletjem, kljub temu pa MS vodi v manjšo ali večjo invalidnost. Zato je zgodnje odkrivanje in sodobno zdravljenje bolezni ključnega pomena. Enotne učinkovine za zdravljenje multiple skleroze ni, obstajajo zgolj zdravila, s katerimi umirjamo oziroma spreminjamo vnetni odziv v telesu in možganih, le nekatera pa delno vplivajo tudi na proces propada možganovine. V Sloveniji imamo trenutno na voljo vse sodobne terapije, ki se uporabljajo pri zdravljenju bolnikov z multiplo sklerozo. Stroka nenehno napreduje in v fazi preizkušanj so še številna zdravila, od katerih si marsikaj obetamo. Obeti za prihodnost torej vsekakor ostajajo pozitivni in pričakovati je, da bodo sodobni pristopi k zdravljenju MS še

nadalje prinašali korist bolnikom in širši družbi. Tako kot se pri bolniku ob postavitvi diagnoze začnejo porajati različna čustva, občutja in strahovi, se v vrtincu podobnih čustev znajdejo tudi družinski člani. Zelo pomembno je, kako ob novo nastali situaciji družina komunicira med seboj. Včasih lahko bolezen zelo poveže partnerja, predvsem če jezo usmerita na bolezen in ne drug na drugega. V nasprotnem primeru ju lahko multipla skleroza tudi razdvoji. Težava je v tem, da se ljudje vse premalo pogovarjamo o čustvih, zato je treba bolnikom povedati, da naj o tem spregovorijo s svojimi najbližjimi. Verjetno bodo presenečeni, ko bodo ugotovili, da se tudi njihovi bližnji soočajo s podobnimi čustvi. Z gotovostjo lahko trdim, da se ob diagnozi poruši družinska dinamika in da je treba družinski sistem na novo reorganizirati.

Na ogled je bila razstava fotografij Dorothy Shoes iz monografije ColèresS Planquéés (prikrita jeza) francoske vizualne umetnice, sicer tudi bolnice z multiplo sklerozo, ki skozi fotografije prikaže doživljanje ob simptomih bolezni.

Mimoidoči so lahko preskusili čevlje, ki so ponazorili občutke med hojo, kot jih doživljajo bolniki z multiplo sklerozo. Pri tem dogodku so sodelovali študentje fizioterapije Alma Mater Europaea, ki so predstavili različne teste in nam bili v podporo. Hvala vsem, ki ste nam pomagali in omogočili izvedbo tega dneva.

Svetovni dan jeter v UKC Maribor

Avtor: Vanja Kalacun

Foto: arhiv UKC Maribor

Na Oddelku za gastroenterologijo Klinike za interno medicino smo tudi letos obeležili svetovni dan jeter, ki je bil 19. aprila, da bi ozaveščali širšo javnost o pomenu zdravih jeter, dejavnih tveganja za jetrne bolezni ter zaščitnih ukrepov. Doslej smo večinoma opozarjali na zamaščenost jeter in zaplete jetrne bolezni kot posledice čezmernega uživanja alkohola. Toda v zadnjih letih opazamo vse večje število bolnikov, pri katerih je zamaščenost jeter posledica sočasno prisotnega metabolnega sindroma, sladkorne bolezni, debelosti, povišanih maščob v krvi, poviša-

nega krvnega tlaka ter sedečega življenjskega sloga. Tudi letos smo v avli Klinike za interno medicino že tradicionalno organizirali informacijsko točko, kjer smo vsem zainteresiranim izmerili telesno težo in višino, določili indeks telesne mase, opravili meritev krvnega sladkorja in holesterola. Bolniki so nato skupaj z zdravnikom izpolnili vprašalnik o dejavnih tveganja za jetrne bolezni in se nato pogovorili glede možnih preventivnih ukrepov, zdrave prehrane in zdravega življenjskega sloga. Z veseljem opazamo veliko zanimanje in porast obiskovalcev, ki želijo pridobiti informacije o zdravem načinu življenja. Po analizi pridobljenih podatkov smo ugotovili, da je med našimi obiskovalci 64 % čezmerno prehranjenih, od tega je imelo 23 % povišane vrednosti krvnega sladkorja, 28 % je izpolnjevalo kriterije za metabolni sindrom. Čezmerno uživanje alkohola smo zabeležili pri 6 % obiskovalcih. Vsem obiskovalcem, pri katerih smo zasledili tveganje za jetrno bolezen, smo svetovali kontrolo jetrnih testov pri osebem zdravniku in napotitev v gastroenterološko ambulantno za nadaljnjo diagnostiko.

Za podporo in pomoč pri realizaciji dogodka se zahvaljujem predstojnici Oddelka za gastroenterologijo Andreji Ocepek in vodji zdravstvene nege Petri Kolar, sodelavcem iz nabavne službe in Centralne lekarne, brez katerih meritev krvnega sladkorja in holesterola ne bi bila možna. Prav tako se iskreno zahvaljujem ekipi Centra za odnose z javnostmi in marketing naše bolnice.

Mednarodni dan celiakije – prvič v UKC Maribor

Avtor: Andrej Zafošnik

Foto: Petra Kolar

Kot v številnih evropskih državah tudi pri nas štejemo celiakijo za primarno obolenje tankega črevesja, ki je posledica preobčutljivosti na gluten in je z vidika današnje medicine neozdravljiva avtoimunska bolezen. Kar zadeva simptome, gre za bolezen s številnimi obrazy. Tudi stopnja prizadetosti je zelo raznolika, zato lahko z gotovostjo trdimo, da je celiakija danes gotovo poddiagnosticirana bolezen. Od začetka 21. stoletja so vse pogostejša presejanja, na osnovi katerih lahko ocenjujemo, da je razširjenost celiakije 1–2 % oziroma da je prizadeta vsaka 50. do 100. oseba. Neprepoznana ali neustrezno zdravljena bolezen lahko neodvisno od vrste težav, ki nastopijo, privede do poznejših hudih zapletov – predvsem se bojimo malignega limfoma črevesja. Zato smo se po vzoru svetovnega dneva jeter, ki smo ga letos obeležili že tretjič, na Oddelku za gastroenterologijo v sodelovanju z gastroenterologi s Klinike za pediatrijo letos odločili obeležiti mednarodni dan celiakije, ki je 16. maja. V pomoč pri odločitvi nam je bila tudi donacija večjega števila hitrih testov. Organizirali smo informacijsko stojnico v avli Klinike za interno medicino, kjer so mimoidoči prejeli informacijski material o celiakiji, izpolnili vprašalnik o dejavnih tveganja za celiakijo in opravili hitri test za celiakijo, za katerega smo potrebovali le kapljico njihove krvi iz prsta. Obiskovalci stojnice so lahko tudi poskusili različne pekovske izdelke brez glutena.

Na informacijski stojnici sta sodelovala zdravnik in medicinski

sestri Oddelka za gastroenterologijo ter zdravnik Klinike za pediatrijo. V veliko pomoč sta nam bila tudi krožeča študenta 6. letnika medicine, ki se jim na tem mestu iskreno zahvaljujem za opravljeno delo in angažiranost.

Z obiskom stojnice smo bili zelo zadovoljni in je presegel vsa pričakovanja, saj smo kar 145 obiskovalcem, med katerimi je bilo tudi nekaj uslužbencev bolnišnice, opravili hiter test za celiakijo, drugi pa so se lahko seznanili s podatki o celiakiji na izobešenih plakatih. Vsem obiskovalcem s pozitivnim hitrim testom, ki jih je bilo kar 12 (od tega 2 jasno pozitivna), smo svetovali nadaljnjo diagnostiko za potrditev ali izključitev celiakije v gastroenterološki ambulanti.

Žal vsem zainteresiranim nismo mogli opraviti testa, saj je le-teh zaradi velikega zanimanja na koncu zmanjkalo.

Dan je hitro minil v dobrem vzdušju in slišali smo veliko predlogov, da bi tovrsten dogodek lahko postal tradicionalen. Morda bi ga lahko razširili tudi izven meja bolnišnice in osveščali laično ter strokovno javnost o pomenu odkrivanja in zdravljenja celiakije.

Za podporo in pomoč pri izvedbi dogodka ter darovan material se zahvaljujem predstojnici Oddelka za gastroenterologijo Andreji Ocepek in vodji zdravstvene nege Petri Kolar, vodji Enote za pediatrično gastroenterologijo in prehrano Klinike za pediatrijo Jerneju Dolinšku ter vodji projekta LQ-CELIAC pri Mestni občini Maribor Jasmini Dolinšek. Za logistično pomoč gre zahvala Slavici Keršič in Samu Turku iz Centra za odnose z javnostmi in marketing.

Vseslovensko petje s srci

Avtor: S.T.

Foto: R. G.

Tudi letos smo sodelovali v projektu »Vseslovensko petje s srci«. Dogodek je potekal v torek, 23. aprila 2019, med 10. in 11. uro v sejni sobi Klinike za pediatrijo. Hospitalizirani otroci so se družili z akademsko pianistko Petro Dobnikar, sicer predstavnico zavoda Šola Luči. Spoznali in zaigrali so na kristalne instrumente ter skupaj zapeli. Po skupnem druženju in glasbenem udejstvovanju je glasbenica obiskala tudi najmlajše otroke v bolniških sobah in jim z nežnimi zvoki nekoliko polepšala dan.

Vseslovensko petje s srci – povežimo Slovenijo. Za kaj gre?

Preprosto za petje, prepevanje slovenskih pesmi, zato, da se ljudje povežemo in da se ustvarita boljše vzdušje in energija. Izbor pesmi je prepuščen pevcem. 23. aprila med 10. in 11. uro so se prepevale slovenske pesmi, kjer koli smo v tistem času bili – v vrtcu, šoli, službi, doma, avtu, domu starostnikov, na trgu, sprehodu, vojaškem usposabljanju, v tujini ... Vsak je prispeval k skupnemu prepevanju s svojim glasom. Vsaka institucija, organizacija, podjetje je organizirala in oblikovala dogodek po svojih zmožnostih. Peti zmore vsak, če ne na glas, pa vsaj znotraj sebe. Pomemben je namen.

Z barvami do boljšega počutja

Avtor: Ninna Kozorog

Foto: arhiv Ninna Kozorog

V okviru projekta Z barvami do boljšega počutja Oddelka za nevrokirurgijo je razstavo Milinke slikarke Mirjam Senica zamenjal prvi izmed štirih barvnih opusov Likovne šole in galerije Atilem. Pod vodstvom slikarke in galeristke Melite Ragolič so Oddelku za nevrokirurgijo podarili slike, poimenovane Rapsodija v modrem. Melita Ragolič je bila pred leti sama soočena s tragično zgodbo prav na omenjenem oddelku in je k projektu pristopila s prav posebnim žarom. Rapsodiji v modrem namreč v jeseni sledi še rumeni, pozimi pa zeleni opus.

Zaposleni UKC Maribor pomemben člen pri zagotavljanju zdravstvene oskrbe v sklopu Vojaško-medicinske vaje 2019

Avtor: Blaž Brdnik
Foto: Maja Fišnar

Lahka premična bolnišnica Role2 LM.

V času od 6. do 19. maja je v mariborski vojašnici potekala Vojaško-medicinska vaja 2019. Na Vojaško-medicinski vaji 2019 so sodelovali pripadniki Slovenske vojske, pripadniki oboroženih sil Severne Makedonije ter predstavniki oboroženih sil ZDA. Skupaj so se usposabljali za prevzem vodil-

Prevoz poškodovanih z vojaškim reševalnim vozilom LKO V Valuk.

Vodenje evakuacije in mesta masovne nesreče s strani specializanta urgentne medicine Igorja Goričana.

ne vloge v Balkanskih namenskih medicinskih silah (BMTF – Balkan Medical Task Force). Ključni namen vaje je bil pre-

Prevzem ranjenca s strani vojske ZDA ter transport v EMEDS.

Vojaška bolnišnica ZDA, EMEDS – operacijska soba.

Simulacija operativnega posega v ROLE2 LM. Z desne proti levi Andreja Lešnik, Uroš Bele in Robi Kelc (UKC Maribor).

verjanje vsebinske ustreznosti in operativne uporabnosti korektivnih ukrepov ob množični nesreči v Role 2LM (lahka premična bolnišnica Role 2). V letu 2022 bo namreč Slovenija kot vodilna država prevzela poveljevanje nad BMTF ter v ROLE2 BMTF prispevala vso infrastrukturo, logistično podporo in del medicinskega kadra. Tako so v sklopu rezervne sestave slovenske vojske (Vojaške zdravstvene enote) sodelovali tudi pogodbeni rezervisti, zaposleni v UKC Maribor ter bili pomemben člen pri zagotavljanju zdravstvene oskrbe v okviru vaje. Kot del kirurškega tima so sodelovali: doc. dr.

Robi Kelc, spec. ortoped, Uroš Bele, spec. urolog, operacijska medicinska sestra Andreja Lešnik, ter operacijski zdravstvenik Blaž Brdnik. V vlogi urgentnega zdravnika je bil Igor Goričan, specializant urgentne medicine, ter radiološki inženir Boris Slanc. Med drugim je vaja omogočila izmenjavo izkušenj med medicinskim kadrom zavezniških vojsk, ter vpogled v opremo in zdravstveno-zagotovitvene zmožnosti. Vojaški zdravstveni kader ameriške vojaške bolnišnice EMEDS (Expeditionary MEDical Support) si je 20. maja 2019 ogledal Urgentni center UKC Maribor.

Mednarodna operacijska ekipa po uspešno zaključeni vaji. Z desne proti levi Andreja Lešnik, Uroš Bele, Blaž Brdnik.

Krvodajalstvo in šport

Avtor: Danijela Uležič Paučič

Foto: arhiv Mojce Pepelnik, arhiv NK Mura, arhiv Aleša Cipota in arhiv NK Lipa

Kolektiv CTM s predstojnico dr. Bojano Bizjak v družbi Mojce Pepelnik na stadionu Ljudski vrt.

Šport je dejavnost, ki povezuje ljudi in jim daje občutek pripadnosti. Ob druženju se porajajo prijateljstva, ki so velikokrat pomembnejša od vezi med sorodniki. Ob športu in športnikih se naučimo vzdržljivosti, vztrajnosti, optimizma in dejstva, da trdo delo obrodi sadove. Obenem so športniki vzorniki mladim na vseh področjih – tudi na področju krvodajalstva. O tem pričajo čedalje številčnejše krvodajalske akcije nogometašev in članov njihovih nogometnih klubov in njihovih privrženecv – navijačev vseh starosti.

Medijsko zelo odmevna krvodajalska akcija »Vijolična kri« se je začela s promocijo in organizacijo NK Maribor že leta 2011. Leta 2013 so se navijači NK Maribor odločili, da s krvodajalsko akcijo nadaljujejo na stadionu Ljudski vrt in je v tem času že postala tradicionalna. Z leti so postali bolj znani, zanimivi in zato se je povečevalo zanimanje za krvodajalsko akcijo. Leta 2013 je kri darovalo 132 krvodajalcev, leta 2017 in 2018 pa sta zabeležena rekordna odvzema, ko je kri v enem dnevu darova-

lo 178 oziroma 189 ljudi. V tem letu, in sicer 4. septembra 2019, bo organizirana že 8. krvodajalska akcija, ki se je leta 2014 preimenovala v »Vijolična kri za vse ljudi«.

Vse krvodajalske akcije so izjemno medijsko podprte s številnimi članki in prispevki. Zanimivo je, da krvodajalska malica poteka na stadionu na tribuni VIP in da krvodajalci vsako leto dobijo posebno ter unikatno darilo. Osebe transfuzijskega centra, ki sodeluje v akciji, prejme vijolično majico NK Maribor, ki jo nosijo na dan krvodajalske akcije. Krvodajalsko akcijo obišče vsaj en igralec nogometnega kluba. Glavni organizator krvodajalske akcije je prostovoljka Mojca Pepelnik, ki ima vso podporo NK Maribor, Centra za transfuzijsko medicino Maribor in Rdečega križa Maribor. Ima svojo ekipo prostovoljcev, ki ji pomagajo pri pripravi prostorov. Med darovalci so najštevilčnejši navijači NK Maribor, ki na ta dan v Maribor pridejo iz vseh koncev naše države. Vzdušje na krvodajalski akciji je prav posebno in prijetno, krvodajalci z veseljem pridejo, se družijo,

Krvodajalec Darko Milanič, trener NK Maribor.

Krvodajalska akcija NK Lipa.

nekateri postanejo prijatelji in si pomagajo tudi v kasnejših letih. Organizatorka Mojca Pepelnik je povedala: »Kot mlado 18-letno dekle sem doživela hudo prometno nesrečo, ki je bila zame na srečo brez hujših posledic. Čeprav se na smrt bojim igel, sem leta 2011 zbrala pogum in darovala kri na prvi krvodajalski akciji. Z zgodbo Vijolične krvi pa nadaljujem zato, ker me je navdušila tista iz leta 2011. Želela sem tudi, da navijači pokažemo, da smo srčni in dobri ljudje. Hkrati sem se kot udeleženka prometne nesreče še zelo dobro zavedala, kaj pomeni darovanje krvi, čeprav transfuzije krvi takrat nisem potrebovala.«

Tako so nogometaši NK Maribor motivirali številne navijače in posameznike, da se priključijo družini krvodajalcev in redno darujejo kri. Med krvodajalci je bil tudi trener NK Maribor Darko Milanič. V zadnji sezoni 2018/2019 je NK Maribor osvojil 1.

Krvodajalska akcija NŠ MURA.

mesto v prvi slovenski ligi, kar je le eden izmed številnih in izjemnih dosežkov mariborskega nogometa (ne pozabimo na uvrstitev v Ligo prvakov in številne naslove državnega prvača). Iskrene čestitke!

V Pomurju je tradicija krvodajalstva zelo dolga in uspešna. Zadnja leta se tudi v nogometnih klubih organizirano udeležujejo krvodajalskih akcij. Med njimi je tudi NK Mura iz Murske Sobote. Tako so se decembra 2016 za organizirano krvodajalsko akcijo v Nogometni šoli Mura odločili trener Zlatko Gabor, športni direktor Mitja Mörec in nogometaši Aleš Luk, Mihael Karas, Pintarič in Alen Kozar. Nato je naslednja krvodajalska akcija NK Mura potekala marca 2019, ko je bila zaradi vmesnih prostih dni večina nogometašev odsotna. Kljub temu sta se akciji odzvala nogometaša Žiga Kous in Matic Maruško in tako prvič darovala kri. Krvodajalce – nogometaše je obiskal in jim čestital direktor SB Murska Sobota dr. Bojan Korošec. Akcijo so podprli tudi mediji. Posebna zgodba NK Mura so njeni navijači, ki »črno-bele« podpirajo v velikem številu ne glede na rang tekmovanja. Naziv skupine Black Gringos je sestavljen iz angleške besede black (črno) in španske besede gringos (beli ljudje), torej v prevodu »črno-beli ljudje«. Črno-bela kombinacija je namreč zaščitna barva NK Mura. In še zanimivost: Black Gringosi so leta 1992 dobili nagrado revije Sportske novosti za najboljšo navijaško skupino v Sloveniji. V tej sezoni moramo čestitati NK Mura, saj je osvojil 4. mesto prve slovenske lige,

kar zagotavlja udeležbo na kvalifikacijah za evropsko ligo. »Ne smemo pozabiti še na številne uspehe v preteklosti, ko se je NK Mura v sezoni 1967/68, ki je bila ena najuspešnejših, uvrstila v jugoslovansko drugo zvezno nogometno ligo zahod; leta 1975 je prvič postala pokalni prvak Slovenije, leta 1995 je prvič v samostojni Sloveniji osvojila pokalno lovoriko,« je omenil Marjan Špilak, vodja marketinga NK Mura.

NK Nafta 1903 iz Lendave je danes najstarejši nogometni klub na ozemlju Slovenije, saj je bil ustanovljen leta 1903. Leta 1946 je bil nogometni prvak Slovenije, kasneje pa je zaradi zloma največjega sponzorja kluba – podjetja Nafta Lendava – prenehal obstajati. Trmastim zanesenjakom se moramo zahvaliti, da ta zlom ni pomenil konca nogometa v Lendavi, in so leta 2012 na pogorišču starega kluba ustanovili novi klub, ki danes ponosno nosi ime NK Nafta 1903 in uspešno nastopa v 2. slovenski nogometni ligi. Klub prisega na delo z mladimi nogometaši in v ta namen nastaja Nogometna akademija NK Nafta 1903, ki bo v prihodnosti nudila odlične pogoje po vzoru največjih klubov za razvoj mladih športnikov. »Pri tem nogomet ni edina veščina, ki jo želimo pri mladih razvijati,« je povedal

Utrinek s krvodajalske akcije NK Mura.

član Upravnega odbora kluba Igor Magdič in dodal: »Najmanj enako pomembne so pozitivne vrednote, kolektivni duh, soočanje z uspehi in neuspehi«. Tako so se tudi nogometaši NK Nafta 1903 organizirali in se v večjem številu udeležili krvodajalske akcije na transfuzijskem oddelku v Murski Soboti.

NK Lipa tekmuje v občinski nogometni ligi in deluje izključno na amaterski osnovi. Večjih sponzorjev nima. V klubu ob športu posvečajo veliko pozornosti družabnemu življenju, povezovanju med ljudmi, predvsem pa vključevanju mladih v družbo, je povedal predsednik NK Lipa Ivan Tkalec. Čeprav so se nogometaši kluba krvodajalskih akcij udeleževali že v preteklosti, se je 20. maja 2019 enajst članov v klubski opremi organizirano udeležilo krvodajalske akcije na transfuzijskem oddelku v Murski Soboti. Po končani krvodajalski akciji so se dogovorili, da se bodo tovrstnih akcij udeleževali tudi v prihodnje, mogoče še v večjem številu.

Za podatke in fotografije se zahvaljujem Mojci Pepelnik iz Maribora, Marjanu Špilaku iz NK Mura, Igorju Magdiču iz NK Nafta 1903, Ivanu Tkalcu iz NK Lipa, Željku Latinu iz NK Maribor in Alešu Cipotu.

Mojca Pepelnik, glavna organizatorka krvodajalske akcije
Vijol' čna kri za vse ljudi.

Endoskopske poslastice v Pragi

Evropski endoskopski kongres iz gastroenterologije –

ESGE Days 2019, 4.–6. april 2019

Avtor: Branka Haložan

Foto: arhiv Klinike za interno medicino

Češka ponuja številne kulturne, gastronomske in seveda strokovne poslastice, ki lahko mlademu gastroenterologu razširijo obzorja in utrejo nove poti. Končno premik iz doslej ustaljenih in stalnih kongresnih centrov. Čas za nekaj novega, svežega, inovativnega in naprednega. Ena izmed takšnih poti se je začela junija 2017 na Slovenskem gastroenterološkem kongresu, kjer je zanimanje za invazivne endoskopske posege in veselje do inovacij ter napredka stkalo novo vez med takratnim specializantom Tadejem Duričem in dr. Janom Hajerjem iz Prage. Slednji sodi med vodilne gonilne sile evropske endoskopije na področju gastroenterologije, kjer z inovativnimi posegi in razvojem novih pripomočkov postavlja nove mejnike in smernice o tem, kako sodobno zdraviti gastroenterološkega bolnika. Vzajemno zanimanje je prispevalo k dvomesečnemu izobraževanju iz naprednih in invazivnih endoskopskih posegov ter okrepilo nadaljnje osebno kakor tudi strokovno sodelovanje med gastroenterologoma in ustanovama. V tem času so bila izvedena številna izobraževanja, praktične delavnice, laboratorijsko delo, inovacije in testiranje prototipov novih pripomočkov, udeležba konferenc v živo (angl. life conference) z aktivno participacijo, sodelovanje z ekspertnimi centri v tujini. Pot se je nadaljevala z ohranjanjem stikov in nadaljnjo izmenjavo ter pridobivanjem znanja. Februarja in marca 2019 je gastronomske in gastroenterološke specialitete v dvomesečni praški odisejdi spoznavala tudi Darinka Purg. Zgodba se je nadaljevala z Evropskim endoskopskim kongresom na začetku maja 2019, ki je ponovno ponudilo možnosti za sre-

čanja, izmenjave idej in znanj. Kongresa so se udeležili Tadej Ademovič, Nejc Bukovnik in Tadej Durič. Na kongresu so se udeležili številnih praktičnih endoskopskih delavnic, pridobili dragocene izkušnje in sodelovali v tekmovanju endoskopskih sposobnosti, ki ga je ponujal organizator srečanja. Tadej Durič je z visoko točkovno prednostjo opravil s konkurenco in osvojil prvo nagrado.

Kaj bo prinesla prihodnost, nihče ne ve. Jasno pa je, da pihlja svež gastroenterološki veter v Univerzitetnem kliničnem centru Maribor, ki odpira nova vrata za znanja in možnosti za strokovne uspehe.

Ribiči UKC Maribor zavihali rokave

Redni letni zbor članov in prva delovna akcija – 1. april sezona ribolova

Avtor: Anita Kirbiš

Foto: Anita Kirbiš

V tako veliki ustanovi posebnega družbenega pomena kot je Univerzitetni klinični center Maribor, ki je v dolgih desetletjih preživel številne »turbulence«, se je v okviru nekdanjega živahnega sindikalnega in športnega »gibanja« skoraj edina obdržala pri življenju Ribiška sekcija, ki letos beleži 35. leto svojega aktivnega delovanja. Sekcija, ki je dolga leta lahko dokaj uspešno preživela pod okriljem ustanove in svoje krovne organizacije – sindikata, tu in tam pa se je našel tudi kakšen sponzor ali donator, v zadnjih letih vse bolj životari. Na tako dolg obstoj so člani sekcije še posebej ponosni, saj to kaže na solidarnost članstva, zdravo druženje v naravi ter skrb za našo naravno in kulturno dediščino, saj ima ribnik v Pivoli bogato zgodovino.

Če že ni bila ena najbolj dejavnih športnih sekcij v tej ustanovi, je Ribiška sekcija zagotovo ena najbolj trmastih in vztrajnih ter se ne preda, čeprav v zadnjih letih ni deležna več nobene finančne podpore. V vseh letih obstoja se je na seznamu ribičev znašlo veliko število zaposlenih, v prvih letih celo več kot 120. Med njimi je bilo tudi veliko vodilnih delavcev. Članstvo je omejeno le na delavce in upokoјence UKC Maribor ter njihove najozje družinske člane. V zadnjem letu se radi pohvalijo, da imajo vendarle nekaj novih članov in po nekaj sušnih letih spet ribičko, ki se uspešno udeležuje tekmovanj v športnem ribolovu.

Ribnik, ki ga upravljajo ribiči UKCM, je v Pivoli (pod Pohorskim dvorom – Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede Maribor) v majhnem gozdčiku, ki je prava oaza miru in neokrnjene narave. In prav ti prizadevni ribiči zanj že leta in leta skrbijo s svojim prostovoljnim delom. Ob ribniku z lepo sprehajalno potjo in klopami ponosno stoji ribiška hišica in objekt z nadstrešnico. Ribnik krasijo črne jelše, v njem je skozi vse leto še okorna želva, tu in tam pa ga obiščejo kormorani. Ribiči vsako leto izvedejo tri do štiri tekmovanja v športnem ribolovu, pomerijo se za najbolj prestižno lovoriko »Ribiškega carja«, ko je tekmovalnost še posebej prisotna. Ribiški car za nagrado namreč prejme brezplačno ribolovnico in članarino za naslednje leto, ob tekmovanjih pa si nadene »carjevo opravo«. Ta prioriteta bo v letošnji sezoni pripadala zmagovalcu tekmovanja jeseni 2018 Zvonku Rafoltu, ki bo moral biti vzor vsem ostalim ribičem. Nekdanj odmevni »fiš piknik« s športnimi igrami za vse zaposlene v UKC je bil z leti čedalje manj obiskan, zato zdaj organizirajo piknik le še za člane sekcije skupaj s tekmovanjem za Somičev pokal.

»Do nedavnega smo se uspešno udeleževali tekmovanj v občinski ligi, vendar smo se v zadnjem letu oz. dveh zaradi finančnega stroška temu odpovedali. Ribiči skrbijo za vložek rib in ribji zarod, urejanje in vzdrževanje okolice ribnika. Finančna sredstva imamo le od letne ribolovnice in članarine, ki je že nekaj let ne dvigujemo, zato se obnašamo skrajno racionalno, da nam uspe izvesti vsaj najnujnejša vzdrževalna dela. Poglobitev ribnika, še posebej v sušnih poletnih mesecih, že nekaj let kar kliče, saj je ob nizkem vodostaju ogroženo preživetje rib. Ker si v zadnjih letih ne moremo privoščiti večjega vložka rib, se vse bolj nagibamo, ne samo ob tekmovanjih, ampak tudi sicer za športni ribolov – ujemi in spusti«, je povedal predsednik sekcije Igor Trstenjak.

Pred časom so se ribiči dobili na rednem letnem zboru članov in pregledali opravljeno delo v letu 2018 ter si zastavili nove naloge in cilje za letošnje leto. Zadnji vikend v marcu so organizirali prvo delovno akcijo – veliko spomladansko čiščenje, kar šteje tudi v njihovo letno obvezo delovnih ur. Čez nekaj dni bodo v ribnik vložili večjo količino rib. Delovne akcije, ki so lahko redne ali izredne, organizira gospodar ribnika Alojz Vranc. Prva je običajno najbolj obiskana, saj ribiči takrat lahko poravnajo svoje finančne obveznosti – plačajo članarino in letno ribolovnico, ob tem pa prejmejo tudi »pravila« lova za tekoče leto. In ne nazadnje je tukaj 1. april, ki se ga ribiči po nekajmesečnem premoru najbolj razveselijo – na ribniku se začne sezona ribolova, ki trikrat na teden zmoti mir in tišino narave.

Obrazi Kube

1.del – Kako se je v zadnjih 60-ih letih spremenila dežela

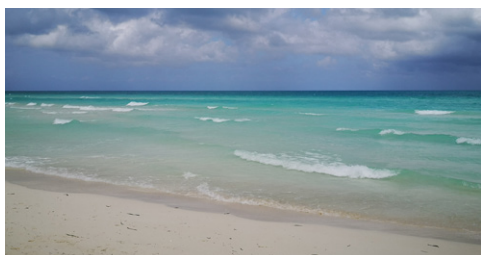
Ernesta Hemingwaja

Avtor: Pavel Skok

Foto: Pavel Skok

Iskriv potopis o Kubi, ki ga je pred leti spisal Bogomil Ferfila (založba Demat 2016) in ga podnaslovlil »Počitniški raj ter tragikomični sistem ekonomije in politike« je eden od razlogov, da si popotnik, pisec prispevka, želi ustvariti svoj pogled na deželo, ki letos praznuje 60 let revolucije. Med drugimi razlogi je njihova burna zgodovina, živahna glasba in ples, cigare in rum, okolje, v katerem je živel, ustvarjal in zapustil spomine nobelovec Ernest Hemingway (Pulitzerjeva nagrada 1953 in Nobelova nagrada za književnost 1954) ter naravne lepote. Za zdravnika je zanimivo tudi dejstvo, da sodi med dežele, ki svoje zdravnike v velikem številu pošilja na zahtevne misije, npr. v Afriko v obdobju epidemije ebole, v druge dežele Latinske Amerike in ima enega najboljših zdravstvenih sistemov v tem delu sveta.

Kuba je največji otok v Velikih Antilih. Pravzaprav predstavlja arhipelag, katerega skupna površina presega 110.000 km², obliva ga Atlantski ocean, Karibsko morje in vode Mehškega zaliva (slika 1 – plaža na Cayo Santa Maria). Od Floride je oddaljena 180 km, od Mehike 210 km, bližnji sosedi sta Haiti (od-

daljen 80 km) in Jamajka (oddaljena 140 km). Največji otok predstavlja Isla Grande, ki je dolg približno 1250 km in povprečno meri 100 km v širino. Dežela ima okoli 11 milijonov prebivalcev, skoraj četrtina – 2,5 milijona jih živi v prestolnici Havani, kjer iščejo zaposlitve in boljše prihodnosti. Dežela je velik »talilni lonec kultur«, kar je posledica sobivanja lastnikov zemljišč za pridobivanje sladkornega trsa, kmetov in sužnjev, belih, črnih in rumenih, moških in žensk v preteklih stoletjih. Prostor njihovega sobivanja so imenovali »ingenio« in predstavlja okolje, iz katerega izhaja njihova kultura, navade ter njihova glasba in plesi. Otok je bil poseljen že v predkolombovskih časih, nato so ga za štiri stoletja zasedli Španci. Na prihod Kolumba 1492 spominja križ, ki je postavljen na obali Baracoe, ki je bila prva prestolnica otoka (slika 2 – replika križa v spomin na izkrcanje Kolumba 1492 v Baracoi,

original hranijo v katedrali v mestu). Kuba se je sicer formalno osamosvojila od Špancev leta 1899, potem

ko je leto predtem ameriška mornarica porazila špansko ladjevje v zalivu Santiaga de Cube (slika 3,4 – trdnjava Morro in zaliv Santiaga de Cube). Od sklenitve Pariške pogodbe je ZDA ostalo oporišče v Guantanamu, ki ga imajo še danes. Iz tega

mesta je znana pesem Guantanamera – »Dekle iz Guantanama«, za katero je besedilo napisal narodni buditelj, pesnik, pisatelj in narodni junak Jose Marti, uglasbil pa jo je Joseito Fernandez. Priredbe te pesmi se slišijo v številnih lokalnih po celotnem otoku. Martijeva je misel, »da je izobrazba edini način za dosego človekove svobode«. V obdobju diktatorjev Machada in Batiste na začetku 20. stoletja je bila država izrazito pod vplivom in nadzorom ZDA. Po drugi svetovni vojni je postala znana po razvratu, prostituciji in zabavah. Sledovi tega obdobja in osebe iz sveta filma, podzemlja in poslovneži še sedaj krasijo stene bara Tropicana v Havani. Kubanska revolucija se je zgodila 1959 pod vodstvom Fidela Castra, Ernesta »Che« Guevare in revolucionarjev, ki so jim pravili »barbudi« (bradači). Na to obdobje spominjajo številni spomeniki in plakati po mestih in podeželju. Letos opominjajo na 60. obletnico tega dejanja (slika 5 – plakat Che Guevare v muzeju vlakov v kraju Caibarién). Le malokdo se

ob tem spominja, da je bil prvi neuspešni poskus revolucije leta 1953, ko je Castro poskušal prevzeti vojašnico Moncada v Santiagu. Poskus se

je neslavno zaključil, veliki vodja je pristal v zaporu in kasneje v izgnanstvu v Mehiki, a duh upora ni zamrl. Revolucija je preživela veliko preizkušnjo leta 1961, ko se je skupina kubanskih izgnancev in plačancev, ki jih je izurila ameriška obveščevalna organizacija CIA izkrcala v Prašičjem zalivu, da bi izvedla invazijo na otok. Poskus je v le nekaj dneh spodletel, zato so ZDA razglasile trgovski embargo, Kuba pa je v naslednjih letih okrepila vezi s komunističnimi državami. Šele obisk Baracka Obame marca 2016 (prvi ameriški predsednik na Kubi po 1928!) je ponovno otoplil odnose med državami.

Če si želiš ustvariti vtis o Kubi, jo je treba prepotovati od zahoda do vzhoda, Orienta ali obratno, pot se sicer običajno zaradi mednarodnega letališča Jose Martí začne in konča v Havani. Mesto je barvito in živahno s številnimi znamenitostmi in stavbami iz kolonialnih časov. Večina teh spomenikov je v treh najbolj znanih četrtih: Habani Vieji (Stari Havani), centru Habana in Vedad. Stara Havana je bila 1982 razglašena za del »kulturne dediščine človeštva« in predstavlja največje kolonialno središče v Latinski Ameriki. Številni muzeji in galerije, zgodovinske zgradbe, cerkve in samostani so vredni ogleda. Popotnika spomnijo na minule čase in naredijo neizbrisen vtis. Prijazni, odprti ljudje, lokali z živahno glasbo in občutek varnosti tudi ob sprehodih pozno zvečer samo prispevajo k tem občutkom. Verjetno je to okolje eno redkih, kjer zjutraj ob zajtrku na valentinovo zaigrajo in zapojejo v živo Besame mucho (slika 6 – hotel Raquel v Havani). V mestu so številni spomini na Ernesta Hemingwaya. Mednje sodijo zlasti lokali, kot so La Bodeguita del Medio in Floridita, v katerih je iskal in našel navdih za svoja dela. V Floriditi je njegov kip, ki ga obiskujejo številni turisti in poizkušajo »njegov« koktajl daquiri (slika 7 – kip Ernesta Hemingwaya v lokalu Floridita). Kubancem se je pisec zapisal v srce, saj na steni v romarski cerkvi v El Cobreju visi plaketa njegove Nobelove nagrade, del denarne nagrade pa je podaril ribičem v Cojimarju, ki so mu

kasneje postavili kip v pristanišču (slika 8 – plaketa Nobelove nagrade E. Hemingwaya v romarski cerkvi v El Cobreju). Bil je »eden njih«, kljub slavi, ki jo je dosegel, pa žal v življenju ni našel svojega miru. Na njegovem posestvu, ki je odprto za ogled, so številne trofeje, ki jih je uplenil na

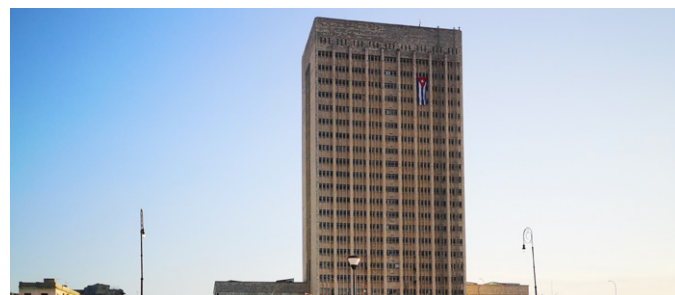
lovu, tudi v Afriki, na vrtu počiva njegova barka (navdih za delo Starec in morje) ter njegovi štirje psi (slika 9 – posestvo Ernesta Hemingwaya z barko in pokopanimi psi).

Kljub blišču Havane in kolonialni preteklosti, ki diha s trgov in zgradb (slika 10 – barvita Havana), pozorni popotnik opazi ozke ulice, stavbe potrebne obnove, majhna stanovanja, prebivalce, ki te na ulici poprosijo za malenkosti, a žal tudi neuglednih trgovin, v katerih prebivalci otoka hrano prejemajo na bone. Seveda zanimanje pritegnejo tovarne ruma, opis pridelave in poskušnja izbranih vrst ter slikovita priprava njihove kave, na katero so zelo ponosni in jo popotniku z veseljem pripravijo (slika 11 – priprava kave v lokalu). Pri ogledu mesta popotnik opazi skrbno zloščene ameriške avtomobile iz petdesetih in šestdesetih let prejšnjega stoletja ter lastnike, ki jih skrbno ne

gujejo in uporabljajo kot taksije »na črno«, pa tudi veliko kirurško stolpnico, ki jo je v osemdesetih letih prejšnjega stoletja opremljal slovenski SMELT (slika 12 – Kirurška klinika v Havani). Opis poti po otoku in vtisov sledijo v nadaljevanju potopisa v naslednji številki revije.

Dobro, boljše, Dobrna

Člani sekcije za šport in žur na rehabilitaciji v Dobrni

Avtor: Boris Ličof

Foto: arhiv Boris Ličof

Nedeljsko jutro sredi marca je za dve košarkarski peterki v šport in življenje zaljubljenih članov »Sekcije za šport in žur« pospremilo na pot v Dobrno. Formalnosti z namestitvijo je zagнала dobrodošlica na recepciji. Padla je prva kavica v prijetni kavarni hotela Vita. Popoldan, namenjen druženju in obujanju spominov, se je hitro prevesil v večer. V večer z večerjo za okroglo mizo z desetimi stoli. Dobra hrana, prva zdravica in prve zanimivosti o običajih iz naših krajev, ki so privabljali čudenje in smeh na naše obraze. Tako sta nas smeh in dobra volja prvo noč pospremila k zasluženemu počitku.

Sproščenemu ponedeljku s kopanjem v bazenu in sprehodi je sledil obisk pri zdravniku dr. Emilu Čatru. Pri izkušenem specialistu za nevrologijo in akupunkturo smo dobili program terapij za izboljšavo naših gibalnih funkcij. V program rehabilitacije je dr. Čater poleg posamičnih in skupinskih fizioterapij vključil tudi masaže in kopeli. Izkušnje, ki smo jih kasneje delili v naših pogovorih, so govorile tudi o dobrih, skrbnih in prijaznih terapevtech.

Edina terapija, pri kateri smo sodelovali vsi skupaj, je bila skupinska vadba. Dvajset minut razgibavanja je minilo v sproščenem vzdušju. Za nekatere bolj, za druge manj naporna vadba nas je nekaj poslala k počitku, druge v bazen, vse pa kasneje na sprehod v zdraviliški park.

Popoldanska kavica je tako dan za dnem prinašala povzetek zanimivih izkušenj v vse bolj domačem okolju Term Dobrna. Ana, Miša, Sabina, Simona in Saša so se razveselile masaže v

lepotilnem salonu. Hvala, Irena!

Vsi smo prispevali k razigranemu praznovanju naših jubilejev.

Za konec tedna je Nejc pripravil dva izleta. V soboto smo šli na »cesarsko kavo« v Mozirje na obisk k članu ljubljanskega kluba CVB Francu Cesarju.

Upokojeni polkovnik slovenske vojske se je v Mozirje preselil iz Ljubljane v petsto let staro hišo, v kateri se je rodil. Kmečko poslopje sredi Mozirja je nekoč služilo kot delavnica za izdelavo oltarjev, nabožnih slik in kipcev. O tem in o svojih izkušnjah v dveh državah in dveh vojskah sta nam z veseljem pripovedovala Franc in njegova žena. Tudi o njegovi možganski kapi, ki mu je v pokoju spremenila življenje. Te spremembe ne pri- nesajo samo težav, s katerimi se dnevno moramo spopadati, ampak tudi nove prijatelje.

Po soboti v Mozirju smo v nedeljo odšli v Izlake. Obiskali smo prvo podpredsednico združenja CVB enaindevetdesetletno zdravnico Ružo Ačimovič Janežič. Večkrat nagrajena znanstvenica, ki je ena od začetnic moderne rehabilitacije bolnikov po možganski kapi v Sloveniji, jesen življenja preživlja v prijetnem okolju doma starostnikov na Izlakah.

Zadnji trije dnevi so v Termah Dobrna minili v enako sproščenem vzdušju kot prvi teden. Pogovori za okroglo mizo so običajnim in malo manj običajnim dogodkom naredili prostor našim doživetjem v Dobrni.

Bilo je lepo in bilo je dobro. Saj drugače v družbi Ane, Sabine, Saše, Simone, Miše, Nejca, Marjana, Naserja, Štefana in Borisa niti ne bi moglo biti!

Pripravljeni na študij Dentalna medicina

Avtor: M.G.

Foto: Arhiv MF

Program Dentalna medicina, ki ga je pripravilo vodstvo Medicinske fakultete Univerze v Mariboru za študij stomatologije tudi na tej fakulteti, je bil obravnavan in sprejet na za to najbolj poklicanem naslovu - Nacionalni agenciji za visoko šolstvo, pred tem pa ga je medicinska fakulteta predstavila zainteresirani strokovni javnosti, Slovenskemu zdravniškemu društvu in zdravniški zbornici, kjer so ga prav tako podprli kot dobrodošlo možnost, kako ublažiti pomanjkanje zobozdravnikov na Slovenskem.

Študijski program je nastal ob sodelovanju domačih strokovnjakov, visokošolskih učiteljev mariborske fakultete, strokovni, stomatološki del pa so pripravili visokošolski učitelji z Medicinske fakultete Rijeka. Pri snovanju študijskega programa so bili upoštevani najsodobnejši programi dentalne medicine.

Pobudo za ta študijski program sta dala direktor Zdravstvenega doma Maribor doc. dr. Jernej Završnik, in predstojnik Zobozdravstvenega varstva ZD Maribor prim. Gorazd Sajko, dr. dent. med.

»Kaj menijo o našem kurikulumu, smo želeli izvedeti tudi na nekaj uglednih tujih univerzah. Program so kot odličen ocenili recenzenti iz Semmelweis University, Budimpešta, Medical Faculty LMU Munich, München, in Faculty of Medicine, University of Oulu,« poudari dekan prof. dr. Ivan Krajnc, dr. med.

S projektom Dentalna medicina na MF UM se je vodstvo fakultete odzvalo na že kar kronično pomanjkanje zobozdravnikov v sistemu našega javnega zobozdravstva. »Želimo ponuditi toliko vpisnih mest, da bi lahko v prihodnosti spremenili sedaj neugodno razmerje o številu zobozdravnikov na 100.000 prebivalcev.

Slovenija je glede tega v spodnji polovici vseh EU članic, saj premore tačas le 69 zobozdravnikov na 100.000 prebivalcev, kot vidimo v grafičnem prikazu Eurostata, ki ga objavljamo.

To pa pomeni tudi preobremenjenost sedaj delujočih zobozdravnikov. Po takoimenovani modri knjigi naj bi pri nas skrbel en zobozdravnik za največ 1500 pacientov, zdaj pa mora sprejeti v povprečju za 122 pacientov več.

Zavoljo takšnega stanja so čakalne dobe predolge. V Evropi pa podatki kažejo, da je na 100.000 prebivalcev povprečno 78,97562 zobozdravnik oziroma 0,7897562 zobozdravnik na 1000 prebivalcev, medtem ko je v Sloveniji 0,661985 zobozdravnik na 1000 prebivalcev.

Po podatkih Zdravniške zbornice Slovenije imamo v Sloveniji v zobozdravniških ordinacijah 1.483 zobozdravnikov in 25 odstotkov od teh je svoj študij zaključilo na fakultetah v republikah nekdanje skupne države. »Tako nanizata v aktualnem sporočilu za javnost dekan fakultete in prof. dr. Dušanka Micetič Turk, voditeljica projekta Dentalna medicina na mariborski medicinski fakulteti.

Več zobozdravnikov pomeni tudi več možnosti, da bomo premogli ustrezno število specialistov dentalne medicine, predvsem za področje protetike zobnih bolezni, čeljustne protetike, oralne kirurgije itd. Tudi zobozdravnikov, ki se bodo posvetili znanstvenoraziskovalnemu delu na tem področju, še zlasti pa dragoceno povečano število zobozdravnikov za področje otroške in adolescentne dentalne medicine.

Trenutno pri nas program Dentalne medicine razpisuje le MF Univerze v Ljubljani, kjer je bilo v letih od 2013 do 2017 vsako novo študijsko za nove študente na voljo samo 50 mest, odstotek kandidatov, ki so se v tem obdobju prijavi na študij pa je dosegel številko 230. Tako je veliko talentiranih in odličnih maturantov ostalo na pragu te fakultete.

Vsebine našega novega dodiplomskega študijskega programa

Dentalna medicina so primerljive in enakovredne dodiplomskim študijem v okviru držav EU. Dentalna medicina je reguliran poklic v EU. Predlagani program je v skladu z Direktivo 2005/36 / ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij. Kurikulum je pripravljen v skladu z zahtevami direktive in v skladu z zahtevami ADEE (The association for dental education in Europe). Trajanje študija je šest let oziroma 12 semestrov. Ovrednoten s 360 ECTS (kreditnimi točkami) oziroma 60 ECTS/ letnik. Študij poteka v obliki predavanj, seminarjev, vaj (laboratorijske, klinične, računalniške, seminarske) in v individualni obliki. Prvi in drugi letnik se prepletata z vsebinami predmetov programa Splošna medicina. Od tretjega letnika naprej se pričnejo klinično-strokovni predmeti. Posebni poudarek je namenjen praktičnemu usposabljanju študentov, ki začne že v tretjem letniku študija.

Diplomant bo po končanem študiju usposoben za samostojno delo v ambulantni dentalne medicine. Za njegovo nadaljnje izobraževanje pa so potrebne seveda specializacije v smereh, ki jih predpisuje zdravniška zbornica na nacionalni oziroma evropski ravni.

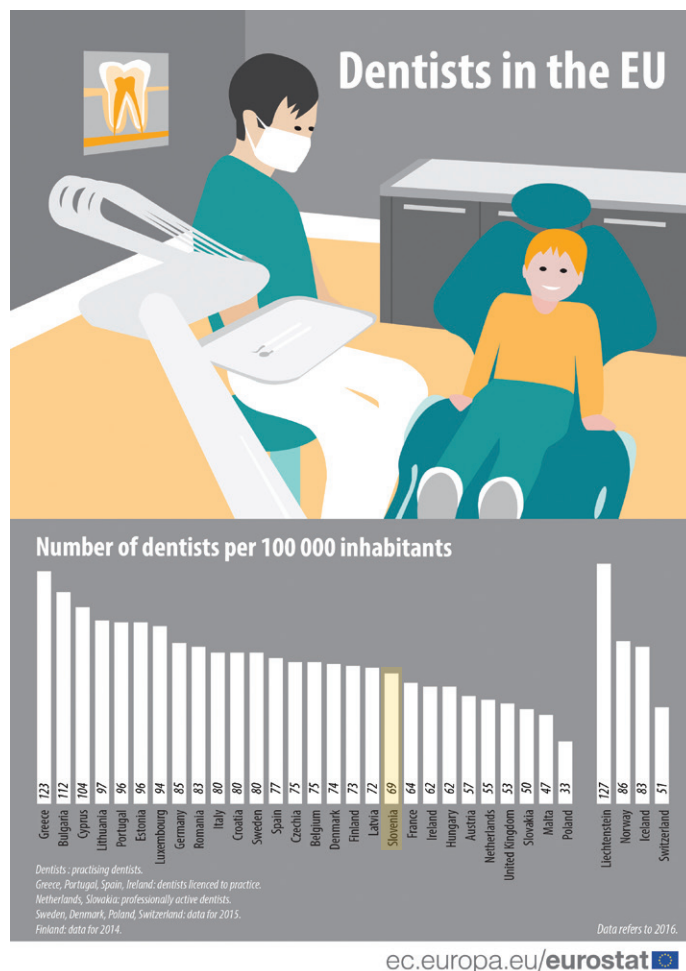
Enovit magistrski študijski program Dentalna medicina omogoča študentom pridobitev strokovnega znanja, potrebnega za izvajanje vseh dejavnosti, ki vključujejo preventivo, diagnostiko in zdravljenje nepravilnosti in bolezni zobovja, ustne votline, čeljusti in s tem povezanih tkiv. Omogoča pridobitev znanj s študijem teoretičnih in metodoloških konceptov, usposobljenost za prenos in uporabo teoretičnega znanja v prakso in reševanje strokovnih in delovnih problemov, zlasti z iskanjem novih virov znanja in uporabo znanstvenih metod, razvijanje zmožnosti za sporazumevanje v stroki in med strokami, kooperativnost in delo v skupini, strokovno kritičnost in odgovornost, iniciativnost in samostojnost pri odločanju ter vodenju najzahtevnejšega dela. Sestavni del programa je tudi praktično izobraževanje v delovnem okolju zobozdravnika. Poudarek študijskega programa je namenjen pridobivanju splošnih znanj, analize znanj in sinteze, razvoju komunikacijskih sposobnosti, delu v mednarodnem okolju. Pomemben element je etična zavezanost poklicu in profesionalni etiki ter pridobivanju znanja s področja etike v medicini in s področja deontologije.

Kandidatom lahko ponudimo sodobno informacijsko in tehnološko moderno izvedbo pouka v novi stavbi medicinske fakultete.

Na MF UM so že pripravljeni laboratoriji za dentalno medicino z opremo (šest zobozdravniških stolov, 48 stomatoloških simulatorjev za dentalno medicino).

Pomembna dodana vrednost

Tega, da smo tako rekoč na pragu študijskega programa Dentalna medicina na MF UM, so seveda veseli tudi v Zdravstvenem domu dr. Adolfa Drolca Maribor, kjer je vzniknila

Število zobozdravnikov v Evropski skupnosti na 100.000 prebivalcev.

pobuda za študij stomatologije v Mariboru. Pobudnik zanj je bil direktor Zdravstvenega doma prim. doc. dr. Jernej Završnik, dr. med. spec., njegovi ideji pa je botrovala zaskrbljenost, kako

Naš prijatelj prof. dr. med., dr. dent. med. Aleksander C. Kübler, direktor Klinike in poliklinike za maksilofacialno kirurgijo Univerzitetnega kliničnega centra Würzburg in dekan MF UM prof. dr. Ivan Krajnc, dr. med. spec. v našem simulacijskem dentalnem laboratoriju, za katerega nam je wurzburška klinika podarila stomatološke stole za praktično delo bodočih študentov naše dentalne medicine.

Študijski program Dentalna medicina bo potekal v učnih enotah fakultete, praktični del pa v Laboratorijskem centru Magdalena, kjer sta bodočim študentom na voljo dva odlično opremljena stomatološka laboratorija, darilo medicinskih fakultet iz Oula in Würzburga. V okviru praktičnega dela bodo študentje opravljali praktične vaje pod mentorstvom specialistov dentalne medicine v Zdravstvenem domu dr. Adolfa Drolca v Mariboru in v drugih zdravstvenih domovih SV Slovenije ter na reški medicinski fakulteti.

bo z razmerami v javnem zobozdravstvu v mariborski regiji in širše, potem ko se je lepo število zobozdravnikov odločilo za odhod med zasebnike in zasebnike koncesionarje, z ljubljanske Medicinske fakultete pa je prihajalo premalo novih zobozdravnikov.

Prepričan je namreč bil, da je lahko bližnjica, kako spremeniti dane razmere v prid pacientom in zaposlenim v našem zobozdravstvu, še kakšna dodana možnost za študij stomatologije. Zato sta se na to temo s predstojnikom zobozdravstvene službe prim. Gorazdom Sajkom, dr. dent. med. sestala z dekanom MF UM prof. dr. Ivanom Krajncem, ki je ocenil, da gre za dobro zamisel in realno možnost, ki jo je mogoče uresničiti kot projekt medicinske fakultete.

Ker sta se pobudnika zavedala, da bo za še en študij stomatologije potrebnih tudi več habilitiranih zobozdravnikov iz našega okolja, je Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca omogočil desetim specialistom dentalne medicine podiplomski doktor-

ski študij na MF Univerze v Mariboru. Za ta študij, ki ga financira ZD Maribor, so se odločili mladi in mlajši zobozdravniki.

Prim. doc. dr. Jernej Završnik, dr.med.spec.: »Tega, da postaja naša pobuda in projekt Medicinske fakultete ter Univerze v Mariboru resničnost, smo seveda zelo veseli. Ob tem pa tega, da je kar nekaj naših kolegov zobozdravnikov sprejelo to pobudo in ta projekt kot osebni strokovni izziv. Odločili so se za podiplomski doktorski študij na naši medicinski fakulteti, po katerem bodo soustvarjali razvoj tega novega študijskega programa na MF.

To njihovo odločitev znamo zelo ceniti, saj dobro vemo, kako je takšen angažma povezan tudi z veliko osebnega odrekovanja. Veseli me, da so kolegi prepoznali to svojo novo vlogo tudi kot poslanstvo, pomembno ne samo za vsakega posameznika med njimi, ne samo za našo hišo, ampak, da je pomembna dodana vrednost za okolje, v katerem živimo.»

Medicinska fakulteta Univerze v Mariboru – hiša znanja in dragocenih mednarodnih stikov za študijsko izmenjavo študentov in visokošolskih učiteljev.

Za nami so prvi koraki za še en študijski program

Avtorja: prof. dr. Ivan Krajnc, dr.med., dekan MF UM in doc. dr. Uroš Maver, mag. farm., predstojnik Inštituta za biomedicinske vede

Medicinska fakulteta Univerze v Mariboru je vložila veliko truda v priprave na še en novi študijski program - Farmacija. Kurikulum je zasnovan v skladu s številnimi tujimi podobnimi programi, iz katerih črpa najboljše prakse. Hkrati je seveda usklajen z vsemi zahtevami EU direktive 2005/36/EC za regulirane poklice in upošteva vse posebnosti slovenskega šolskega sistema in urejenosti stroke znotraj farmacije.

Odlična lokacija MF UM in povezanost z Univerzitetnim kliničnim centrom Maribor, vrhunska in sodobna infrastruktura ter tradicionalna prepletenost različnih članic Univerze v Mariboru s farmacevtsko industrijo, zagotavljajo trdne temelje za uresničitev tega programa.

Po podatkih EUROSTATA, zadnji posodobljeni so iz novembra 2018, je Slovenija prav na repu držav članic Evropske skupnosti glede števila farmacevtov na prebivalca. Kar je še ena potrditev tega, da smo s pripravo tega programa ob pravem času na pravi poti. Za nami zaostajata po številu farmacevtov na 100.000 prebivalcev samo dve članici Evropske skupnosti.

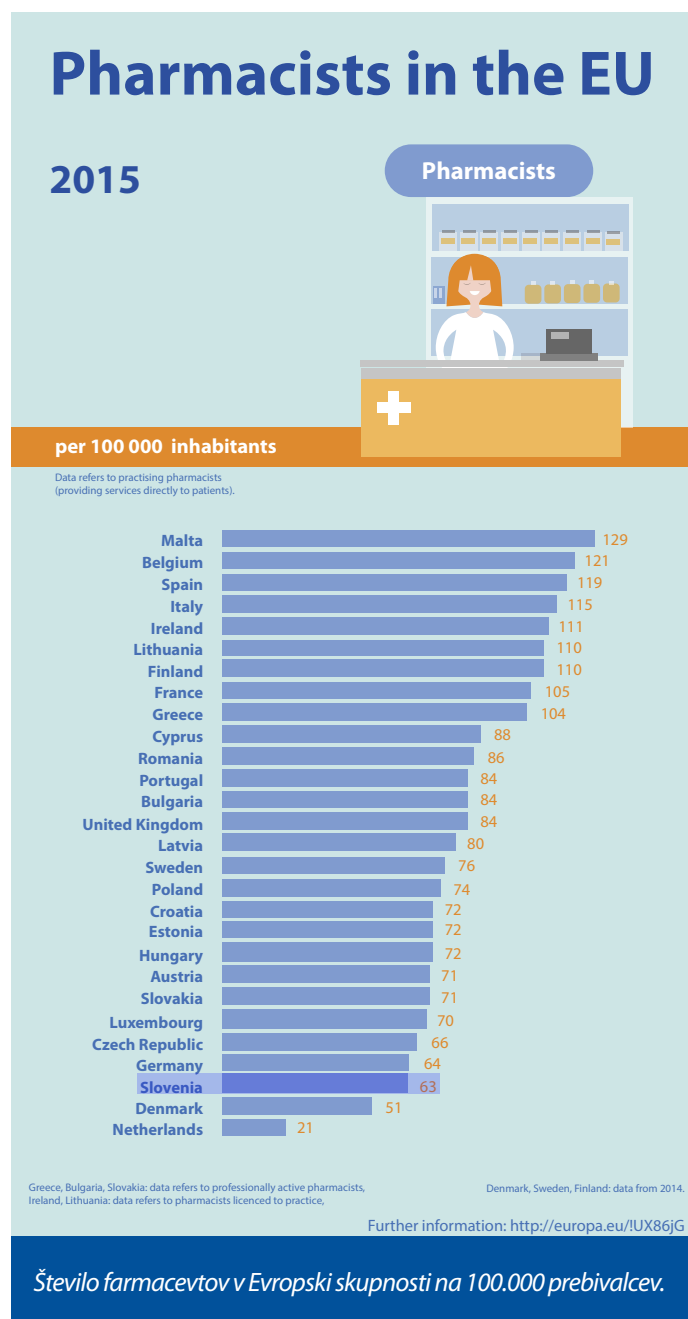
Trenutno v Sloveniji obstaja samo en študijski program s področja farmacije, in sicer program Fakultete za farmacijo Univerze v Ljubljani. Program je zasnovan dobro in prav tako v skladu z omenjenimi pravnimi akti, a zaradi specifičnosti svojega okolja (npr. oddaljenost od UKC Ljubljana), študentom ne more ponuditi bolj klinično obarvanih vsebin v večji meri (in s tem tudi manj kompetenc s tega področja). Slednje je naša specifičnost, saj lahko v okviru medicinske fakultete ter še posebej ob odličnem sodelovanju z UKC Maribor, od koder prihaja večina naših visokošolskih učiteljev, ki že predavajo v okviru obstoječih študijskih programov (Splošna medicina in Biomedicinska tehnologija), zagotovimo ustrezno strokovno izvedbo tudi bolj klinično obarvanih vsebin. Znanstveno-raziskovalno smo tradicionalno močni tako na področju farmacije, kot farmacevtske tehnologije, kar že leta potrjujejo vrhunski raziskovalci s teh področij, zaposleni na medicinski fakulteti, kot so akad. prof. dr. Željko Knez, prof. dr. Uroš Potočnik, doc. dr. Uroš Maver, doc. dr. Andraž Stožer in vrhunski klinični raziskovalci.

Za izvedbo vsakega študijskega programa je seveda ključna podpora matičnih organizacij in zainteresirane javnosti. V primeru našega predlaganega programa, si želimo tesnega sodelovanja prav z vsemi.

Strokovno in širšo javnost želimo seznaniti z našimi prizadevanji in s tem, kakšen je glede tega aktualni položaj specialistov na našem zdravstvenem sistemu. Medtem, ko se sedaj veliko govori o pomanjkanju družinskih zdravnikov, menimo, da je pravi čas, da

javnost opozorimo tudi na slabo kadrovsko stanje pri drugih, za stabilno in učinkovito zdravstvo prav tako ključnih področjih kot sta področji farmacija in dentalna medicina.

Javnosti tudi po tej poti sporočamo, da želimo s tem projektom predvsem prispevati naš pomemben delež za dolgoročno boljše in učinkovitejše zdravstveno varstvo.

Vedno večji krog stikov za še več znanja in izkušenj

Avtor: Milan Golob

Foto: arhiv MF

Kako lepo se širi krog mednarodnih stikov Medicinske fakultete Univerze v Mariboru, ki odpirajo vrata menjavi študentov in visokošolskih učiteljev, smo poročali že v januarski številki Naše bolnišnice. Zdaj lahko k že povedanemu dodamo še nekaj novih informacij o takšnih stikih in dogovorih za sodelovanje naše medicinske fakultete s svetom.

Konec aprila je bil podpisan memorandum o sodelovanju med Univerzo v Mariboru in Case Western Reserve University v Clevelandu. Po tem sporazumu se bodo članice obeh univerz naslednjih pet let dogovarjale o izmenjavi študentov in visokošolskih učiteljev, o skupnih raziskavah in spodbujanju drugih akademskih dejavnosti.

Ko je prišel iz Clevelanda pozitiven odgovor za sodelovanje z UM v Mariboru, se je rektor Univerze v Mariboru prof. dr. Zdravko Kačič takole zahvalil prof. dr. Ivanu Krajncu, pobudniku tega sporazuma:

»Spoštovani g. dekan prof. dr. Ivan Krajnc, hvala za posredovano informacijo. Veseli me, da je vaš trud obrodil sadove. Hvala za vaše neutrudno delo ter entuziazem.«

Z več kot 40 fakultetami na območju Evropske skupnosti ima naša medicinska fakulteta že sklenjene pogodbe o sodelovanju in izmenjavi študentov v okviru programa Erasmus plus.

»Med našimi študenti in učitelji je največ zanimanja za študijsko bivanje na nemških, avstrijskih in čeških sorodnih ustanovah, k nam pa radi prihajajo študentje iz Portugalske, Španije, Italije in Slovaške,« pove dekan prof. dr. Ivan Kranjc. »Sodelujemo tudi z moskovsko univerzo. Tja gredo vsako leto na klinično prakso po

trije, štirje naši študenti, ruski študentje pa prihajajo k nam. Med neevropskimi državami pa imamo, kot smo že zadnjič poročali, zelo dobre stike z Medical center Houston, Medicinsko fakulteto v Pittsburghu in Medicinski fakulteto v Clevelandu. Pričakujemo pa, da se bomo uspeli dogovoriti za sodelovanje še s katerim

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING BETWEEN CASE WESTERN RESERVE UNIVERSITY AND UNIVERSITY OF MARIBOR

University of Maribor and Case Western Reserve University hereby enter into this Memorandum of Understanding ("MOU") to further the educational and research exchange between the two institutions as follows:

- I. Both parties agree to discuss ways of collaborating and establishing specific agreements in the areas of:
 - a. Exchanging faculty, staff, and students
 - b. Engaging in joint research projects
 - c. Implementing joint education and training programs
 - d. Fostering the exchange of academic and research publications and information
 - e. Supporting collaborative fund development
 - f. Promoting other academic activities
- II. This MOU expresses the intentions of the parties and places no financial obligations or supplementary funding commitments on either party. The terms of cooperation for each specific activity contemplated under this MOU shall be mutually discussed and agreed upon in a written definitive agreement signed by both parties prior to the initiation of that activity.
- III. This MOU will become effective upon the last date of signature by both parties ("Effective Date") and shall remain valid for a period of five (5) years from the Effective Date. The MOU may be modified by the written mutual consent of both parties. Either party may terminate it by giving the other party six (6) months' written notice, unless an earlier termination is mutually agreed upon in writing.
- IV. Neither party shall make any public announcement or statement or publish or release any information in relation to any proposed activity or proposed collaboration without the prior written approval of the other party. Each party shall keep confidential any information that it receives from the other party which is marked confidential or which a party notifies the other party is confidential.
- V. The parties will consult from time to time regarding the implementation of this MOU.
- VI. Two (2) copies of the MOU will be signed in English, and both copies are recognized as official documents.

CASE WESTERN RESERVE UNIVERSITY
David Flesher
Vice Provost for International Affairs
Date 04/30/2019

UNIVERSITY OF MARIBOR
Prof. Dr. Zdravko Kačič
Rector
Date 18-04-2019

Sporazum o sodelovanju, ki sta ga podpisali Univerza v Mariboru in Case Western Reserve University v Clevelandu.

Medicinska fakulteta Case Western Reserve University Cleveland.

izmed medicinskih centrov v New Yorku.

Maja je bil pri nas na obisku dekan Medicinske fakultete Split prof. dr. Zoran Đogaš s prodekanoma Katarino Vujović (dentalna medicina) in Joškom Božićem (mednarodni študijski program).

Prof. dr. Ivan Krajnc: »S Splitom imamo dobre stike že več kot deset let. Tamkajšnja fakulteta ima razvito že vse to, kar nameravamo mi še uresničiti - poleg študija splošne medicine ima še študij stomatologije in študij farmacije. Vse to ima že nekaj let, ob tem pa imajo za seboj že tretjo generacijo študentov angleškega programa splošne medicine, namenjenega tujim študentom, ki jih je okoli 300. Ta študij je plačljiv, šolnina pa znaša 12.000 eurov letno. V Split prihajajo vsako leto študentje z različnih koncev sveta. Tako obliko študija imajo skoraj vse evropske države. Za to obstaja več interesov. Poleg dohodka, ki ga ustvariš na račun takšnega študijskega programa, gre seveda tudi za ugled in večjo prepoznavnost doma in v svetu. Gre za poseben program v angleščini, ki ni povezan z javnim programom študija medicine, ki poteka v slovenščini, ki ga plačujemo davkoplačevalci.

Znano je, da imamo tudi mi vsako leto razpisana štiri mesta za tuje študente, vendar v okviru programa, ki se financira iz denarja davkoplačevalcev. Tuji študentje prihajajo k nam iz tistih držav, s katerimi ima Slovenija sklenjene v ta namen ustrezne sporazume. Študenti prihajajo predvsem iz držav bivše skupne države.

Tudi mi si želimo plačljiv program za tuje študente v angleščini. In obisk splitskih prijateljev je bil dobrodošla priložnost za izmenjavo informacij o takem študiju. Dobili smo pomembne informacije. Gostje iz Splita so nam po ogledu naše medicinske fakultete povedali, da so zelo prijetno presenečeni, kaj vse premoremo, in kaj vse omogočamo našim študentom.

Minuli mesec pa smo lahko uvrstili na seznam naših mednarodnih stikov še dva pomembna naslova za študijsko bivanje naših študentov medicine in visokošolskih učiteljev in sicer: Medicinsko fakulteto The University of British Columbia v Vancouvru, in Medicinsko fakulteto Univerze v Torontu.

Vodstvo MF UM je v zadnjem letu dni vzpostavilo naslednje kontakte:

V ZDA:

- Houston – Center for Advanced Heart Failure, Medical school Houston, University of Texas,
- Cleveland – Medical Faculty – Case Western Reserve University

V Kanadi:

- Faculty of Medicine, University of British Columbia,
- University of Toronto, Faculty of Medicine.

V Avstraliji:

- Western Sydney University, School of Medicine.

Z vsemi temi univerzami in medicinskimi fakultetami so že ustrezne pogodbe, na vrsti je še podpis s Torontom.

Med obiskom v Torontu se je prof. dr. Ivan Krajnc srečal tudi s prof. Michelom Velecom, radiologom iz tamkajšnjega Princess Margaret Cancer Centra in ga povabil na obisk Medicinske fakultete UM in onkološkega oddelka UKC Maribor. Ugledni strokovnjak bo prišel v Maribor že to jesen.

Prof. dr. Ivan Krajnc: »Verjamem, da bo ta obisk odprl tudi možnosti za izobraževanje naših onkologov v Torontu.«

Vodstvo fakultete se je potrudilo, da so prijazno odprta vrata vrste uglednih sorodnih izobraževalnih ustanov na tujem za študijske obiske naših študentov in visokošolskih učiteljev, tudi za sodelovanje slednjih pri raziskovalnih projektih.

Priložnosti so dane, ne gre jih spregledati!

Cleveland, mesto še enega pomembnega mednarodnega stika Medicinske fakultete UM.

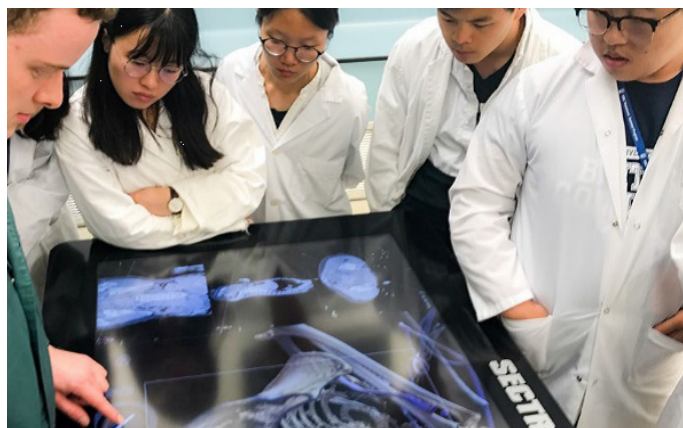
Srečanje na Medicinski fakulteti Univerze Toronto. Z leve: prim. doc. dr. Jernej Završnik, sekretarka fakultete Meenra Ray, prodekanja za mednarodno sodelovanje dr. Lynn Wilson, prof. dr. Ivan Krajnc, prim. Gorazd Sajko, dr. dent. med., in prof. dr. Željko Knez

Erasmus plus – priložnost, ki jo velja izkoristiti

V okviru programa Erasmus plus je odšlo med letoma 2014 in 2018 v tujino na študij, usposabljanje ali poučevanje več kot dva milijona študentov in zaposlenih v visokošolskem izobraževanju. Evropska komisija je naročila raziskave o učinkih programa Erasmus plus na visokošolsko izobraževanje med katero so zbrali 77.000 mnenj študentov, diplomantov in zaposlenih z izkušnjo Erasmus plus. V eni izmed raziskav je ugotovitev, da Erasmus plus pomaga študentom do želene poklicne poti in hitreje zaposlitve. Kar 72 odstotkov anketiranih študentov je dejalo, da jim je izkušnja v tujini pomagala do prve zaposlitve.

Študent ljubljanske Ekonomske fakultete Blaž Radikon, ki se je v okviru tega programa izobraževal v Lizboni je v pogovoru za Večer takole ocenil pomen te izkušnje: »Študij v tujini je zagotovo nekaj, kar bi svetoval vsakomur. Na začetku preprosto ne veš, v kaj se spuščaš, doživljaš zelo čudne občutke in se sprašuješ, ali je to prava stvar, da gre poskusit v tujino. Kasneje pa se zaveš, da izmenjava sploh ni tako slaba stvar, mogoče je celo eden izmed najboljših trenutkov v tvojem življenju. Ta izkušnja me je zelo

spremenila, postal sem bolj samostojen, začel razmišljati drugače, bolj zrelo. Poleg novih znanj, boljšega znanja angleščine, osnov drugih jezikov in novih poznanstev lahko iz te izkušnje odneseš še kup lepih spominov in motivacijo za nadaljnje izobraževanje. «

Tuji študentje na Medicinski fakulteti University of British Columbia.

Dobro opremljen laboratorij za praktično delo študentov Stomatološke fakultete Vancouver.

Medicinci s srcem

Avtorica: Mojca Jarc, predsednica Društva študentov medicine Maribor, študentka 4. letnika Medicinske fakultete Univerze v Mariboru, kontakt: predsednik@medicinec.si

Foto: arhiv DŠMM

Društvo študentov medicine Maribor, po domače kar DŠMM, s prostovoljnim projektnim delom združuje študente medicine v Mariboru. Cilji projektov in aktivnosti so povezani z ozaveščanjem javnosti o zdravstvenih problemih, spodbujanjem kritičnega razmišljanja, izboljšanjem informiranosti in aktiviranosti posameznikov. Z aktivnostmi društva članom omogočamo nabiranje izkušenj ob konkretnem delu, širšo javnost pa z njimi na strokoven način ozaveščamo o aktualnih problematikah javnega zdravstva. Naša vizija je študentom medicine nuditi nadstandardno izkušnjo strokovnega in osebnega izpopolnjevanja preko povezovanja za višje dobro. Želimo biti strokovno prepoznani kot kvalitetno društvo, ki ima pozitiven doprinos k zdravstvu in izobraževanju v Sloveniji.

Vsaka zgodba ima svoj začetek. Svojo smo začeli pisati v študijskem letu 2004/2005, ko so tedanji študentje prepoznali potrebo po širjenju znanja, pridobljenega na fakulteti in tudi izven njenih prostorov. Tako je 4. maja 2005 luč sveta ugledalo naše društvo. Začelo se je intenzivno povezovanje študentov medicine in ustanavljanje posameznih projektov – nekateri so postali celoletni, drugi večletni, nekateri pa imajo status stalnih projektov, saj se izvajajo neprestano. Danes v okviru društva izvajamo 19 celoletnih projektov in pet manjših projektov, razporejenih čez študijsko leto. Najbolj prepoznavni so Vakcinet, Epruvetka, ZaŽivljenje, Ultrafest, Mednarodne medicinske izmenjave, Ljubezen in spolnost, Bolnišnica Medimedo. Projekti pokrivajo različna javno-zdravstvena področja, poleg tega pa z Mešanim akademskim pevskim zborom MF UM pokrijemo tudi kulturno področje. V letu 2017 je projekt Epruvetka, ki deluje pod našim okriljem, s strani Mladinskega sveta Slovenije prejel nagrado za Naj mladinski prostovoljni projekt leta 2016, kar si štejejo v veliko čast.

Za delovanje društva in širjenje naše vizije so poleg organizacij, ki nas podpirajo (Medicinska fakulteta Univerze v Mariboru, Študentski svet MF UM, UKC MB, Mestna občina Maribor, Rdeči križ Maribor, ZD dr. Adolfa Drolca Maribor, Društvo diabetikov Maribor, ŠOUM, NIJZ, SZOTK, ministrstvo za zdravje, Slovensko združenje bolnikov z limfomom in levkemijo, Društvo onkoloških bolnikov Slovenije, Slovenija-transplant, DŠMS, ZŠMS, itd.), v največji meri zaslužni naši člani. Članstvo v DŠMM je omogočeno vsem študentom Medicinske fakultete UM. Trenutno je društvu pridruženih kar 758 članov (maj 2019), ki definirajo smer delovanja društva in vzdržujejo stabilne temelje organizacije. Prav zaradi velikega števila članov in močnega občutka pripadnosti medicinski fakulteti lahko v Mariboru izvajamo tako obsežne in številne projekte, ki dosežejo nezanemarljivo

število ljudi. S poučevanjem, organizacijo predavanj, promocij, kulturnih in športnih dogodkov si člani DŠMM nabirajo dragocene življenjske izkušnje, ki jih lahko izkoristijo za maksimizacijo svojega doprinosa širši družbi. Zgoraj naštetje veščine jim dajejo suverenost pri delu v timu, hkrati pa jih obogatijo v zasebnem življenju. Naši člani s(m)o prostovoljci, ki s(m)o v letu 2018 opravili kar 14.756 prostovoljskih ur in tako nesebično delili znanje pridobljeno med študijem z drugimi. Nenazadnje je dober zdravnik v prvi vrsti dober človek, ki se je zmeraj, tudi izven svoje ožje začrtane poklicne poti, pripravljen razdajati za dobrobit drugih. Verjamemo, da bo DŠMM tudi v prihodnje ostala organizacija z visokim nivojem delovanja. K sodelovanju vljudno vabimo vse organizacije in posameznike, ki stremijo k istim vrednotam in ciljem kot mi. Le s skupnimi močmi, povezovanjem in prizadevanjem k spremembam, krojimo boljšo prihodnost.

Izobraževalno-motivacijski vikend, ki ga izvedemo vsako leto in na katerem naši člani pridobijo pomembne veščine za delo na projektih, hkrati pa se med seboj še boljše spoznajo in povežejo.

Utrinek z dogodka Maribor, mesto zdravja, ki je potekal maja na Glavnem trgu v Mariboru, kjer smo poleg ostalih aktivnosti ozaveščali tudi o pomenu preventivnega samopregledovanja dojk. Na fotografiji so (od leve) Hana Lobnik, Lucia Lo Cascio in Maja Toplak.

Raziskovanje študentov zdravstvenih ved prispeva k zdravju in razvoju sodobne družbe – 11. študentska konferenca s področja zdravstvenih ved z mednarodno udeležbo

Avtorice: Klavdija Čuček Trifkovič, Ines Mlakar, Majda Pajnikihar
Foto: UM FZV

Univerza v Mariboru, Fakulteta za zdravstvene vede je 24. maja 2019 organizirala 11. študentsko konferenco s področja zdravstvenih ved, ki je bila hkrati tudi druga študentska konferenca z mednarodno udeležbo. Letošnja študentska konferenca je potekala pod naslovom: »Raziskovanje študentov zdravstvenih ved prispeva k zdravju in razvoju sodobne družbe«. Študentska konferenca se je razvila v tradicionalni dogodek, v katerem sodelujejo študenti in njihovi mentorji.

Študenti prispevajo k utrjevanju profesionalne identitete in s svojim raziskovalnim delom pripomorejo k razvoju znanja za zdravje posameznika, družine in družbe. Usposobljenost študenta za prenos in uporabo teoretičnega znanja v prakso in reševanje strokovnih problemov s pomočjo na dokazih utemeljene zdravstvene nege ter k človeku usmerjene obravnave so temelji za samostojno opravljanje poklicev na vseh nivojih zdravstvene dejavnosti. Zahteve sodobne družbe in

številne spremembe v njej vodijo v potrebo po krepitevi znanstvenoraziskovalnega jedra znanja za podporo teoretičnemu izobraževanju in praksi.

Študentska konferenca predstavlja priložnost za izboljšanje razvoja in širjenje uporabe znanja s področja zdravstvene nege in zdravstvenih ved. Študenti predstavijo dela, ki so nastala v obliki projektnega, raziskovalnega, seminarskega ali zaključnega dela v času študija pod mentorstvom in somentorstvom visokošolskih učiteljev. Konferenca je namenjena izmenjavi mnenj študentov o kakovosti študija in predstavlja priložnost za nenehno zviševanje kakovosti izobraževanja v slovenskem prostoru ter krepi razvijanje medpoklicnega sodelovanja.

Letošnja študentska konferenca je potekala pod častnim pokroviteljstvom Zbornice zdravstvene in babiške nege Slove-

nije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije in Mestne občine Maribor. Na konferenci je sodelovalo 150 udeležencev vseh visokošolskih institucij, ki izobražujejo študente na področju zdravstvenih ved v Sloveniji. Želeli smo, da študenti pridobivajo dragocene mednarodne izkušnje, zato smo k sodelovanju povabili tudi študente in visokošolske učitelje s partnerskih institucij University of Pecs, Faculty of Health Sciences, University of South Bohemia, Faculty of Health and Social Sciences České Budějovice, Sveučilište Sjever, Sveučilišni center Varaždin, Odjel za sestrinstvo in Hrvatsko katoličko sveučilište Zagreb, Odjel za sestrinstvo.

Udeležence konferencie je pozdravila gospa Anita Prelec, dipl. m. s., MSc (UK), izvršna direktorica Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev me-

dicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, ki je pozdravila udeležence in v svojem nagovoru med drugim predstavila tudi ključne cilje kampanje Nursing Now Slovenia. Barbara Stilwell, PhD, mednarodno priznana strokovnjakinja za zdravstveno nego in izvršna direktorica Global Nursing Now Campaign, pa je izvedla plenarno predavanje in študentom predstavila mednarodno kampanjo Nursing Now. Gre za kampanjo, s katero se prizadeva za izboljšanje zdravja na svetovni ravni tudi s tem, da se poveča spoštovanje poklica in izboljša status medicinskih sester po vsem svetu.

Letošnja novost študentske konference je bilo sodelovanje študentov s poster predstavitvijo. Kar 11 udeležencev je svoja raziskovalna dela predstavilo s posterjem, med njimi smo izbrali in nagradili najboljšo poster predstavitev. Nagrado sta prejeli študentki Hrvatskega katoliškega sveučilišta Zagreb,

Odjel za sestrinstvo Katarina Atlagić in Lucija Tuweg.

Konferenca je bila izjemno uspešna. S kakovostnimi raziskovalnimi prispevki so sodelujoči izrazili profesionalno in znanstvenoraziskovalno rast ter pozitiven odnos do raziskovanja.

Ob zaključku konference je Univerza v Mariboru, Fakulteta za zdravstvene vede predala ključ Univerzi na Primorskem, Fa-

kulteti za vede o zdravju. Ključ tradicionalno prehaja iz rok v roke organizatorjem študentske konference. Vzpodbujanje in vključevanje študentov v znanstvenoraziskovalno delo med študijem zdravstvene nege in drugih zdravstvenih ved je dobra popotnica in temelj, da generacije diplomantov prenašajo zavest o pomenu prakse, utemeljene na raziskovalnih dokazih za varno in učinkovito obravnavo pacientov v klinična okolja.

»Diplomanti in študenti Visoke zdravstvene šole v Celju smo se tudi letos udeležili študentske konference s področja zdravstvenih ved, ki je potekala v Mariboru v odlični organizaciji Fakultete za zdravstvene vede. S predstavitvijo prispevkov, konstruktivnimi razpravami in zaključki smo diplomati in študenti fakultet in visokih šol za zdravstvene vede pomembno prispevali k razvoju zdravstvene nege. S številčno udeležbo in aktivnim sodelovanjem samo potrjujemo, da se zavedamo pomena raziskovanja v zdravstveni negi, ki je osnova za izvajanje kakovostne, varne in k pacientu usmerjene zdravstvene nege. Pomembno sporočilo letošnje študentske konference je tudi, da se diplomanti in študenti zdravstvene nege zavedamo, da je potrebno izboljšati položaj poklica medicinskih sester, povečati naš vpliv in nam omogočiti, da uresničujemo svoje poslanstvo, to pa lahko dosežemo le z medsebojnim spoštovanjem, povezovanjem in dobrim sodelovanjem v skrbi za naše paciente.«

Tina Razlag Kolar, študentka magistrskega študijskega programa Paliativna oskrba, Visoka zdravstvena šola v Celju

»Raziskovalna dela so bila predstavljena v šestih sekcijah. Prvič je bila vključena tudi poster sekcija, ki se je izkazala za odlično idejo, saj so študentje na inovativen način pripravili povzetke svojih del na plakatih, in s tem omogočili prenos informacij v različne skupine prebivalstva. Tričlanska mednarodna komisija je ocenila posterje in izbrala najboljšega, katerega avtorji so prejeli simbolično nagrado. Vsi študentje smo se odlično odrezali, si pridobili mnogo novega znanja, retoričnih izkušenj in številnih poznanstev.«

Jure Deželak, v. d. prodekana za študentska vprašanja, Univerza v Mariboru, Fakulteta za zdravstvene vede

»Navdušeni smo bili nad potekom in samo organizacijo 11. študentske konference, ki je potekala 24. 5. 2019 na Fakulteti za zdravstvene vede v Mariboru. Izbor predavanj je bil velik, ta so bila predstavljena v šestih sekcijah. Predstavitve so bile izčrpne, profesionalno predstavljene, prispevki pa kakovostni. Zanimivost je bila poster sekcija. Sekcije so bile s strani moderatorjev dobro vodene in profesionalno izvedene. Udeleženci smo odnesli dobre vtise ter pridobili nekaj novih informacij, ki jih bomo uporabili pri svojem delu, tako s študenti kot v kliničnem okolju.«

Sandra Martinuč, Univerza na Primorskem, Fakultete za vede o zdravju

Izobraževanje o temeljnih postopkih oživljanja na Univerzi v Mariboru, Fakulteti za zdravstvene vede

Avtor: Sonja Šostar Turk, Majda Pajnkihar

Foto: UM FZV

Univerza v Mariboru, Fakulteta za zdravstvene vede je 16. maja 2019 v sodelovanju z Zdravstvenim domom dr. Adolfa Drolca Maribor, s pomočjo podiplomskih študentov študijske smeri Urgentna stanja v zdravstvu Univerze v Mariboru, Fakultete za zdravstvene vede, zaposlenih na fakulteti, vabljenih strokovnjakov iz zdravstvenih institucij, Slovenske vojske, Prostovoljnega gasilskega društva Rače in Gorske reševalne službe Maribor že peto leto zapored izvedla izobraževanje o temeljnih postopkih oživljanja (TPO). Letos je bilo predstavljenih nekaj novosti.

Predstavniki gorske reševalne službe Maribor so prikazali reševanje z višin v urbanem okolju. Vrv so navezali na zunanje požarno stopnišče zgradbe fakultete in na avtomobil, ki ga uporabljajo pri svojem delu. S pomočjo reševalnega sedeža, varovalnih ventilov in ostale opreme so vsem udeležencem izobraževanja, ki so se želeli preizkusiti v spustu, omogočili varen spust in poskrbeli za dvig adrenalina.

Udeleženci so se lahko preizkusili tudi v izvajanju TPO s pomočjo igrifikacije oz. elementov iger. Izobraževanje s pomočjo igrifikacije je sodoben pristop učenja TPO, ki temelji na sprotnem preverjanju znanja in na veččinah z vključitvijo elementov iger, kot so točke, medalje in lestvice. Igrifikacija neposredno vpliva na razvoj posameznih veščin (od kognitivnih do psihofizičnih) s ciljem aktivirati posameznika pri reševanju določenega problema, v našem primeru zastoju srca. Za doseg cilja so se morali udeleženci preizkusiti v izvajanju pravilne masaže srca po najnovejših smernicah, in sicer z vključitvijo igrifikacije – oblika tekmovanja z namenom pridobivanja nova znanja ter veščin iz TPO.

Med izobraževanjem smo izvedli igrani scenarij prvega pristopa k osebi, ki je začutila nenadno bolečino v prsnem košu. S scenarijem smo želeli izpostaviti pomen zgodnje prepoznavne možnosti srčnega infarkta, ustrezna aktivacija službe Nujne medicinske pomoči, spremljanje stanja bolni-

ka in izvedbo ukrepov prve pomoči v primeru poslabšanja zdravstvenega stanja. Scenariji so se izvajali v manjših skupinah do 15 udeležencev, v katerih so sodelovali osnovnošolci, študentje in strokovnjaki s področja zdravstva.

Fakulteta za zdravstvene vede ima v notranjosti in na pročelju stavbe nameščena dva defibrilatorja (AED), ki ob pravilni in pravočasni uporabi zagotavljata varnost in večje možnosti preživetja pri nenadnem srčnem zastoju. Varno in enostavno ga lahko uporabljajo tudi ljudje brez medicinske izobrazbe in s tem bistveno izboljšajo možnosti preživetja pri nenadnem srčnem zastoju. Njegova uporaba skupaj s temeljnimi postopki oživljanja tako predstavlja ključna pogoja za reševanje človeških življenj.

Cilj fakultete, pridružene mreži ustanov, kjer so nameščeni defibrilatorji, je varnost ljudi in preprečevanje smrti in zdravstvenih posledic pacientov v kritični situaciji zastoja srca. Bolezni srca in ožilja predstavljajo vodilni vzrok smrti pri nas in v svetu, zato je seznanjenost s postopki hitrega ukrepanja

toliko večjega pomena. Kritična situacija pri osebi z zastojem srca povzroča močan stres že pri zdravstvenih delavcih, še toliko večjega pri naključno prisotnih ljudeh, ki nimajo zdravstvene izobrazbe. Pomoč in rešitev samo enega človeka je vredna truda pri organizaciji aktivnosti izobraževanja o temeljnih postopkih oživljanja in uporabi defibrilatorja. Pri nenadnem zastoju srca je hitro ukrepanje temeljnega pomena za preživetje pacienta in za zmanjšanje posledic zastoja srca, kar vpliva na poznejšo kvaliteto življenja pacienta ter na manjše stroške zdravstvene rehabilitacije. Z izvedbo izobraževanja smo želeli zagotoviti večjo varnost naključnim osnovnošolcem, dijakom, študentom, mimoidočim, zaposlenim na Univerzi v Mariboru in prebivalcem lokalne skupnosti.

Izobraževanje finančno podpirajo donatorji, za kar se jim Univerza v Mariboru, Fakulteta za zdravstvene vede zahvaljuje.

Pomembni mariborski zdravniki med obema vojnama in Zdravniško društvo Maribor

Avtorja: Elko Borko, Jernej Završnik

Od pomladi narodov leta 1848 pa do začetka prve svetovne vojne in med njo so v Mariboru delovali v glavnem zdravniki, ki so prišli v Maribor iz drugih dežel Avstro-Ogrske monarhije, ali pa redki povsem velikonemško usmerjeni domačini. Takrat še redki slovenski zdravniki pa so se običajno lahko zaposlili v drugih deželah avstrijske monarhije ali pa so postali vojaški zdravniki.

Mestna bolnišnica je bila prava trdnjava nemštva, v kateri je malo pred in med vojno bilo pet stalno zaposlenih velikonemško usmerjenih zdravnikov, ki je samo občasno zaposlila katerega od slovenskih zdravnikov. Med temi so bili dr. Vladimir Vrečko (1913–1915), dr. Anton Hrovat (1913–1914), dr. Anton Čede (1914), dr. Josip Majcen (1914–1918) in dr. Vilko Marin (1915 in 1918). Dr. Ivan Zorjan je že kot študent medicine (1908) in nato kot neplačan volonter (1912) občasno delal na kirurškem oddelku. V svojih spominih je zapisal, da slovenski zdravniki v taki močni nemški trdnjavi niso mogli delovati in dobiti stalnega delovnega mesta. To je bil tudi eden od razlogov, da je bilo ob samem prevratu v Mariboru zelo malo slovenskih zdravnikov in še ti so bili zaposleni v saniteti Maistrovih prostovoljcev ter kasneje v vojaških enotah, ki so bile vključene v boje na koroškem bojišču. Tako je bil dr. Artur Rebula prvi polkovni zdravnik 47. mariborskega polka, za njim pa dr. Franc Toplak.

V nadaljevanju prevzema oblasti so nato v Mariboru 28. novembra 1918 ob navzočnosti generala Maistra odstavili predsednika mariborskega okrožnega sodišča ter še nekaj sodnikov, vodji glavne in kolodvorske pošte ter jih nadomestili s slovenskimi uradniki. Na vse glavne postaje so bili imenovani slovenski načelniki, proge pa so prevzeli slovenski prometni nadzorniki. Podobno je bilo tudi v kurilnici in delavnici južne železnice, na pošti in sodiščih, kjer so odpustili avstrijsko misleče uradnike in jih zamenjali s slovenskimi uradniki. V decembru 1918 so začeli z nacionalnimi spremembami v šolstvu. Najpomembnejša sprememba je bila, da so iz štirih nižjih slovenskih vzporednic ustanovili popolno slovensko gimnazijo in na še vedno nemški realki ustanovili prvi slovenski razred.

V tem času so se pripravljali na prevzem nemškega mestnega sveta. Narodna vlada je 16. decembra 1918 imenovala dr. Vilka Pfeiferja za vladnega komisarja mesta Maribor. Predaja in prevzem občine se je opravil 2. januarja 1919 in

s slovenske strani se je prevzema med drugimi udeležil general Maister. Zadnji nemški župan dr. Hans Schmiderer je v znak nestrinjanja izrazil oster protest, vendar se je uklonil vladnemu odloku.

Po tem dogodku je tekom začetka leta 1919 sledil prevzem različnih mestnih ustanov, denarnih zavodov, poslovenili so se javni napisi in imena ulic. Edino zdravstvo je še ostalo v nemških rokah.

V Ljubljani so 2. novembra 1918 na predlog dr. Mirka Černič Društvo zdravnikov na Kranjskem preimenovali v Slovensko zdravniško društvo in povabili vse slovenske zdravnike, da se včlanijo v novo stanovsko organizacijo. Za razliko od Maribora je bilo v Ljubljani, ki je bila glavno mesto dežele Kranjske, na svojih delovnih mestih neprimerno večje število slovensko osveščenih zdravnikov. Novemu slovenskemu zdravniškemu društvu se je iz štajerskega dela Slovenije 25. novembra 1918 priključilo že leta 1906 ustanovljeno Društvo slovenskih zdravnikov v Celju, ki je imelo slovensko vodstvo in okoli 30 članov. V Mariboru in drugje po Spodnji Štajerski pa je to bilo nemogoče, saj je prve mesece po prevratu mesto zapustilo samo nekaj nemško usmerjenih zdravnikov, številni pa so se prilagodili novim razmeram in se potuhnili ter čakali, komu bodo antantne sile dodelile Maribor. Mariborski Nemci so gojili upanje, da se bo Spodnja Štajerska oziroma Maribor s svojo okolico na mirovni konferenci priključila Nemški Avstriji. O tem je dr. Zorjan napisal: «Zato so se najbolj šovinistični nemški zdravniki izselili iz Maribora v Nemško Avstrijo razmeroma pozno, medtem ko so drugi nemški zdravniki ostali v Mariboru, jih pa tudi nihče ni preganjal. Zato smo Narodni vladi v Ljubljani predlagali, naj izžene nemške zdravnike iz Maribora. Na to vlada ni pristala, ker politična situacija glede samega Maribora še ni bila jasna. Svetovala nam je celo, da naj bomo do Nemcev zelo obzirni in prizanesljivi. Ravnali smo se torej po tem nasvetu, nobenemu nemškemu mariborskemu zdravniku nismo skrivili niti lasu».

Komaj proti koncu maja 1919 so dobili takratni nemški primariji na Spodnjem Štajerskem odpovedi (Maribor, Celje, Ptuj, Slovenj Gradec, Brežice) in deželna vlada Slovenije je na njihova mesta postavila slovenske zdravnike. S prihodom prvih slovenskih primarijev v mariborsko bolnišnico

so se sočasno pričeli vračati in naseljevali slovenski zdravniki, ki so spočetka skoraj vsi odpirali zasebne ordinacije, saj v bolnišnici ni bilo prostih delovnih mest. Dr. Mirko Černič, prvi slovenski predstojnik kirurškega oddelka v mariborski bolnišnici, je o teh neurejenih odnosih v zdravstvu, ki jih je mlada država na Spodnjem Štajerskem podedovala, zapisal: »Drugi korak je šel za tem, da se doma zdravstvo v resnici osamosvoji. Na najvažnejših mestih po bolnišnicah in uradih so namreč ostali izza avstrijske dobe nemški zdravniki, ki niso poznali našega jezika – naši zdravniki pa so bili brez dela in kruha. Tako je na primer prevzela po prevratu Narodna vlada v svojo upravo samo na nekdanjem Štajerskem sedem javnih bolnišnic, v katerih ni bilo niti enega slovenskega zdravnika. To se je izvedlo tako, da so se vsa zdravniška mesta, ki so jih ob prevratu zavzemali tujci, na novo razpisala. Na ta način so bolnišnice na našem ozemlju postale slovenske«.

Odločitve o zaposlovanju zdravnikov v Mariboru je sprejemal Narodni svet za Štajersko že od začetka novembra 1918.

Tako je 22. 11. 1918 Narodnemu svetu naslovil svojo prošnjo tudi dr. Vilko Marin za delovno mesto zdravnika na kirurškem oddelku mariborske bolnišnice in se zaposlil na tem oddelku, ki ga je še vedno vodil dr. Karel Thalmann in na njem ostal vse do junija 1919. Drugi zdravnik na oddelku je bil dr. Josip Majcen, ki je takoj po vojni prevzel vodstvo samostojnega odseka Rdečega križa na kirurškem oddelku. Pozneje je prevzel posebno vojaško bolnišnico v Melju, kjer je zdravil in operiral ranjene borce s koroške fronte. Na svoji 26. seji je Narodni svet dovolil tudi dr. Klari Kukovec, da se kot zdravnica naseli v Mariboru.

10. 12. 1918 se je kot šef prvega internega oddelka bolnišnice avstrijske mornarice v Pulju s transportom ranjencev vrnil v Maribor dr. Ivan Zorjan in takoj postal komandant kirurške vojne bolnice. V začetku leta 1919 je prišel v Maribor tudi dr. Ivo Rajšp in začel svojo privatno prakso v Vetrinjski ulici 12 (prej dr. Terc). Dr. Rajšp je bil več let asistent na Franc Jožefovi bolnici na Dunaju, vendar je že po nekaj tednih zapustil Maribor, saj je postal predstojnik internega oddelka celjske bolnišnice, ki ga je pred tem vodil nemški dr. Golitsch.¹

S prihodom dr. Ivana Matka in dr. Mirka Černiča ter nekoliko kasneje še dr. Janka Dernovška in dr. Hugona Robiča je prvič v zgodovini prišlo vodstvo mariborske bolnišnice v slovenske roke. Sočasno se je postopno večalo število slovenskih zdravnikov v samem Mariboru in drugod po krajih Spodnje Štajerske, ki so bili prej raztreseni po tujini.

Vsi ti zdravniki, navajeni na pogoje, ki so bili ves čas prisotni na Spodnjem Štajerskem, so v Slovenskem zdravniškem društvu v Ljubljani videli predvsem spremembo imena in se niso strinjali z napovedano razširitvijo področja delovanja, saj je bila dediščina delitev po avstro-ogrskih deželah še prisotna. Prav tako se niso strinjali, da so v Ljublja-

ni po smrti prvega sanitetnega šefa za Slovenijo dr. Ivana Oražna, s katerim so prvi bolnišnični zdravniki v Mariboru usklajeno delovali, za njegovega naslednika izbrali dr. Otmarja Krajeca. Vse to je pripeljalo do cepitve in tudi do odločitve, da se je 17. junija 1921 ustanovilo samostojno Mariborsko zdravniško društvo.² Na to odločitev so bržkone vplivale tudi priprave, s katerimi se je ozemlje Slovenije razdelilo na ljubljansko in mariborsko oblast.³ Naš medikohistorik prim. Eman Pertl je v poročilu o ustanovnem sestanku prepisal zapisnik, v katerem je zapisano: »Mi smo se tukaj zbrali zaradi nastopanja kranjskih kolegov napram štajerskim. Hočemo imeti lastno društvo, ker je to za nas potrebno, imamo svoje zahteve, naš center je Maribor. Pri nas ni animoznosti napram Ljubljani, niti proti društvu ljubljanskih kolegov. To moramo poudariti. Najlepša rešitev nasprotstev bo v tem, da rešujemo svoje stvari sami, v skupnih zadevah pa je najbolje, da nastopamo skupaj z Ljubljano.⁴ Mariborski časopis Tabor je o tem dogodku svoje bralce obvestil s kratko vljudno notico:⁵ »Zborovanje štajerskih zdravnikov. V petek zvečer se je vršilo v restavraciji »Maribor« zborovanje Štajerskih zdravnikov, na katerem se je osnovalo za Štajersko ozemlje Slovenije posebno zdravniško društvo, ki pa bo vendar stalo v tesni zvezi z ostalim organiziranim zdravništvom Slovenije in delovalo ž njim na skupni podlagi. Ljubljanske zdravnike je kot delegat zastopal na tem zborovanju g. dr. Gregorič. Odbor novega društva se je konstituiral tako, da je g. dr. Bergman predsednik, g. dr. Jankovič podpredsednik, odbor pa tvori osem članov«.

Prvi predsednik je bil dr. Rihard Bergman (1881–1926) iz Žalca, zaveden Slovenec, ki je aktivno vse od rane mladosti deloval v takratni požarni obrambi in bil vodja njene medicinske ekipe.

Na občnem zboru Zdravniškega društva v Mariboru 16. februarja 1922 so izvolili dr. Franca Jankoviča (1871–1934). Dr. Jankovič je uspešno vodil Zdravniško društvo v Mariboru vse do svoje nenadne smrti leta 1934. Ob njegovi smrti je v časopisu neznan poročevalec zapisal: »Dr. Franjo Jankovič je bil rojen leta 1871 v Vitanju in je obiskoval gimnazijo v Celju, kjer je bil iz sedmega razreda zaradi nacionalnih demonstracij izključen in je leto pozneje maturiral na novomeški gimnaziji. Medicino je študiral na Dunaju in je bil promoviran za doktorja vsega zdravilstva 31. marca 1898. Služboval je najprej kot sekundarij v deželni bolnišnici v Ljubljani in garnizijski bolnišnici na Dunaju. Maja 1899 se je nastanil kot praktični zdravnik v Konjicah, leto pozneje pa je bil imenovan za okrožnega zdravnika v Kozjem. Tu se je pričel baviti s politiko in je bil na programu bivše SLS izvoljen v štajerski deželni zbor. Imenovan je bil tudi za namestnika štajerskega deželnega glavarja. Leta 1911 je bil izvoljen v državni zbor na Dunaju. Več let je bil tudi član parlamentarne kontrolne komisije za državne dolgove. Po prevratu je prišel kot narodni poslanec v

Beograd in je bil leta 1920 minister za vere. Ko je opustil politično aktivno delovanje, je bil imenovan za kaznilniškega zdravnika v Mariboru in odlikovan z redom sv. Save z jeklenim trakom in z jugoslovansko krono 4. stopnje. Še pred kratkim je bil izvoljen za predsednika mariborskega zdravniškega društva, kjer je agilno in požrtvovalno branil stanovske interese stanu. Več let je bil tudi redni član sanitetnega sveta dravske banovine. Kot človek je bil zelo dobrosrčen in kulanten. Bodi mu ohranjen lep in časten spomin.«⁶ Mariborsko zdravniško društvo je svojemu pokojnemu predsedniku posvetilo posebno sejo, na kateri je podpredsednik društva primarij Černič v izbranih besedah orisal delovanje pokojnika. Sklenili so tudi, da se odbor v celoti udeleži njegovega pogreba in v počastitev njegovega spomina podarili 500 Din mariborski dijaški kuhinji, Rdečemu križu, društvu za pobijanje raka ter Protituberkulozni ligi. Znesek je odbor nabral med članstvom, primanjkljaj pa je pokrilo društvo.

Takoj po smrti dr. Jankoviča je prevzel vodenje društva prim. Mirko Černič.

Dolgoletno uspešno predsedovanje dr. Jankoviča dokazuje, da je mariborsko društvo imelo celo več rednih članov kot Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani, saj so nekateri člani s kranjskega dela Slovenije postali tudi člani mariborskega društva.

Zdravniško društvo v Mariboru se je odločno zavzemalo za svoje stanovske pravice in se s svojo dejavnostjo uveljavljalo na raznih strokovnih in organizacijskih dejavnostih. Številni slovenski zdravniki so postali člani društva zaradi raznih ugodnosti pogrebne sklada, ki je bil ustanovljen 16. februarja 1922 in je svojcem v težavah nudil primerno gmotno podporo. Tudi sicer se je društvo uveljavilo v širšem okolju in postalo član Jugoslovanskega zdravniškega (lekarskega) društva ter tesno sodelovalo z Zborom liječnika Hrvatske in Slavonije in samostojno sodelovalo na raznih strokovnih srečanjih in kongresih v prvem obdobju predaprilske Jugoslavije.

Na proslavi Slovenskega zdravniškega društva ob 70-letnici je v svojem prispevku dr. V. Meršol povedal, da »Eden glavnih problemov društva v bližnji bodočnosti bode zopetna okrepitev društva in pojačanje društvenega delovanja. Potrebno bode delati na to, da se Slov. zdravniški društvi v Ljubljani in Mariboru zopet združita v eno društvo z dvema sekcijama. Samo ako bodemo močni, to se pravi: edini in združeni, bodemo lahko uspešno delovali.«⁷

14. rednega občnega zbora mariborskega zdravniškega društva, ki je bil 5. marca 1935, se je udeležil dr. Meršol, ki je prišel kot delegat ljubljanskega bratskega društva. V svojem nagovoru je pozdravil občni zbor in ugotovil, »da prekaša udeležba na občnem zboru število, ki ga je vaju iz Ljubljane in da iz poročil razvidi, da je mariborsko zdravniško društvo agilnejše od ljubljanskega. Glede Zdravniškega Vestnika so razpravljali tudi na občnem zboru Slo-

venskega Zdravniškega društva v Ljubljani in predlagajo, naj prevzamejo Zdravniški Vestnik zdravniškega društva v Mariboru in Ljubljani ter ljubljanska sekcija kirurškega društva«. V nadaljevanju občnega zbora je tajnik društva dr. Bedjanič povedal, da je od izrednega občnega zbora dne 24. 3. 1934, ko je bil pri nadomestnih volitvah izvoljen za tajnika, bilo 11 odborovih sej, ki so bile po naših običajih dostopne vsem članom društva. Zanimivo je bilo tudi poročilo o pogrebne sklada (P.S.) društva, ki je rodbinam 20 članov izplačalo Din 91.840, dočim se je dr. Ferdo Kunej iz Slovenj Gradca v oporoki odpovedal pogrebni, ki je ostala v višini Din 4.700. Poročal je, da se je leta 1930 ustanovil pri Zdravniški zbornici obvezni pogrebni sklad za vse članke zbornice, zato je ZD v Mariboru sklenilo, da je članstvo pri njegovem P. S. prostovoljno. S tem se je razvoj društvenega P. S. izpodrezal in zdaj že več let ni pristopil noben nov član. Sledilo je poročilo knjižničarja dr. Frica Vrečka, ki je poročal, da je knjižnica društva združena s knjižnico splošne bolnice ter se nahaja v prostorih bolnice. Združena knjižnica vsebuje približno 800 deloma novejših knjig. V knjižnici so na razpolago razen vseh domačih še sledeče inozemske revije: W. Kl. Wochenschr., Munchner med. Wochenschr., Der Chirurg. Centralbl. f. Chirurgie, Zentr. f. d. ges. Ophthalmologie, Centr. f. d. allg. Pathologie u. Path. Anatomie, Dermatologische Wochenschr.

Slovensko Zdravniško društvo v Ljubljani je na svojem občnem zboru leta 1935 sklenilo in predlagalo mariborskemu društvu fuzijo z ljubljanskim. Na predlog dr. Frica Vrečka se je občni zbor izrekel proti združitvi, ker so interesi in delokrog mariborskega društva popolnoma različni od ljubljanskega, obe društvi pa sta včlanjeni v JLD, združenemu podpiranju Zdravniškega Vestnika pa to ne bo ovira.

V zgodovini Zdravniškega društva v Mariboru je pomemben tudi 16. redni občni zbor, ki je bil 14. februarja 1937. Iz poročila, ki je bil objavljeno v Zdravniškem vestniku, vemo, da je v društvu bilo 85 rednih članov, od tega 44 iz Maribora, 41 pa izven Maribora. Sestankov je bilo devet, na katerih so se obravnavale tekoče zadeve. Dopisov je društvo sprejelo 43, odposlalo 32. Posmrtnina po Din 2.000 so dobili sorodniki umrlih članov: dr. Jenka, dr. Lautnerja, dr. Wienerroitherja in dr. Železnikarja. Društvo je imelo pod vodstvom dr. Staneta Lutmana v Splošni bolnici še devet znanstvenih demonstracijskih večerov. Soglasno so sklenili, da se članarina zniža za bodoče poslovno leto na Din 30 za zdravnike s privatno prakso, ter na Din 10 za ostale zdravnike. Pristopnina se sploh ukine. Pogrebna bo znašala v bodočem poslovnem letu Din 2000.

Izvolili so novi odbor: predsednik je postal dr. Kac Rudolf, podpredsednik dr. Lutman Stane, tajnik dr. Bedjanič Milko, blagajnik dr. Velker Hugo. Odborniki: dr. Benčan Josip, dr. Klasinc Anton, dr. Pavlič Franjo, dr. Pihlar Janko, dr. Skalicky Bogo in dr. Vrtovec Josip. Namestnika: dr. Galle Gerhard in dr. Hrovat Anion. Preglednika: dr. Marin Vilko in dr. Novak

Ljudevit.⁸

Pomemben je bil še redni občni zbor Zdravniškega društva v Mariboru 1. marca 1940, saj so na tem sestanku izvolili nov odbor: dr. Pihler Janko, predsednik; dr. Weixl Bruno, podpredsednik; dr. Pertl Emanuel, tajnik; odborniki: dr. Velker Hugon, dr. Benčan Jože, dr. Hronovsky Artur, dr. Klasinc Anton, dr. Milavec Vladimir, dr. Pavlič Franjo, dr. Potrč Jože, dr. Skalicky Bogo, dr. Vrtovec Josip. Namestnika odbornikov: dr. Galle Gerhard in dr. Koklič. Revizorja: dr. Novak Ljudevit in dr. Jurečko Ivan.⁹

Novi predsednik dr. Janko Pihlar (1892–1972) je končal medicino v Zagrebu leta 1924, nato se je specializiral za interno medicino na Dunaju in Pragi ter 1928 opravljal vse do leta 1941 privatno internistično prakso. Kot predsednik je uspešno vodil Zdravniško društvo. Iz tretje knjige zapisnikov Zdravniškega društva v Mariboru vemo, da je bil zadnji sestanek društva 20. februarja 1941.

Vsi mariborski zdravniki so bili od ustanovitve do leta 1941 člani Zdravniškega društva. V društvu so bili tudi vsi zdravniki iz celjskega, slovenjgraškega in drugih delov slovenske Štajerske. Društvo je ves čas poslovalo v skladu s svojimi možnostmi. Čeprav v svojem imenu ni imela dodatka slovensko, pa je bilo ves čas narodno naravnano in v začetku ni v svoje vrste sprejemalo zdravnikov nemške narodnosti, ki jih je bilo še vedno veliko. Napad Nemčije in prihod nemške armade v Maribor aprila 1941 je pretrgalo delovanje

društva in že aprila so zaprli 44 slovenskih zdravnikov in večino izselili, preostali pa so se v večini priključili narodnoosvobodilnemu boju.

Poleg že omenjenih zdravnikov, ki smo jih spoznali med delom mariborskega zdravniškega društva, moramo omeniti še celo vrsto takrat znanih zdravnikov: dr. Ludvika Novaka, prvega slovenskega mestnega fizika in higienika, dr. Ivana Jurečka, okrajnega sanitetnega referenta v Mariboru, dr. Milo Kovač, rentgenologinjo, poznejšo predstojnico rentgenološkega inštituta v bolnišnici in zdravstveno pisateljico, dr. Klaro Kukovec, specialistko za ženske in otroške bolezni ter mater padlega dr. Roberta Kukovca. Dr. Valerijo Valjavec, prvo organizatorko otroškega zdravstva v Mariboru, specialistko za otroške bolezni, dr. Franca Toplaka, specialista ginekologije, pobudnika za ustanovitev porodniško-ginekološkega oddelka v bolnišnici, dr. Josipa Vrtovca, prvega direktorja Državnega zdravstvenega doma v Mariboru, ki je bil ustanovljen leta 1929, dr. Ivana Zorjana, sanitetnega referenta, policijskega zdravnika in sodnomedicinskega izvedenca, dr. Josipa Benčana, predstojnika porodniško-ginekološkega oddelka ter žrtev med NOB, dr. Benjamina Ipavca, ginekologa in prvega predstojnika rentgenološkega inštituta, dolgoletnega vodjo dveh sanatorijev ter zobozdravnike Kaca Viktorja ter njegovih sinov Leona in Rudolfa.¹⁰

Mirko Černič

Janko Dermovšeč

Ivan Matko

Hugon Robič

1 Časopis-oglas

2 Černič M. Razglabljanje ob desetletnici Zdravniškega vestnika Zdrav Vest 11, 1939, št. 1.24-28

3 Meršol

4 Pertl E. Oris strokovno-društvenega udejstvovanja zdravnikov v severovzhodnem delu Slovenije od 1863.1963. Zdrav Vestn 1963 32 217-20

5 Tabor št. 138. 21. junij 1921, str.3.

6 Mariborski večernik Jutra št 51,3.marec 1934, str.3

7 Meršol V Sedemdeset let Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani Zdrav Vestn 4.(8) 1932: 137

8 Iz zdravniških društev. Zdrav Vest, št.4

9 Zdrav Vestn

10 Pertl E. Zgodovina mariborskega zdravstva. V Maribor skozi stoletja. 1991 Založba Obzorja Maribor 565-583

Čestitke za uspešno opravljen izpit!

Vsi zaposleni na Oddelku za gastroenterologijo Klinike za interno medicino čestitamo svojemu sodelavcu specializantu gastroenterologije Žarku Pinterju za uspešno opravljen evropski specialistični izpit iz gastroenterologije in hepatologije (European Specialty Examination in Gastroenterology and Hepatology) v organizaciji treh evropskih strokovnih združenj (Royal Colleges of Physicians of the United Kingdom, the European Section and Board of Gastroenterology and Hepatology, the British Society of Gastroenterology). Je prvi specializant gastroenterologije v Sloveniji, ki je opravil ta izpit. Čestitamo!

Andreja Ocepek, predstojnica

ATILEM

ŠOLA UMETNOSTI | ART SCHOOL

GALERIJA | GALLERY

SINCE 2009

KUPON za 10 % POPUST

Popust s priloženim kuponom lahko uveljavi en tečajnik pri POLETNI LIKOVNI ŠOLI ATILEM 2019 za en izbrani termin ali en tečajnik pri eni mesečni kotizaciji v LIKOVNI ŠOLI ZA OTROKE, MLADOSTNIKE ALI ODRASLE ATILEM, v šolsekem letu 2019/2020.

telefon: 070 657 025

e: info@atilem.si

w: atilem.si

Zahvale

Spoštovani,

ko sem se leta 2017 morala odločiti, da rodim v Mariboru, me je, priznam, kar stiskalo. Letos sem takoj vedela, da bom ponovno izbrala isto porodnišnico, kajti tukaj sem se dobro počutila že prvič in tudi sedaj v drugo. Babice v porodni sobi so bile strokovne in prijazne. Ker je moj drugi otrok bil kar velik, so mi dodatno vlivale moč, me bodrile in mi pomagale. Prav tako tudi kasneje na oddelku, ko sem potrebovala pomoč ali nasvet, sem bila le-tega deležna. Pediatrija in ginekologi so bili nadvse prijazni in jim ni bilo težko odgovoriti na vsa moja vprašanja.

Res se vidi, da zaposleni delajo s srcem. Čeprav si imen žal nisem zapomnila, bi vseeno želela, da jim prenesete pohvale.

Še enkrat hvala za lepo izkušnjo in lep pozdrav,

Nataša Zemljič (mamica velikega fantka Jana)

Spoštovani,

v začetku aprila sem bila pri vas na operaciji in se na kontroli žal nismo več videli, da bi vam lahko povedala slednje. Rada bi se vsem iz srca zahvalila.

Administraciji za posluh in pomoč, ambulantni za sprejem, osebju na oddelku in en velik HVALA prof. Crnjacu za sprejem, posluh, pogum, uspešno izpeljano operacijo, zaupanje. Skratka, oseba, ki dela svoje delo s srcem.

Iskrena hvala.

Ostanite dobra ekipa še naprej. Želim vam vse lepo!

Lep pozdrav iz Bele krajine v Maribor,

Jasna

Spoštovani,

ker v zadnjem času v časopisu in drugih oblikah medijev bolj ali manj beremo in spremljamo samo negativne stvari glede zdravstva, se mi zdi pravilna odločitev, da vam napišem nekaj besed.

Oče je v UKC Maribor na Oddelku za nevrokirurgijo leta 2003 prestal težko operacijo glave in je dva meseca preživel v bolnišnici. Lahko se samo zahvalim in izrazim svojo hvaležnost celotnemu osebju, od zdravnikov do medicinskih sester, glede odnosa in oskrbe. Tudi preostala leta, ko je oče moral hoditi na preglede v nevrološko ambulantno in opraviti določene preiskave, je bilo osebje vedno prijazno in bilo vedno pripravljeno pomagati več kot bi moralo. Tudi letos ga čaka določen poseg na omenjenem oddelku in smo lahko mirni, saj vemo, da bosta poseg in nadaljnja oskrba strokovna in na nivoju.

Moje izkušnje z UKC Maribor so bile vedno pozitivne in verjamem, da bodo takšne tudi ostale.

Mislim, da je dobrodošla tudi kakšna pohvala, ker si jo zaslužite.

Aleš Kramberger

Spoštovani!

Sredi zelenega Pohorja stoji Oddelek za pljučne bolezni. V pogovoru z ljudmi, ki so se že zdravili na tem oddelku, sem dobila sama negativna mnenja o kuhinji, čistoči, o oddelku, o osebju, kako so nedostopni itd.

Pred nekaj dnevi pa sem zbolela tudi sama in sem morala v hišo strahov. Presenečena sem bila že ob vstopu v ta zlati raj. Da se vse sveti, je uredila čistilka. Nato srečanje z zdravniki, ki so zelo dostopni. Od njih lahko izveš vse, kar si želiš. In tudi kuharicam hvala za odlične obroke. Mislim, da se jim godi krivica, ki jo želimo popraviti tisti, ki smo tam že bili. Hvala vam angeli v belem in modrem. Ostanite takšni. Tako se nas ni strah vrniti.

Hvala,

pacientka Hilda

Spoštovani na Oddelku za pljučne bolezni,

zahvaljujem se zdravniškemu in drugemu medicinskemu osebju Oddelka za pljučne bolezni na Pohorju za nesebično pomoč in oskrbo. Rada bi vam povedala, da niti Onkološki inštitut Ljubljana, niti mnogi drugi oddelki niso niti približek Oddelku za pljučne bolezni na Pohorju.

Hvala spoštovana zdravnica in dobre medicinske sestre,

Irena Valenčič

Pozdravljeni!

Rada bi pohvalila vso osebje (sestre, zdravnike), še posebej gospo Snežano, gospoda Duleta, pripravnika Marka in Adrijana. Prav tako bi pohvalila gospo Petro, Tajo, gospoda Robija, Roka in gospo Urško ter Aleksandro. In zakaj? Zato, ker so prijazni, ustrežljivi, potrpežljivi. Vsi pacienti smo enakovredni, ne delajo razlik in prisluhnejo našim željam.

Lepa, topla beseda nam pacientom pomeni veliko, več kot tableta.

Hvala in lep pozdrav,

Lorbek Milena

Spoštovani!

Ko je bil mož Srečko Švarc nemočen in ranljiv, je bil deležen zavzete zdravstvene nege, zdravstvene obravnave, spoštljive in skrbne nege prav od vseh - osebja, mladih iz vseh šol na praksi, sester, brata, pa vse do sobnih zdravnikov.

Ne verjamem, da odhajajo najboljši iz zdravstva. Ostajajo najboljši, srčni in kleni ljudje.

Iz Oddelka za nefrologijo vam pošiljam zahvalo.

S spoštovanjem,

Marijana Švarc

Spoštovani,

po tej poti bi se rada zahvalila medicinskemu osebju in vsem sodelavcem za urgentno in uspešno zdravstveno oskrbo na Oddelku za dermatološke bolezni UKC Maribor. Od trenutka sprejema v sobo številka 8 (sobni zdravnik Alen Jović) pa vse do odpusta sem se na oddelku počutila varno in dobro. Predvsem zaradi prijaznega in sočutnega odnosa vseh zdravnikov in medicinskih sester do bolnikov. Čistoča v vseh prostorih brezhibna in vsakodnevna oskrba s svežim perilom. Hrana je bila okusna in vedno topla, zato si tudi osebje v kuhinjskem delu bolnišnice zasluži vso pohvalo. Šele ko zbolimo in potrebujemo posteljo v bolnišnici, se zavemo, kako zelo smo odvisni od znanja in pomoči zdravnikov in medicinskih sester ter ostalega osebja. Neizmerno cenim in spoštujem vaš poklic in poslanstvo, ki ga opravljate. Zato še enkrat vsem in vsakemu posebej – HVALA!
Vse najboljše na vaši osebni kot na poklicni poti,

Irena Pušenjak

Zahvala Oddelku za dermatologijo in Oddelku za nevrološke bolezni

Zahvaljujem se za dobro oskrbo in požrtvovalnost za vse paciente iz druge in tretje etaže, dr. Vladotu Savanoviču in dr. Siliču. Medicinske sestre in ostalo osebje so bili prijazni in tudi potrpežljivi do vseh pacientov. Hrana je bila dobra, higiena na nivoju.
Hvala vam,

Jožef Horc, Dragan Popović

Spoštovani v dermatoloških ambulantah!

Menim, da so pohvale potrebne, zato vam sporočam naslednje: pohvaliti je potrebno pristop zdravnice specialistke in njeno obširno ter razumljivo razlago, potrpežljivo poslušanje in prijaznost medicinske sestre. Zahvaljujem se vam tudi zato, ker sem prišla na vrsto ob uri, ob kateri sem bila naročena.
Hvala vam,

Manica Sancin

Spoštovani,

V UKC Maribor na Oddelku za dermatologijo sem bil zelo zadovoljen s sestrami in zdravniki. Z menoj so ravnali zelo lepo, zato se jim iz srca zahvaljujem.
Lep pozdrav,

Jože Čurič

Zahvala Oddelku za travmatologijo in drugim oddelkom v UKC Maribor,

3. marca 2018 je bil na vaš oddelek sprejet moj mož Janez Klajnošek iz Cogetincev. Z zlomom kolka, katerega zaradi drugih bolezni in drugih poškodb niste mogli operirati, je bil hospitaliziran pri vas tri tedne. Deležen je bil vaše zdravniške oskrbe in nege, za kar se vam iskreno zahvaljujem. 23. 5. 2018 je na pljučnem oddelku možovo srce in telo omagalo za vedno.

Še enkrat hvala za vaše delo, za razumevanje in potrpljenje vsem, ki so kakorkoli pripomogli pri njegovem zdravljenju in počutju.

Iskrena hvala vsem oddelkom, ki jih je v svojem trpljenju kadarkoli potreboval.

Antonija Klajnošek

Zahvala zdravnikom in medicinskemu osebju Oddelka za hematologijo in hematološko onkologijo UKC Maribor

27. marca 2019 je v SB Ptuj ugasnilo življenje mojega ljubega moža Hrabroslava Podbreznika. Za vso dolgoletno pomoč pri njegovem zdravljenju se vsem vam zdravnikom, ki vam je neizmerno zaupal, iskreno in iz srca zahvaljujem. Z vašo pomočjo je bilo najino življenje, čeprav zaradi bolezni težko, znosno in po svoje srečno.

Hvala vsem ljubim sestram in medicinskemu osebju, ki ste mu lajšali ure in dneve, ki jih je leta in leta preživel med vami in z vami.

Hvala osebju v laboratoriju in vsem anonimnim krvodajalcem, brez katerih zdravljenje ne bi bilo mogoče. Vem, da je bil moj mož vsem hvaležen. Tako rad je živel. Brez vseh vas to ne bi bilo možno. Hvala, da ste mu pomagali živeti. Zelo ga pogrešam.

Bil je moj človek!

Še enkrat vsem in vsakemu posebej iskrena hvala.

Cilka Podbreznik

Spoštovani na Oddelku za nevrološke bolezni,

nismo si mislili, da bo naš dedi dočakal 90 let pri vas. A zahvala za to, da jih je sploh dočakal, gre predvsem vsem vam.

Družina Fideršek Julijana

Spoštovani,

Podpisana Marija Kotnik, nameščena v Hrastovcu, moram pohvaliti sestre na nevrološkem oddelku, ker so zelo prijazne in razumevajoče do ljudi, do pacientov.

Seveda je bila tudi zdravnica zelo prijazna in me je razumela.

Marija Kotnik

Spoštovano osebje na Oddelku za nefrologijo!

Izrekam pohvale glede strokovnosti in prijaznosti v času mojega bivanja na nefrološkem oddelku zaradi biopsije ledvic. Hvala vam,

Andrej Skamen

Spoštovani,

celotni ekipi na Oddelku za ORL izrekam samo pohvale. Sprejem, obravnava, razlaga, z vsem sem bila resnično zadovoljna. Lepo ste me sprejeli in z vsem sem bila resnično zadovoljna. Začutila sem pozitiven odnos in spoštovanje vseh zaposlenih, ki je v trenutkih, ko človek potrebuje pomoč, ključnega pomena. Hvala vam za vse!
Lep pozdrav,

Jasna Lampreht

Spoštovani zaposleni na Oddelku za hematologijo in hematološko onkologijo!

Urgentno sem bil sprejet in obravnavan zelo hitro in z lepo besedo. Zahvaljujem se celotnemu osebju za pomoč in hitro ter strokovno obravnavo ter spodbudne besede.

Hvala vsem,

Slavko Hohnjec

Spoštovani,

Vse pohvale zdravniškemu in sestrskemu osebju na Oddelku za hematologijo in hematološko onkologijo za profesionalnost in prijaznost.

Hvala vam,

Ema Jakšič

Duhovna oskrba v UKC Maribor

Katoliška cerkev ima kapelo Antona Martina Slomška v zgradbi Oddelka za ORL in očne bolezni, in sicer v kleti 2. Dostop do kapele je iz smeri drugih oddelkov možen po podzemnem hodniku. Sveta maša je vsak dan od 19.24 do 19.54, kar pacientom omogoča vrnitev na odderek do 20. ure. Duhovnik je dosegljiv na telefonski številki 041286352.

- Sveta spoved je pred sveto mašo ali po njej in po dogovoru.
- Obisk duhovnika, ki ga lahko pokličete ob vsakem času, honorira UKC Maribor.
- Verski tisk bolnikom poklanja Slovenska Cerkev.
- Evangeličanska cerkev ima sedež na Trubarjevi ulici 1 v Mariboru. Dosegljivi so na številki 02 250 21 60.
- Srbska pravoslavna cerkev ima sedež na Tržaški cesti 13 v Mariboru. Dosegljivi so na telefonski številki 031 774-394.
- Islamska skupnost v Sloveniji ima v Mariboru sedež na Zagrebški 47. Dosegljivi so na telefonski številki 031 838-548.

Psihološka in duhovna podpora za zaposlene

Če ob težkih trenutkih v delovnem procesu (težka zdravstvena stanja pri pacientih, reanimacije ...) potrebujete pogovor, UKC Maribor svojim zaposlenim nudi psihološko in duhovno podpora – pogovor s kliničnim psihologom ali duhovnikom.

Klinični psiholog vam je za pogovor po telefonu na voljo dvakrat na teden. Kontaktne številke in čas, namenjen pogovoru, so objavljeni tudi na intranetnih straneh, in sicer v glavnem meniju Promocija zdravja na delovnem mestu.

MESEC	ODDELEK	IME IN PRIIMEK	TERMIN	INT. TEL. ŠT.
Junij 2019	Odd. za psihiatrijo	asist. mag. ANICA PROSNIK DOMJAN, univ. dipl. psih., spec. klin. psihologije	pon. 13:30-14:30 čet. 13:30-14:30	10 - 54
Julij 2019	Odd. za psihiatrijo	mag. BORJANA KREMŽAR JOVANOVIČ, univ. dipl. psih., spec. klin. psihologije	pon. 14:00-15:00 čet. 14:00-15:00	11 - 39
Avgust 2019	Odd. za psihiatrijo	mag. ZLATKA JAKOPEC, univ. dipl. psih., spec. klin. psihologije	tor. 13:00 - 14:00 čet. 13:00 - 14:00	11 - 07
September 2019	Odd. za psihiatrijo	mag. ROK HOLNTHANER, univ. dipl. psih., spec. klin. psihologije	pon. 13:30-14:30 čet. 13:30-14:30	

Za duhovno podporo, za pogovore, vam je duhovnik pater Ivan Hočevar na razpolago v prostorih Slomškove kapele v UKC Maribor. Pogovor dogovorite z duhovnikom na GSM št. 041/286-352.

direktor, strokovni direktor, pomočnica direktorja UKC za področje zdravstvene nege, pomočnica direktorja UKC za pravne zadeve

Zgodovino UKC Maribor pišemo zaposleni ...

Iz arhiva UKC Maribor

September 1956 – Oddelek za laboratorijsko službo Bolnišnice Maribor

Oddelek za laboratorijsko službo je bil ustanovljen leta 1954. Njegov ustanovitelj je bil prof. dr. Niko Jesenovec, mag. farm. (četrty z leve), ki je združil manjše laboratorije posameznih bolnišničnih oddelkov v samostojni oddelek. Prof. dr. Jesenovec je bil tudi prvi predstojnik oddelka v letih 1954–1974. Oddelek se je nahajal v pritličju nekdanje zgradbe za interno medicino (sedanji oddelek za ORL). Leta 1955 je bilo zaposlenih 18 delavcev.

1960 – Mag. Mladen Porekar, univ. dipl. biol., spec. med. biokem.

Leta 1974 se je Oddelek za laboratorijsko službo preimenoval v Oddelek za laboratorijsko diagnostiko, Bolnišnica Maribor pa v Splošno bolnišnico Maribor. Tega leta je mag. Porekar prevzel predstojništvo Oddelka za laboratorijsko diagnostiko in ga vodil do leta 1994. V sedemdesetih letih je bilo na oddelku zaposlenih 72 delavcev.

Iz kuhinje

Marinirana postrv na žaru

Sestavine za 4 osebe

- 4 očičene postrvi
- 2 limoni
- 3 stroki česna
- 1 žlička rožmarina
- 4 vejice peteršilja
- 1 dl belega vina
- 4 žlice olivnega olja

- Ribe operemo in do suhega obrišemo s paprnatno brisačko. Pripravimo štiri kose folije za peko in nanje položimo ribe. Folije mora biti toliko, da lahko oblikujemo »posodice«, ki se prilegajo velikosti posamezne ribe. Ribe vzamemo iz posodic.
- V vsako posodico vlijemo žličko olivnega olja. Od zunaj natremo ribe s soljo in jih vrnemo v posodice.
- Nasekljamo peteršilj, česen in ožamemo limono. Drugo limono zrežemo na kolobarje. Pripravimo in segrejemo žar.
- Po ribah enakomerno posujemo mešanico sesekljanega česna, peteršilja in rožmarina. Ribe prelijemo z limoninim sokom in belim vinom. Po vrhu vsake ribe kapnemo še malo olja, nato pa vsako ribo obložimo z nekaj limoninimi kolobarji.
- Ribe v posodicah previdno položimo na segret žar in pečemo približno 20 minut.
- Pečene ribe serviramo na krožnike kar v posodicah. Poleg postrežemo izbrano prilogo.

Iz kuhinje

Breskov sladoled s pinjencem

Sestavine za 4 osebe

- 5 zrelih breskev
- 4 žlice sladkorja v prahu
- 25 ml limoninega soka
- 200 ml pinjenca
- 100 g sladke smetane

- Breskve olupimo in jim odstranimo koščice. Meso zrežemo na manjše koščke, ki jih stresemo v multipraktik. Dodamo še limonin sok in sladkor v prahu ter vse skupaj zmiksamo v gost pire.
- Sladko smetano vlijemo v večjo skledo in z električnim mešalnikom čvrsto stepemo. Breskov pire zmešamo s pinjencem, nato pa počasi umešamo v sladko smetano. Mešamo previdno in počasi. Pripravljeno zmes prelijemo v kovinsko posodo, ki jo zapremo in za približno 6 ur postavimo v zamrzovalnik. Med zamrzovanjem maso večkrat dobro premešamo.
- Pripravljen sladoled serviramo v skledice in ponudimo gostom.

Napovednik strokovnih srečanj

NAZIV SREČANJA	DATUM SREČANJA	LOKACIJA SREČANJA	INFORMACIJE/ PRIJAVE
Kronično srčno popuščanje: izzivi in sodobni pristopi	15. 6. 2019	Hotel Habakuk	www.ukc-mb.si
Horizonti rehabilitacije 2019	27. 9. 2019	Medicinska fakulteta Maribor	www.ukc-mb.si
Simpozij ob 100. obletnici ustanovitve bolnišnične lekarne v UKC Maribor	4. 10. 2019	Hotel Habakuk	www.ukc-mb.si
3. mednarodni kongres zdravstvene in babiške nege UKC Maribor	11. 10. 2019	Vojašnica generala Majstra	www.ukc-mb.si
VII. osteološki dnevi	11.–12. 10. 2019	Medicinska fakulteta Maribor	www.ukc-mb.si
I. šola hematologije	17. 10. 2019	UKC Maribor	www.ukc-mb.si
11. Černičevi dnevi	18. 10. 2019	UKC Maribor	www.ukc-mb.si
TOP 40 – Srečanje uroginekologov	24.–26. 10. 2019	Rogaška Slatina	www.ukc-mb.si
Oskrba dihalne poti	25.–26. 10. 2019	Medicinska fakulteta Maribor	www.ukc-mb.si
XV. ortopedsko srečanje	8. 11. 2019	Medicinska fakulteta Maribor	www.ukc-mb.si
Šola anesteziologije, reanimatologije in perioperativne intenzivne medicine	8. 11. 2019	Medicinska fakulteta Maribor	www.ukc-mb.si
Otrok v intenzivni negi in terapiji I	14. 11. 2019	UKC Maribor	www.ukc-mb.si
3. mariborski dan KVČB	22. 11. 2019	Hotel City	www.ukc-mb.si
Bolezni materničnega vratu in kirurško zdravljenje	6.–7. 12. 2019	Medicinska fakulteta Maribor	www.ukc-mb.si
Adolescent Identity Treatment	17.–18. 1. 2020	UKC Maribor	www.ukc-mb.si
Novoletno srečanje zaposlenih	6. 12. 2019	Festivalna dvorana Lent	www.ukc-mb.si